Gemeente Druten

BEGROTING 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord....5
Inleiding....7
Samenvatting....9
Ontwikkeling meerjarig perspectief....12
Programma's....15
0. Bestuur en Dienstverlening....16
1. Veiligheid....24
2. Verkeer en Vervoer....29
3. Economie....37
4. Onderwijs....43
5. Sport, Cultuur en Recreatie....49
6. Sociaal Domein....58
7. Volksgezondheid en Milieu....68
8. Wonen en Bouwen....74
Paragrafen....79
Overhead, dekkingsmiddelen, baten en lasten....80
Lokale heffingen....83
Weerstandsvermogen....95
Onderhoud kapitaalgoederen....103
Financiering....109
Bedrijfsvoering....114
Verbonden Partijen....119
Grondbeleid....132
Financiën....134
Uitgangspunten....135
Meerjarenraming....138
Provinciaal toezicht....139
Overzicht baten en lasten....140
Overzicht incidentele baten en lasten....141
Overzicht structurele baten en lasten....142
Totaaloverzicht taakveldraming....143
Geprognosticeerde balans....147
Indicatoren....148
EMU saldo....150
Algemene uitkering....151

Bijlagen 155
Investeringslijst (Bijlage 1) 156
Mutaties bestaand beleid (Bijlage 2) 157
Nieuw beleid structureel (Bijlage 3) 159
Mutaties incidenteel perspectief (Bijlage 4) 161
Incidenteel perspectief totaal (Bijlage 5) 162
Verloop overzicht reserves en voorzieningen (Bijlage 6) 163

Voorwoord

Aanbieding programmabegroting 2026

Druten, november 2025

Aan de leden van de gemeenteraad,

Met deze programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027–2029 legt het college u het sluitstuk voor van deze bestuursperiode. Het betreft de vierde en laatste begroting van dit college, die in het teken staat van afronding én voorbereiding: afronding van het coalitieprogramma “Samen duurzaam vooruit” en voorbereiding op een volgende bestuursperiode waarin grote maatschappelijke opgaven blijvend een stevige financiële onderlegger vragen.

De begroting is gebaseerd op de koers uit de Perspectiefnota 2025, met actualisatie van beleidsmatige, financiële en macro-economische ontwikkelingen, waaronder de uitkomsten van de septembercirculaire. Daarbij blijven wij vasthouden aan prudent financieel beleid, bestuurlijke daadkracht en inhoudelijke prioritering.

Landelijke ontwikkelingen en financiële context

De financiële positie van gemeenten staat structureel onder druk. Hoewel het rijk via de Voorjaarsnota 2025 tijdelijk extra middelen beschikbaar heeft gesteld, blijft structurele duidelijkheid over de bekostiging van gemeentelijke taken uit. Daarmee blijft het risico van het ‘ravijnjaar’ – zij het uitgesteld – actueel.

De toename van taken in het sociaal domein, de druk op uitvoering en de inflatoire effecten op inkoop en cao’s zetten de gemeentefinanciën onder spanning. Ook voor Druten geldt dat de balans tussen wettelijke opgaven, bestuurlijke ambities en beschikbare middelen onder druk staat.

Wij sluiten ons aan bij de inzet van de VNG richting het rijk: structurele duidelijkheid en een eerlijke herverdeling van middelen zijn essentieel voor bestuurbare en toekomstvaste gemeenten. Tegelijkertijd nemen wij onze verantwoordelijkheid om – binnen onze mogelijkheden – zelf te sturen op financiële houdbaarheid.

Financiële positie gemeente Druten

Het college presenteert voor 2026 een sluitende begroting. Daarmee voldoet de gemeente aan het repressieve toezichtskader van de provincie. Het sluitende beeld wordt bereikt door een behoedzaam financieel beleid en reeds genomen ombuigingsmaatregelen.

Het jaar 2027 laat op basis van deze begroting ook een positief saldo zien. Voor de jaren 2028–2029 zijn nog negatieve saldi zichtbaar. De structurele opgave blijft daarmee onverminderd urgent. De inzet van reserves is tijdelijk, en bedoeld om ruimte te creëren voor bestuurlijke keuzes in de komende bestuursperiode.

Ook in deze begroting zijn aanvullende stappen gezet: investeringen zijn getemporiseerd, beleidsreserves zijn kritisch bezien en de begrotingsramingen zijn verder aangescherpt. De uitgangspunten van het provinciale toezichtkader – realistisch begroten, reëel dekkingsplan en structureel inzicht – blijven leidend.

Strategisch vervolg en vernieuwing: Zero-Based Budgeting

De begroting 2026 vormt tevens de start van een fundamentele vernieuwing in de gemeentelijke planning- en controlcyclus. In 2025 is gestart met de voorbereiding op de gefaseerde invoering van Zero-Based Budgeting (ZBB), ook wel een 0-begroting genoemd: een methodiek waarin budgetten niet automatisch worden doorgezet of geïndexeerd, maar integraal worden heroverwogen op basis van de vastgestelde ambities, doelen en bijbehorende activiteiten, beleidsmatige relevantie en uitvoerbaarheid. Met ZBB of 0-begroten wil je eigenlijk niet de begroting van vorig jaar als uitgangspunt nemen, maar vanaf nul opnieuw opbouwen. Vanuit de basisvragen ‘‘waarom doen we eigenlijk wat we doen, vanuit welke doelen en ambities én hoeveel geld hebben we daarvoor over?”.

Eind 2025 is gestart met een pilot uitgevoerd op twee taakvelden. Op basis hiervan zal beoordeeld worden of ZBB een vervolg krijgt naar een organisatiebrede toepassing. Zo ja, dan is de ambitie om in 2027 te komen tot een volledig op ZBB gebaseerde begroting. De verwachting is dat ZBB bijdraagt in meer transparantie en samenhang tussen beleidsambitie, doel en activiteit wat zorgdraagt voor betere herprioritering en beleidsmatige scherpte – randvoorwaarden om beter te kunnen sturen op maatschappelijke waarde in tijden van schaarste.

ZBB past bij de bestuurlijke ambitie van Druten om een lerende, wendbare en opgaven-gestuurde overheid te zijn, zoals neergelegd in onze Toekomstvisie 2040.

Overgang naar nieuwe bestuursperiode

Deze begroting markeert het einde van de bestuursperiode 2022–2026. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 is het aan een nieuw te vormen raad en college om verdere keuzes te maken over ambities, taken en tempo. Wij laten een stevig financieel fundament achter, en een instrumentarium waarmee de volgende bestuursperiode beleidsrijk en financieel onderbouwd aan de slag kan.

De begroting 2026–2029 is geen eindpunt, maar een overgangsdocument: van herstel naar herinrichting, van ombuiging naar herprioritering. Samen met de raad, de samenleving en onze partners willen wij doorgaan met het maken van keuzes die recht doen aan de maatschappelijke opgaven van vandaag en de generaties van morgen.

Burgemeester en wethouders van Druten,

De secretaris, B.P.P. Janssen

De burgemeester, S.W.P.J. Sengers

Inleiding

Programmabegroting 2026

Voor u ligt de Programmabegroting 2026, inclusief de meerjarenraming voor 2027–2029. Deze begroting vormt het inhoudelijk en financieel sluitstuk van de bestuursperiode 2022–2026 en is gebaseerd op de kaders uit de Perspectiefnota 2025. Het college presenteert u een sluitende begroting voor 2026, die het resultaat is van gerichte bijstellingen, eerste beleidsarme ombuigingen en een verscherpt financieel kader. Tegelijkertijd is dit document ook een bestuurlijk en strategisch overdrachtsinstrument richting de volgende gemeenteraad en het nieuwe college dat in 2026 aantreedt.

De opgave voor Druten is niet uniek, maar wél urgent. Gemeenten opereren in een context van toenemende maatschappelijke druk, financiële onzekerheid en veranderende rijksverhoudingen. Deze begroting geeft richting binnen die realiteit, met als doel om bestuurbaarheid, wendbaarheid en maatschappelijke continuïteit te borgen.

Landelijke en financiële context: rust op korte termijn, onzekerheid op lange termijn

De financiële situatie van gemeenten wordt al jaren gekenmerkt door structurele onbalans tussen taken en middelen. Hoewel het zogenaamde ravijnjaar 2026 door de Voorjaarsnota 2025 tijdelijk is opgevangen, blijft structurele duidelijkheid over het gemeentefonds uit. De gesprekken tussen rijk en gemeenten over een herziening van het financieringssysteem zijn nog gaande en zullen pas in de volgende kabinetsperiode hun beslag krijgen.

Voor Druten betekent dit dat het zicht op voldoende structurele inkomsten voorbij 2027 onzeker blijft. Tegelijkertijd stijgen autonome lasten: door inflatie, cao-ontwikkelingen, krapte op de arbeidsmarkt en een toenemende uitvoeringsdruk – met name in het sociaal domein en bij gemeenschappelijke regelingen. Deze externe factoren zijn vertaald in deze begroting, conform de septembercirculaire 2025.

Proces Ombuigingen

In de perspectiefnota 2025 is uitvoerig stilgestaan bij het proces van Ombuigingen dat in 2024 is opgestart. Het college heeft vanaf het begin actief gestuurd op een koersvast en integraal ombuigingsproces, met als uitgangspunt:

- het realiseren van een structureel sluitende begroting per 2029;
- het zoveel mogelijk ontzien van kwetsbare groepen en essentiële voorzieningen;
- het voorkomen van versnippering en sturen op majeure, strategische keuzes;
- het bewaken van bestuurlijke autonomie en het voorkomen van provinciaal toezicht;
- het organiseren van politieke en ambtelijke betrokkenheid bij elke fase van het proces

Dit heeft in 2025 geleid tot een negen sporen aanpak die onder andere heeft geleid tot financiële meevallers die geen beleidsconsequentie hadden, tot herbeoordeling van investeringskredieten, het doorbelasten van de kosten van Munitax en een lijst met mogelijke Ombuigingen die om politieke afweging/keuzes vragen. Laatstgenoemde lijst is vanwege de huidige positieve begrotingsresultaten voor 2026 en 2027 niet ingezet, maar zal ter beoordeling worden meegenomen bij de resultaten van het proces Zero Based Budgetting. De jaren 2028 en 2029 laten nog geen sluitende begroting zien

maar het ombuigingstraject kent een duidelijke lijn die voldoende vertrouwen geeft om een heroverweging te kunnen maken op gemaakte beleidsambities, doelstellingen en activiteiten gekoppeld aan budgetten als het rijk het ravijnjaar niet in heroverweging neemt. Middels ZBB zetten wij het Ombuigingsproces voort en werken wij aan een robuust financieel meerjarenperspectief dat volledig in lijn is met onze wettelijke taken en ambities.

Samenvatting

Begroting 2026 sluitend – dankzij technische en beleidsarme maatregelen

Het jaar 2026 is sluitend. Dat is onder meer mogelijk geworden door het realiseren van een eerste set ombuigingen zonder directe maatschappelijke of beleidsmatige impact. Het betreft zogenoemde 'beleidsarme maatregelen' – waaronder:

- Herfasering van investeringen (bijv. Koningstraat Afferden, Wilgenland, Klepperheide);
- Technische bijstellingen van budgetten, o.a. via actualisatie van ramingen en reserves;
- Taakstellende afspraken binnen de bedrijfsvoering;
- Eerste versoberingsmaatregelen in de samenwerking binnen de gemeenschappelijke regelingen.

De financiële ruimte in 2025 (zoals een structureel overschot van €1,34 mln en een incidenteel overschot van €884.000) is verantwoord ingezet voor risicoafdekking en toekomstgerichte inzet. De begroting 2026 voldoet aan het repressieve toezichtskader van de provincie.

De meerjarenraming laat voor de jaren 2028–2029 structurele tekorten zien.

Structurele uitdaging: druk op uitvoeringskracht, sociale agenda en investeringen

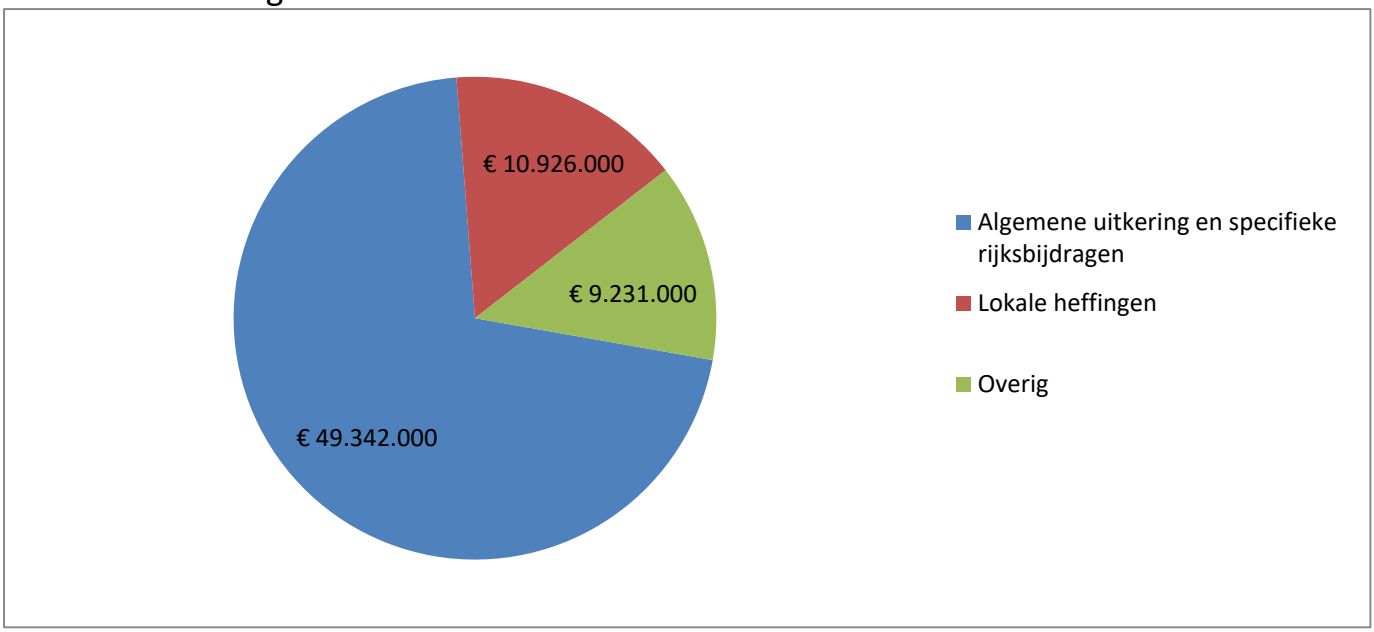
De Perspectiefnota 2025 benoemt de kern van de opgave: de structurele onbalans vraagt om inhoudelijke heroverweging. Niet alleen financieel, maar ook bestuurlijk en maatschappelijk. Want hoewel Druten tot nu toe investeert in brede welvaart, vitale kernen en een robuuste sociale infrastructuur, wordt de uitvoeringskracht steeds zwaarder belast – zeker gezien de krapte op de arbeidsmarkt, veranderende wetgeving en maatschappelijke verwachtingen.

Daarom zijn in deze begroting geen beleidsintensiveringen opgenomen. De focus ligt op stabiliteit, noodzakelijke aanpassingen en de voorbereiding op fundamentele keuzes.

De belangrijkste prioriteiten zijn:

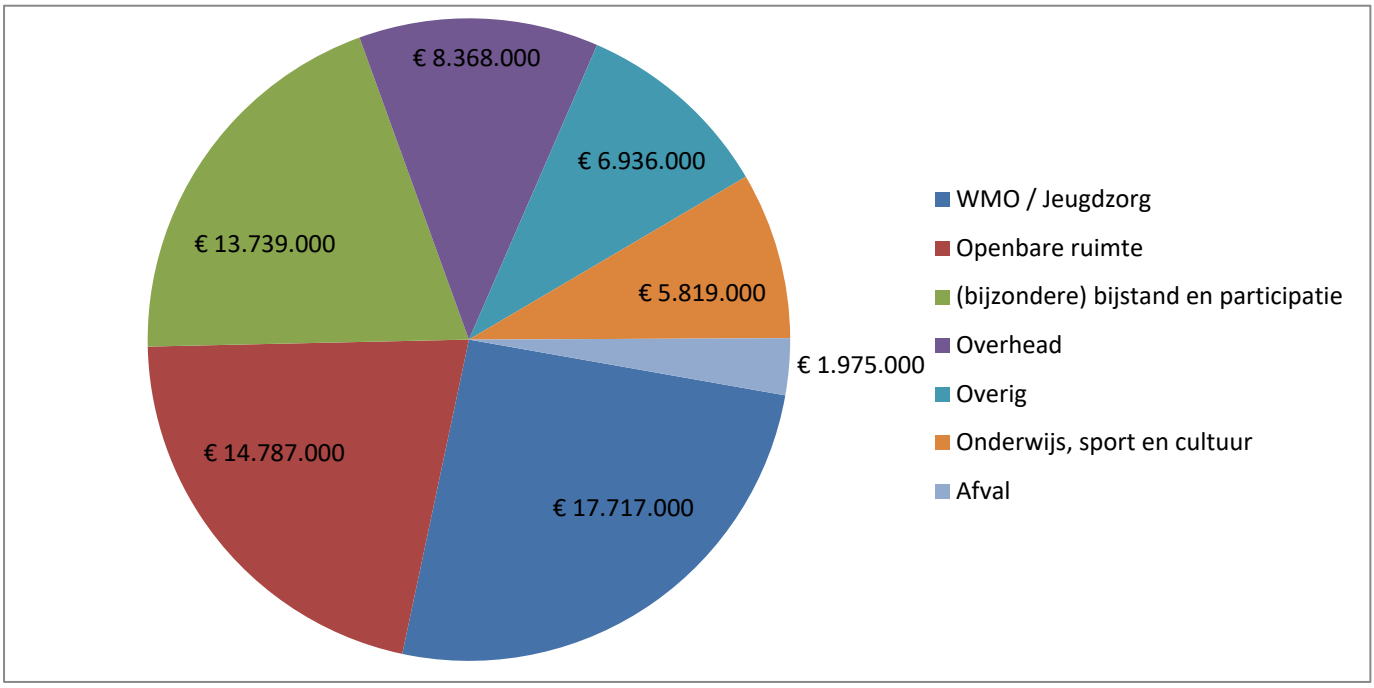
- Afronding uitvoering Collegeprogramma (Samen duurzaam vooruit);
- Beheersing van uitgaven in het sociaal domein;
- Afremmen van het investeringsvolume via scherpere fasering en realistische begrotingsramingen;
- Doorontwikkeling van organisatie en bedrijfsvoering, inclusief taakstellingen;
- Afspraken in regionaal verband over de beheersing van kosten in GR’en.
- Deze koers is in lijn met bestuurlijke uitgangspunten: realistisch begroten, gericht sturen op uitvoerbaarheid en de raad tijdig betrekken bij inhoudelijke heroverweging.

Waar komt ons geld vandaan

Onze inkomsten halen we vooral uit de algemene uitkering en specifieke uitkeringen, zoals de BUIG-uitkering voor de bijstandsuitkeringen. Daarnaast ontvangen wij als gemeente middelen uit de lokale heffingen zoals de OZB, riool en reinigingsheffing. Overige inkomsten komen bijvoorbeeld uit de verkoop van paspoorten en rijbewijzen. Ook halen we inkomsten uit eigen bijdragen voor zorg of sport. De verhuur of verkoop van vastgoed en grondexploitaties zorgen ook voor inkomsten.

Waar geven we ons geld aan uit

Bijna de helft van onze gemeentelijke uitgaven gaan naar het sociaal domein (WMO, jeugdzorg en de (aanpak) van de werkloosheid). Nieuw beleid hebben we, gezien de structurele tekorten, slechts beperkt toegevoegd, onder andere op het gebied van mantelzorg, maatregelen in de openbare ruimte op de Koningstraat en een bijdrage aan Bendefit.

Ontwikkeling meerjarig perspectief

In onderstaande tabellen laten we het verloop van het structureel en incidenteel begrotingssaldo zien, vanaf de Begroting 2025, via de Perspectiefnota naar de voorliggende Begroting 2026. De jaren 2026 en 2027 laten een structureel sluitend saldo zien. Vanaf 2028 zien we, met name vanwege teruglopende inkomsten in het gemeentefonds, structurele tekorten. Het incidenteel perspectief kan worden opgevangen binnen het structurele begrotingssaldo.

STRUCTUREEL

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting *(x € 1.000.)*	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Begroting 2025	-2.685	-2.457	-2.402	-2.845
Mutatie uit de Perspectiefnota 2025	2.705	1.784	1.003	808
Startpositie 2026 t/m 2029	**20**	**-673**	**-1.399**	**-2.037**
Gemeentefonds algemene uitkering vrij besteedbaar	60	100	86	71
Bijdrage WDW	101	11	-33	49
Bijstelling OZB o.b.v. Munitax rapportage juli 2025	78	84	87	89
IBOR aansluiting	-290	-309	-276	-253
Kapitaallasten	211	45	42	43
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	-3	1	-2	83
Rente (paragraaf 6 financiering)	68	59	49	24
Indexaties overig	80	-6	-73	-97
Overige mutaties bestaand beleid	48	0	-54	-109
Totaal structureel voor nieuw beleid	**373**	**-688**	**-1.573**	**-2.137**
Nieuw Beleid	-23	952	956	209
TOTAAL STRUCTUREEL SALDO	**350**	**264**	**-617**	**-1.928**

INCIDENTEEL

Saldo Perspectiefnota	**-84**	**0**	**0**	**0**
Programmabegroting bestaand beleid	0	0	0	0
Programmabegroting nieuw beleid	-109	-101	0	0
Totaal incidenteel Programmabegroting 2026	**-193**	**-101**	**0**	**0**

Totaal resultaat	157	163	-617	-1.928

In bovenstaande tabellen presenteren we de mutaties ten opzichte van de bestaande begroting. We lichten de verschillen hier kort toe.

Gemeentefonds algemene uitkering

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. In de septembercirculaire zijn met name mutaties als gevolg van wijzigingen in de rijksuitgaven verwerkt. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De doorrekening van de septembercirculaire laat voor alle jaren een voordeel zien ten opzichte van de meicirculaire 2025. Voor nadere toelichting verwijzen naar de uitwerking van de septembercirculaire onder financiën.

Bijdrage WDW

De cao is vastgesteld t/m maart 2027. We hadden in de Perspectiefnota al een eerste inschatting gemaakt van het effect op de bijdrage van Druten en de WDW. Op basis van de uitwerking stellen we de begroting meerjarig bij, waarbij we aansluiten op de meerjarenbegroting van de WDW.

Bijstelling OZB

Op basis van de Munitax rapportage van juli 2025 hebben we de verwachte OZB opbrengsten meerjarig bijgesteld. Daarbij hebben we de uitgangspunten qua indexering en tariefstijging aangehouden van de Perspectiefnota. We houden daarmee rekening met een geleidelijke verhoging gedurende een periode van 3 jaar tot en met 2027. We maken daarbij geen onderscheid in de jaarlijkse verhogingen per belastingcategorie. Dit betekent dat naast de inflatie voor elk jaar en voor iedere categorie eenzelfde verhoging is meegenomen van 5,2%. Dit percentage zullen we elk jaar opnieuw bezien.

IBOR aansluiting

In 2024 is het IBOR vastgesteld in de gemeenteraad van Druten. De financiële consequenties zijn meegenomen in de Perspectiefnota 2024 en Begroting 2025. Bij de praktische uitwerking blijkt dat we de financiële vertaling op onderdelen moeten herzien i.v.m. de geldende regels voor investeren en afschrijven. Voor kleine vervangingen gingen we uit van investeren en afschrijven, wat tot oplopende kapitaallasten zou leiden. We moeten deze kosten echter direct in de exploitatie opnemen. Dit leidt tot hogere lasten in de aanvangsjaren.

Kapitaallasten

We hebben de investeringsplanning opnieuw beoordeeld. Met het doorschuiven van investeringen, vallen de afschrijvingslasten en toe te rekenen rente lager uit, dan aangenomen in de Perspectiefnota.

Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges

Zowel voor riool- en afvalstoffenheffing hanteren we het principe "100% kostendekkend". Dat betekent dat we de opbrengsten afstemmen op de toe te rekenen kosten aan deze taken. De toe te rekenen kosten liggen in lijn met de meerjarenbegroting 2025. Alleen in 2029 kunnen we meer kosten toerekenen dan aangenomen in de begroting 2025, waardoor we een voordeel op het begrotingsresultaat zien.

Rente

Op basis van de huidige leningportefeuille en liquiditeitsprognose verwachten we een voordeel op het renteresultaat de komende jaren.

Indexaties overig

In de begroting hadden we een stelpost opgenomen voor de indexaties uit de meicirculaire. We hebben de indexatie functioneel vertaald op de budgetten door de gehele begroting. Dit leidt tot mutaties t.o.v. de opgenomen stelpost.

Overige mutaties bestaand beleid

Daar waar de budgetten op bestaand beleid moeten worden bijgesteld door autonome ontwikkelingen, hebben we dat opgenomen in de bijlage "mutaties bestaand beleid". We verwijzen naar deze bijlage voor de toelichting op de afzonderlijke posten.

Nieuw beleid

Er is beperkt nieuw beleid toegekend in deze begroting, gezien de structurele uitdagingen in het meerjarenperspectief. De grootste mutatie wordt veroorzaakt door het wijzigen van het standpunt over het door decentraliseren van de onderwijshuistingsmiddelen. In de Perspectiefnota 2025 hadden we vanaf 2027 € 1 miljoen opgenomen hiervoor. Deze stelpost vervalt. Hiervoor in de plaats nemen we kapitaallasten op vanaf 2029 voor de nieuwbouw Pax Christi. We verwijzen naar deze bijlage voor de toelichting op de afzonderlijke posten.

Programma's

0. Bestuur en Dienstverlening

Inleiding

Gemeente Druten is er voor haar inwoners. We zijn dichtbij, toegankelijk en we doen wat we beloven. Onze dienstverlening gaat uit van mogelijkheden in plaats van beperkingen. We moedigen aan om voor jezelf te zorgen, maar stellen de menselijke maat voorop. Ook maken we gebruik van de denk- en daadkracht door inwoners op tijd te betrekken en aan te moedigen hun eigen ideeën in te brengen.

Wij verbeteren onze dienstverlening verder en brengen deze nog dichterbij met ons programma ‘Dienstverlening Dichtbij’. We zijn professioneel en doen wat nodig is. We denken en werken toekomstgericht. O.a. met de Toekomstvisie Druten2040. Plannen voor de toekomst bekijken we niet alleen vanuit Druten. We willen goed samenwerken in de regio. Samen met andere gemeenten en partijen pakken we grote opgaven en problemen aan. De Toekomstvisie geeft de komende jaren sturing en focus aan het Drutense beleid en de inzet op de diverse onderwerpen.

0-1	Vragen inwoners
0-2	Kwaliteit dienstverlening
0-3	Vertrouwensrelatie
0-4	Kernenwethouder
0-5	Samenwerken in regio
0-6	Investeren in uitvoeringskracht
0-7	Belastingen
0-8	Duurzaamheidsmaatregelen
0-9	Een toekomstvisie voor Druten
0-10	Integrale aanpak Puiflijk
0-11	Integrale aanpak Horssen
0-12	Omgevingswet en Kerninstrumenten
0-13	Participatie

Speerpunten

0-1 Vragen aan inwoners

We reageren binnen twee werkdagen op vragen van inwoners.

Wat gaan we doen?

We geven dit vorm via onze nieuwe Agenda Dienstverlening die nog moet worden vastgesteld. Dit is het vervolg op onze eerdere Agenda Dienstverlening 'Dienstverlening Dichtbij' waarbij wij o.a. zijn gaan werken met het werken vanuit de bedoeling, het versterken van onze participatie inzet en een aantal dienstverleningsprincipes zoals 'reageren binnen 2 werkdagen'.

0-2 Kwaliteit dienstverlening

We vinden de kwaliteit van onze dienstverlening belangrijk en daarom vragen we inwoners regelmatig naar hun mening.

Wat gaan we doen?

In de tweejaarlijkse inwonerspeiling beoordelen inwoners de kwaliteit van de dienstverlening. Deze wordt in 2026 opnieuw uitgevoerd. Daarnaast monitoren wij actief en structureel de klantsignalen van inwoners die een dienst hebben afgenomen. Met deze kwantitatieve en kwalitatieve data die we ophalen, ontwikkelen we verbeteracties om de kwaliteit en beleving van onze dienstverlening te vergroten.

0-3 Vertrouwensrelatie

We blijven werken aan een goede vertrouwensrelatie tussen inwoners en de gemeente. Afspraak is afspraak vinden we belangrijk.

Wat gaan we doen?

We geven dit vorm via onze nieuwe Agenda Dienstverlening die nog moet worden vastgesteld. Dit is het vervolg op onze eerdere Agenda Dienstverlening 'Dienstverlening Dichtbij' waarbij wij o.a. zijn gaan werken met het werken vanuit de bedoeling, het versterken van onze participatie inzet en een aantal dienstverleningsprincipes zoals 'reageren binnen 2 werkdagen'.

0-4 Kernenwethouder

Elke wethouder wordt ook kernenwethouder en is aanspreekpunt voor een dorp in onze gemeente. Zo horen en weten we nog beter wat er leeft.

Wat gaan we doen?

De invulling van het kernenwethouderschap nemen we mee in het nieuw participatie en cocreatiekader. Dit willen we in 2026 vormgeven.

In 2026 gaan we aan de slag met het opstellen van een participatiebeleid. Dit beleid wordt samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en de raad ontwikkeld. Het doel is om participatie in Druten te verbeteren, te professionaliseren en toekomstbestendig te maken.

Voor het opstellen, uitvoeren en borgen van dit beleid is structurele beleidscapaciteit op participatie nodig. Iets wat op dit moment niet beschikbaar is voor de gemeente Druten. Wij stellen daarom voor om in 2026 1 fte voor een beleidsadviseur participatie beschikbaar te stellen. Deze inzet is essentieel om de participatie-ambitie van Druten waar te maken en duurzaam te verankeren in de organisatie.

0-5 Samenwerken in regio

Op grote thema's werken we nog meer samen in de regio. Dat doen wij in meerdere samenwerkingsverbanden zoals het Rijk van Nijmegen, de Groene Metropoolregio, en Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Het gaat om het oplossen van vraagstukken waar we andere gemeenten of (semi-)overheden voor nodig hebben en andersom waar anderen ons voor nodig hebben. Dat doen we op gebieden als zorg en welzijn, werk en inkomen, veiligheid, energietransitie, klimaat, (drink-)water, milieu, mobiliteit, wonen, natuur, landbouw en recreatie. Hierdoor zetten we ook echt samen stappen.

Wat gaan we doen?

1. Groene Metropool Regio

We werken met de Groene Metropool Regio (GMR) aan de doelstellingen van de Regionale Agenda 2025-2028, georganiseerd in vijf ruimtelijke opgaven. De vijf opgaven zijn: Circulaire Groei, Groene Groeiregio, Ontspannen Regio, Productieve Regio en Verbonden Regio.

Om van regionale opgaven naar daadwerkelijk handelingsperspectief te komen, worden ambities uit verschillende opgaven geconcretiseerd en in samenhang afgewogen. Daarbij kijken we primair naar de ruimteclaimms in de schaarse ruimte. We werken dit uit in zogenoemde gebiedsprogramma's voor deelgebieden van de GMR. Druten valt onder het deelgebied Rijk van Nijmegen en zit in dit 'gebiedsteam' met zes andere gemeenten, de provincie en Waterschap Rivierenland.

We stellen samen met de regiogemeenten het plan Groene Mantel rondom Nijmegen op. Aansluitend daarop start de uitvoering.

2. Rijk van Nijmegen

Met de gemeenten van het Rijk van Nijmegen (RvN) werken we samen om Druten en deze regio sterker neer te zetten. Voor deze samenwerking is er een integrale Visie en een Samenwerkingsagenda RvN opgesteld. In 2026 wordt de visie en samenwerkingsagenda uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma. Hierin vertalen we onze samenwerkingsagenda in concrete acties, benoemen we de organisatie en uitvoering van onze opgaven en kiezen we voor een passende governance-structuur.

3. Leader

We blijven uitvoering geven aan het LEADER programma (2024-2028).

4. Euregio Rijn Waal

De Euregio Rijn-Waal werkt aan het verbeteren van de samenwerking in de grensregio en behartigt de belangen van de regio bij Nederlandse, Duitse en Europese instellingen. Het doel is om voorzieningen en diensten – zoals werk, onderwijs, vervoer en cultuur – beter toegankelijk te maken voor inwoners aan beide zijden van de grens. Daarbij stimuleert de Euregio gezamenlijke initiatieven en samenwerking, zodat partijen gebruik kunnen maken van elkaars kennis en kracht.

We nemen deel aan het overleg en kijken kritisch op welke strategische thema's samenwerking over de grens zinvol is en of er INTERREG-subsidies beschikbaar zijn voor projecten.

5. Public Affairs Strategie

We geven uitvoering aan het Public Affairs Plan. Hierin richten we ons binnen strategische dossiers op beleidsbeïnvloeding, het binnen halen van financiële middelen en het versterken van de samenwerkingen ten gunste van de leefbaarheid in Druten en in onze regio.

0-6 Investeren in uitvoeringskracht

We zetten in op de professionaliteit en uitvoeringskracht van de werkorganisatie.

Wat gaan we doen?

In 2026 wordt er een nieuw Actieplan Doorontwikkeling WDW vastgesteld en uitgevoerd op basis van de evaluatie en het medewerkersonderzoek dat in 2024 is uitgevoerd.

0-7 Belastingen

Ten aanzien van dit speerpunt verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

Wat gaan we doen?

In de paragraaf lokale heffingen wordt in gegaan op de belastingen die we als gemeente heffen in 2026.

0-8 Duurzaamheidsmaatregelen

We bekijken of we de genomen maatregelen voor duurzame woningen in de toekomst buiten de WOZ-waarde kunnen houden.

Wat gaan we doen?

Wij hebben de mogelijkheid besproken met Munitax. Zowel het buiten de WOZ-waarde houden van duurzaamheidmaatregelen als de introductie van een 'groene' heffingskorting worden afgeraden. Wij blijven ons daarom richten op subsidies voor woningeigenaren.

0-9 Een toekomstvisie voor Druten

In 2024 is de Toekomstvisie Druten2040 vastgesteld. Samen met onze inwoners, ondernemers, partners en een denktank voor de gemeenteraad werken we de komende jaren aan de uitvoering hiervan.

Toekomstvisie Druten 2040

Wat gaan we doen?

Jaarlijks wordt de voortgang aan de gemeenteraad teruggekoppeld.

0-10 Integrale aanpak Puiflijk

In 2024 is de Integrale Aanpak Puiflijk vastgesteld. Er is een aantal acties uit naar voren gekomen. We starten met de uitvoering van de acties uit de Integrale Aanpak Puiflijk.

Lees hier de Integrale Aanpak Puiflijk

Wat gaan we doen?

In 2026 geven we een vervolg aan de uitvoering van de Integrale Aanpak Puiflijk. Een aantal opgaven wordt verder uitgewerkt in een plan waarbij er aanvullend budget, krediet gevraagd kan worden.

De verschillende opgaven:

- Realisatie oversteekplaats voor de Boerenbende.
- Realisatie schoolzone bij basisschool ’t Geerke.
- Projectvoorstel aantrekkelijke loop- en beweegroutes Puiflijk.
- Projectplan en inrichtingsplan voor de vergroening van Puiflijk.
- Onderzoeken mogelijkheden om de route naar het HOV-knooppunt fietsvriendelijker te maken.
- Opknappen speeltuin Tabaksveld.
- Opknappen speeltuin Oude Toren.
- Realisatie ontwikkelvisie voor woningbouw op locatie Mulders.
- Realisatie ontwikkelvisie met twee scenario’s voor het dorpshart Puiflijk inclusief De Lier, de basisschool ’t Geerke, het dorpsplein, parkeren, de verkeerssituatie van het centrum en goede wandelen fietsroutes naar de voorzieningen.
- Doorlopend Communicatie over energieneutraal Puiflijk als onderdeel van de gemeente brede campagne.

0-11 Integrale visie Horssen

In 2024 diende de gemeenteraad een motie in voor een start van de Integrale visie Horssen. De startnotitie lag in 2024 voor in de gemeenteraad, deze is goedgekeurd en het budget is beschikbaar gesteld. Het is de verwachting dat het Plan van aanpak in Q1-2026 aan de raad wordt voorgelegd.

Wat gaan we doen?

De ontwikkeling van het Plan van aanpak wordt in Q1-2026 afgerond.

0-12 Omgevingswet en kerninstrumenten

We bestendigen de invoering van de Omgevingswet en stellen de Omgevingsvisie vast.

Wat gaan we doen?

De Omgevingsvisie is in 2025 vastgesteld en wordt in 2026 verder ingebed in onze manier van werken. Ook gaan we aan de slag met het Omgevingsplan en Omgevingsprogramma's. Deze uitwerking staat voor de komende jaren op de planning.

0-13 Participatie

De toekomstvisie Druten 2040 laat zien dat er een duidelijke behoefte is aan een steviger fundament voor participatie.

Een participatiebeleid biedt daarvoor de basis: het zorgt voor een structurele en eenduidige aanpak, duidelijke kaders en wederzijds begrip tussen gemeente en samenleving.

Daarnaast is er een juridische noodzaak. De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht gemeenten om een participatieverordening vast te stellen. Het ligt voor de hand om deze verordening te laten aansluiten op een gedragen participatiebeleid. Daarmee kunnen we voldoen aan de wettelijke vereisten én invulling geven aan de ambities uit Druten 2040.

Wat gaan we doen?

In 2026 gaan we aan de slag met het opstellen van een participatiebeleid. Dit beleid wordt samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en de raad ontwikkeld. Het doel is om participatie in Druten te verbeteren, te professionaliseren en toekomstbestendig te maken.

Voor het opstellen, uitvoeren en borgen van dit beleid is structurele beleidscapaciteit op participatie nodig. Iets wat op dit moment niet beschikbaar is voor de gemeente Druten. Wij stellen daarom voor om in 2026 1 fte voor een beleidsadviseur participatie beschikbaar te stellen. Deze inzet is essentieel om de participatie-ambitie van Druten waar te maken en duurzaam te verankeren in de organisatie.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
	Plan van aanpak toekomstvisie
380998	Agenda Dienstverlening Dichtbij
2708	Actieplan Doorontwikkeling WDW

Het Programma Bestuur en ondersteuning bestaat uit de volgende taakvelden:

0.1 Bestuur; de vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.

0.2 Burgerzaken; verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen.

0.4 Overhead; alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

0.5 Treasury; tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie, zoals financiering, beleggingen, dividenden etcetera.

Algemene dekkingsmiddelen:

0.6 Belastingen; hieronder valt een aantal taakvelden, zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen, zoals de honden-, precario- en reclamebelasting.

0.7 Algemene uitkering; hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten; hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.

0.9 Vennootschapsbelasting.

0.10 Mutaties met reserves.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
0.1 Bestuur	-17	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-416	-448	-438	-449	-460
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-19	-19	-20	-20	-21
0.4 Overhead	-447	-444	-454	-465	-476
0.5 Treasury	-202	-240	-217	-194	-169
0.61 OZB woningen	-3.615	-3.980	-4.463	-4.653	-4.846
0.62 OZB niet-woningen	-1.597	-1.793	-1.932	-1.982	-2.032
0.64 Belastingen overig	-247	-252	-258	-263	-269
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-42.720	-44.082	-44.070	-43.746	-44.973
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Lasten					
0.1 Bestuur	1.853	1.998	1.989	1.977	2.034
0.2 Burgerzaken	838	843	852	880	909
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	413	439	460	477	494
0.4 Overhead	8.323	8.368	8.634	8.888	9.168
0.5 Treasury	6	7	7	7	7
0.61 OZB woningen	726	774	527	537	549
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	15	16	16	17	17
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	960	33	323	320	320
0.9 Vennootschapsbelasting	6	6	6	6	6
Reserve					
Dotatie					
Algemene reserve	1.173	0	0	0	0
Onttrekking					
Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP)	0	-56	-76	-76	0
Conversie aandelen Vitens	-48	-48	-48	-48	-18
Algemene reserve	-3.311	0	0	0	0
Totaal	**-38.324**	**-38.877**	**-39.161**	**-38.788**	**-39.760**

1. Veiligheid

Inleiding

Samen zorgen wij voor een veilige samenleving. Preventie, signaleren, integraal samenwerken en informatie stroomlijnen zijn de sleutelwoorden die centraal staan in de aanpak. Belangrijke beleidsdomeinen hierin zijn Wmo, jeugdzorg, participatie, horeca en evenementen, toerisme en recreatie, verkeer en milieu, wonen en openbare ruimte. We leggen steeds de verbinding met deze domeinen. Zo werken we echt integraal, investeren we in preventie en hebben we ook de repressie op orde. Onveilige situaties pakken we meteen aan.

Bij overlastgevende jeugd zetten we altijd eerst in op preventie. Bijvoorbeeld met de inzet van ouders, jongerenwerk en straatcoaches. Crimineel gedrag pakken we aan. We blijven ondermijning bestrijden. We werken hierbij samen met de gemeenten in de regio. Daarbij gaat extra aandacht uit naar het buitengebied en bedrijventerreinen. Ook brengen we digitale veiligheid onder de aandacht. We maken de lokale aanpak van cybercrime sterker. Als het mogelijk is, sluiten we aan bij bestaande (landelijke) programma's.

1-1	Wijkagenten
1-2	Middelengebruik jongeren
1-3	Vandalisme
1-4	Veiligheid rotondes
1-5	Snelheidsovertreders
1-6	Afvaldumpingen
1-7	Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Speerpunten

1-1 Wijkagenten

We zorgen ervoor dat de wijkagenten meer te zien zijn en de veiligheidspartners nauw met elkaar samenwerken.

Wat gaan we doen?

In samenwerking met de politie zetten we in op de zichtbaarheid van de wijkagenten. Ook willen we zichtbaarder maken dat de veiligheidspartners nauw met elkaar samenwerken. Bijvoorbeeld door gezamenlijk diensten te draaien of voorlichting te geven.

1-2 Middelengebruik jongeren

Het middelengebruik onder jongeren willen we verminderen. Daarbij gaan we preventief, creatief te werk en omarmen we nieuwe ideeën.

Wat gaan we doen?

Op preventief vlak zetten we verschillende acties in, zoals voorlichting voor ouders. Ook wordt er voorlichting gegeven binnen ons Jongeren Advies Centrum (JAC).

We bespreken het thema jeugd en veiligheid structureel in het Jeugd en Veiligheidsoverleg. Als middelengebruik leidt tot problematisch groepsgedrag, dan zetten we het 7 stappenmodel in.

We zetten het HALT-loket voort bij evenementen.

1-3 Vandalisme

We zetten in op een integrale en gebiedsgerichte aanpak van vandalisme en overlast. Zo verbeteren we de samenwerking tussen veiligheidspartners en collega's.

Wat gaan we doen?

Dit krijgt ook in 2026 vorm. We werken daarbij themagericht samen. Bijvoorbeeld bij overlast rondom de jaarwisseling. Of acties om jeugdoverlast tegen te gaan, gericht op onder andere evenementen of drugsgebruik. Ook continueren we het cameratoezicht op hotspots.

Voor een effectieve aanpak van overlast is het nodig om het bestuursrechtelijk instrumentarium op een goede manier in te zetten. Denk hierbij aan een gebiedsverbod of last onder dwangsom. In 2026 gaan we deze modellen en processen verder standaardiseren zodat het sneller en effectiever toegepast kan worden.

1-4 Veiligheid rotondes

We gaan de veiligheid op rotondes vergroten, vooral met betrekking tot de voorrangsregels.

Wat gaan we doen?

De voorrang op de rotondes wordt aansluitend aan de werkzaamheden van de HOV-knoop voorbereid en uitgevoerd. Hierbij worden de fietsers in Druten in de voorrang gebracht en bij een oversteek in twee richtingen worden deze op een plateau gezet voor extra attentiewaarde.

1-5 Snelheidsovertreders

We zetten extra in op aanpak van snelheidsovertreders.

Wat gaan we doen?

Dit doen we met onze netwerksamenwerking in Tweestromenland, een overleg tussen beleidsmedewerkers verkeer van de gemeente, de politie en provincie. Hierin worden acties zoals integrale verkeerscontroles en preventieve en voorlichtende acties afgestemd.

1-6 Afvaldumpingen

Aanpak verboden afvaldumpingen.

Wat gaan we doen?

De proef met containertuintjes is afgerond. Conclusie is dat de containertuintjes niet hebben geholpen om de gewenste resultaten te behalen. Daarnaast wordt het gemeentelijk VTH beleid opnieuw vastgesteld. Dumpingen van asbest, drugsafval, afvalwater, bedrijfsafval en zwerfvuil maken daar onderdeel vanuit.

1-7 Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Er wordt nieuw VTH beleid vormgegeven.

Wat gaan we doen?

In 2026 implementeren we het VTH-proces. Ook maken we een risico- en gebiedsanalyse om prioriteiten op VTH-gebied opnieuw in kaart te brengen.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
4556	Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
	Uitvoeringsplan 2025-2026
	Algemene Plaatselijke Verordening (APV) Druten 2023

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-3	-3	-3	-3	-3
Lasten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.506	1.545	1.648	1.764	1.885
1.2 Openbare orde en veiligheid	700	725	685	701	723
Totaal	**2.203**	**2.267**	**2.330**	**2.462**	**2.605**

Binnen het programma Veiligheid betrekken we de volgende taakvelden:

1.1 Crisisbeheersing en brandweer; Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

1.2 Openbare orde en veiligheid; Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zoals toezicht, wet BIBOB en APV.

2. Verkeer en Vervoer

Inleiding

Gemeente Druten staat tot 2030 voor een aantal grote taken door verschillende ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Zo is in Druten een woningtekort, vergrijst de bevolking, worden wensen voor duurzaamheid steeds belangrijker en staat de bereikbaarheid van Druten en de regio onder druk. Ontwikkelingen die met deze taken te maken hebben, zijn sterk van invloed op het verkeer en gebruik van vervoer. Denk daarbij bijvoorbeeld aan meer inwoners en extra verkeersbewegingen. Ook recreatieve behoeften (wandelen, fietsen, enzovoorts) hebben invloed op het verkeer en gebruik van vervoer.

Gemeente Druten heeft een grote kern met daaromheen een landelijk gebied met verschillende natuurgebieden en kleinere kernen. Verder kent het gebied landbouwbedrijven en verschillende bedrijventerreinen. De mobiliteitsvisie houdt rekening met dit verschil aan gebiedskenmerken. Daarnaast dragen we met de mobiliteitsvisie ook bij aan de doelen, van de gemeente en de regio, voor duurzaamheid en ruimtelijke ordening.

De mobiliteitsvisie heeft 5 belangrijke onderwerpen. Deze komen overeen met belangrijke onderwerpen in de omgevingsvisie: leefbare, duurzame, (verkeers)veilige, inclusieve (“iedereen kan meedoen”) en bereikbare gebieden.

2-1	Verharden bermen
2-2	Gevaarlijke situaties in het verkeer
2-3	Ontsluiting wijk Tichellande - *onderzoek uitgevoerd en afgerond*
2-4	Fietspad Gelenberg - *onderzoek uitgevoerd en afgerond*
2-5	Ontsluitingsweg Vriezeweg
2-6	Aanpak N322
2-7	Inzet lijnbusdiensten - *onderzoek afgerond*
2-8	Dorpsentree Deest - *gerealiseerd*
2-9	Veiligheid Koekoek - *gerealiseerd*
2-10	Aanpak de Rijdt Horssen
2-11	Aanpassing Kerkstraat/’t Geerke (Puiflijk)
2-12	Aanpak gedeelte Koningstraat(centrum Afferden)
2-13	Doortrekken van de stoep aan de Koningstraat
2-14	Aantal oversteekplaatsen
2-15	Verkeersontsluiting Raadhuis- tot Piet Verslootstr. - *gerealiseerd*
2-16	Verkeersveiligheid
2-17	Leefbaarheid in de gemeenten
2-18	Bereikbaarheid tussen de kernen
2-19	Verbonden met de regio
2-20	Duurzaam verplaatsen tussen Maas en Waal

Speerpunten

2-1 Verharden bermen

In het buitengebied verharden we, waar nodig, de bermen.

Wat gaan we doen?

Vanuit het MUP is geld beschikbaar om de bermen in het buitengebied te verharden.

2-2 Gevaarlijke situaties in het verkeer

Een aantal situaties in het verkeer is onveilig. Deze onderzoeken we en pakken we aan.

Wat gaan we doen?

Vanaf 2023 is elk jaar een budget voor verkeersveiligheid beschikbaar. Op basis van meldingen worden verkeerssituaties beoordeeld en eventueel aangepakt. Dit doen we ook in 2026 en volgende jaren.

2-3 Ontsluiting wijk Tichellande

Voor de wijk Tichellande onderzoeken we een extra ontsluiting van de wijk.

Wat gaan we doen?

Het onderzoek is uitgevoerd en afgerond in 2023. Uit het onderzoek blijkt dat het niet mogelijk is om vanuit Tichellande een extra ontsluiting te realiseren naar de Van Heemstraweg. (zie informatienota Z/23/129436).

2-4 Fietspad Gelenberg

Voor de wijk Tichellande onderzoeken we een veilig fietspad naar de Gelenberg.

Wat gaan we doen?

De fietsroutes Tichellande – Gelenberg zijn in 2024 onderzocht. De bestaande fietsroute via Klapstraat en Koningstraat scoort het beste. Het is niet nodig een extra fietsverbinding aan te leggen. (zie informatienota Z/24/229747).

2-5 Ontsluitingsweg Vriezeweg

In Deest maken we de rondweg af en wordt de Vriezeweg de ontsluitingsweg voor de woonwijk.

Wat gaan we doen?

De rondweg Deest is in 2022 gerealiseerd. De Vriezeweg buiten de bebouwde kom wordt opnieuw ingericht als de nieuwe wijk Deest Zuid klaar is. Hier zijn nog geen werkzaamheden voorzien in 2026.

2-6 Aanpak N322

We blijven de provincie en het Rijk vragen om een aanpak van de N322. Er is uitzicht op provinciale steun in de Tussenbalans van de Provincie.

Wat gaan we doen?

De verkeersveiligheid en doorstroming moet beter. Dit blijven belangrijke punten. Bij alle mogelijke ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten vraagt gemeente Druten aandacht voor de problematiek op de N322.

We agenderen binnen de GMR de N322 nadrukkelijk in het gebiedsprogramma van het Rijk van Nijmegen voor verbetering van de regionale verbinding. Dit heeft er toe geleid dat de provincie Gelderland in 2025 een groot deel (22 miljoen euro) van het benodigde budget(30 miljoen euro) gereserveerd heeft voor de N322. Voor het resterende deel van het benodigde budget heeft de provincie Gelderland een aanvraag gedaan bij het Rijk.

2-7 Inzet lijnbusdiensten

We onderzoeken de inzet van lijnbusdiensten naar de Nijmeegse ziekenhuizen en het treinstation van Wijchen.

Wat gaan we doen?

Het onderzoek naar de buurtbusroute Druten-Wijchen is in 2023 afgerond. De buurtbusdienst naar Wijchen is niet haalbaar wegens te lange omlooptijden. In 2026 wordt hier verder geen inzet op gedaan.

2-8 Dorpsentree Deest

Versterken dorpsentree Deest.

Wat gaan we doen?

Dit is in 2024 afgerond. Niet alles is mogelijk, daarbij zijn perceelgrenzen een beperkende factor.

2-9 Veiligheid Koekoek

We verbeteren de verkeersveiligheid op de Koekoek.

Wat gaan we doen?

In 2024 is een verkeersveilige oversteek gerealiseerd tussen de Vlakkers en de Steenakker.

2-10 Aanpak de Rijdt Horssen

Voor de Rijdt is een ontwerp en kostenraming gemaakt die sluit op het genoemde bedrag.

Wat gaan we doen?

In 2025 is de Rijdt aangepast.

2-11 Aanpassing Kerkstraat/'t Geerke (Puiflijk)

Onderzoeken mogelijkheden fietsstraat/auto te gast op de Kerkstraat bij 't Geerke in Puiflijk

---

Wat gaan we doen?

In 2026 pakken we dit speerpunt op als naast de wegcategorisering ook de andere ontwikkelingen in Puiflijk in beeld zijn.

2-12 Aanpak gedeelte Koningstraat centrum Afferden

Onderzoeken en samen met de inwoners van Afferden (burgerparticipatie) kijken naar mogelijkheden voor een veilige, groene en aantrekkelijke fietsstraat / auto te gast.

Wat gaan we doen?

Dit speerpunt wordt gecombineerd met 2-13 en de aansluiting Van Heemstraweg – Koningstraat.

Dit onderzoek is begin 2025 opgestart. Tijdens de participatiebijeenkomsten is een voorkeursontwerp (schetsontwerp) met raming opgesteld. Voorgesteld wordt in te stemmen met de realisatie van het voorkeursontwerp en het voteren van extra krediet. De raming bedraagt €3.685.460. Om het voorkeursontwerp te kunnen realiseren is een aanvullend krediet van €2.520.260 noodzakelijk. De netto kapitaallasten bedragen € 34.000. In 2026 wordt dit project verder voorbereid en start aansluitend de uitvoering

2-13 Doortrekken van de stoep aan de Koningstraat

Mogelijkheid onderzoeken om de stoep aan de Koningstraat tot aan de 'Van Heemstraweg-oversteekplaats Afferden/Deest' door te trekken.

Wat gaan we doen?

Zie speerpunt 2-12. Kortheidshalve verwijs ik u naar 2-12.

Bij de behandeling van de perspectiefnota 2024 zijn de speerpunten 2-12 en 2-13 incl. budgetten samengevoegd tot een onderzoek. Het resultaat wordt onder 2-12 meegenomen.

2-14 Aantal oversteekplaatsen

Aantal oversteekplaatsen in de gemeente onder de loep nemen en aanpassen. Een voorbeeld hiervan zijn de oversteekplaatsen Van Heemstraweg, vooral in Deest en Afferden.

Wat gaan we doen?

Bij de Klapstraat in Afferden is in 2024 een oversteek aangepast. In 2025 zijn er geen verdere aanpassingen voorzien. Bij nieuwe meldingen wordt de verkeersveiligheid opnieuw beoordeeld. De oversteek Van Heemstraweg- Koningstraat wordt bij het onderzoek van speerpunt 2-12 betrokken.

2-15 Verkeersontsluiting Raadhuisstraat tot Piet V

Onderzoek verkeersontsluiting Raadhuisstraat tot Piet Verslootstraat. Sluit aan op verkeersonderzoek Portier/ Raadhuisstraat.

Wat gaan we doen?

Het onderzoek is afgerond en de Raadhuisstraat vanaf het gemeentehuis tot Piet Verslootstraat is in 2024 heringericht naar een gebiedsontsluitingsweg 30km/uur.

2-16 Verkeersveiligheid

We willen de verkeersveiligheid verbeteren (zowel feitelijk als gevoelsmatig). We gaan aan de slag met preventie, voorlichting en analyse van ongevallen. We hebben extra aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers

---

Wat gaan we doen?

We bestuderen en analyseren informatie over ongevallen en voeren verkeerstellingen uit. Meldingen of verkeersonveilige situaties pakken we op met het budget voor verkeersveiligheid dat er al is. MUP maatregel 32: Lokale aanpak verkeersveiligheid

Samen met partners in de regio (zoals de politie) worden waar nodig ongevallen geanalyseerd. We hebben aandacht voor kwetsbare deelnemers in het verkeer. We bieden opfriscursussen autorijden voor ouderen en het verkeersexamen voor leerlingen van de basisschool aan.

MUP maatregel 31: Verkeersveiligheid kwetsbare verkeersdeelnemers

2-17 Leefbaarheid in de gemeenten

In Druten zetten we in op fietser en voetganger. Voorzieningen blijven goed bereikbaar met auto. In woonwijken meer ruimte voor voetganger, fietser, groen en verblijfsruimte creëren.

Wat gaan we doen?

In 2024 zijn het parkeerbeleid en de regels over het beleid voor parkeernormen vastgesteld. Hiermee zijn ook fietsparkeernormen vastgesteld.

Met het parkeerbeleid, de reguliere advisering en andere beleidsstukken, borgen we ook in 2026 dat de voorzieningen bereikbaar blijven voor voetgangers en alle andere vervoersmiddelen.

MUP maatregel:
- 17: Actualisatie van het parkeerbeleid
- 18: Actualisatie van de parkeernormen

2-18 Bereikbaarheid tussen de kernen

We zetten tussen de kernen in op bereikbaarheid voor iedereen. Elke verkeersdeelnemer moet tussen de kernen kunnen reizen. Hierbij zetten we in op betere fietsverbindingen, maar tegelijkertijd houden we de grotere kernen goed bereikbaar voor de auto. Extra aandacht gaat uit naar het verbeteren van de verkeersveiligheid in kernen waar doorgaand (landbouw)verkeer doorheen gaat.

Wat gaan we doen?

Er is een doorlopend budget waarmee we het fiets- en wandelnetwerk verbeteren. Deze gebruiken we voor kleine aanpassingen.

MUP maatregel:
- 3: actualisatie van de wegencategorisering,
- 4a: aanpak grijze wegen,
- 5: snelheid binnen bebouwde kom,
- 10: upgrade fiets- en wandelnetwerk,
- 14: verkeersveiligheid kruispunt van Heemstraweg-Koningstraat.

2-19 Verbonden met de regio

De ambitie / speerpunt geeft extra aandacht aan:

• OV en fiets als haalbaar alternatief voor de auto;
• Verbeteren fiets- en OV-verbindingen;
• Voldoende en veilige fietsenstallingen bij OV-haltes;
• Toegankelijke OV-haltes.

Wat gaan we doen?

Het busstation Druten wordt medio 2027 doorontwikkeld naar een HOV-knoop. Hierbij worden voldoende en veilige fietsenstallingen aangelegd. Na de planvoorbereiding start de Europese aanbesteding (juli 2025) van de werkzaamheden. De definitieve gunning en opdrachtverlening is begin 2026 gepland. Oplevering van het werk medio 2027

2-20 Duurzaam verplaatsen tussen Maas en Waal

In 2030 is voor iedereen (o.a. inwoners, bezoekers, werknemers etc.) een duurzame vervoerswijze of faciliteit beschikbaar waardoor men zich betrouwbaar en comfortabel binnen en buiten Druten en Wijchen kan verplaatsen. Met als doel het aandeel duurzame verplaatsingen (lopen, (e)fietsen, speed pedelecs, openbaar vervoer, elektrische auto en nieuwe vormen van e-mobility) dat binnen de eigen gemeente duurzaam plaatsvindt te verhogen.

Wat gaan we doen?

In de Strategie Elektrisch Rijden (24 juni 2021) is een gewenst resultaat opgenomen voor het aantal laadpalen in 2025. We spannen ons in om ervoor te zorgen dat er in 2025 56 laadpalen zijn gerealiseerd in Druten. In 2026 wordt de Strategie Elektrisch Rijden geactualiseerd. Daarnaast blijven aanvragen van bewoners mogelijk om extra laadpalen in de openbare ruimte te plaatsen.

De HOV-knoop wordt ingericht voor emissieloos OV en biedt ruimte voor het aanbieden deelmobiliteit.

Met behulp van de Mobiliteitsmakelaar van de Groene Metropool Regio zijn we in gesprek met bedrijven over de mogelijkheden om anders om te gaan met mobiliteit van en naar hun bedrijf. We informeren ze over successen binnen en buiten gemeente Druten. Voor de uitvoering van de maatregelen moet per bedrijf gekeken worden wat de oplossing is. Het bedrijf betaalt zelf de kosten voor de maatregel.

MUP maatregel:
• 23a: Monitoring duurzame mobiliteit,
• 27: Werkgeversaanpak bedrijventerreinen.

Relevante besluiten

Nummer Besluit	Beleidsnota
20 054443	Mobiliteitsvisie Druten en Wijchen "Duurzaam onderweg tussen Maas en Waal"
21 061891	Mobiliteitsplan
21 068536	Meerjaren Uitvoeringsprogramma mobiliteit (uitwerking mobiliteitsplan Druten)
24 229747	Onderzoek fietsroute Tichellande - Gelenberg

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
2.1 Verkeer en vervoer	-160	-155	-159	-163	-168
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
Lasten					
2.1 Verkeer en vervoer	2.973	3.356	3.672	3.829	3.931
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
Reserve					
Dotatie					
Vervanging straatverlichting	15	0	0	0	0
Onderhoud wegen	1.386	0	0	0	0
Onttrekking					
Afschrijvingsreserve Centrum Horssen	-19	-19	-19	-19	-19
Onderhoud wegen	-1.398	0	0	0	0
Afschrijvingsreserve HOV Knoop	0	-23	-23	-23	-23
Totaal	**2.797**	**3.159**	**3.471**	**3.624**	**3.721**

Het Programma Verkeer en vervoer bestaat uit de volgende taakvelden:

2.1 Verkeer en vervoer; hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

2.2 Parkeren; parkeerbeleid en exploitatie parkeervoorzieningen.

2.5 Openbaar vervoer; hiertoe behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen.

3. Economie

Inleiding

Voor de Drutense economie en het toerisme zijn de volgende drie pijlers van belang: Het waarderen van lokaal ondernemerschap, het versterken van het ondernemersnetwerk en het aanjagen van bedrijvigheid.

De economie valt alleen niet los te zien van andere sectoren en ontwikkelingen. De woningmarkt, de leefomgeving, de bereikbaarheid en ontwikkelingen op het gebied van de arbeidsmarkt en energietransitie/duurzaamheid zijn allemaal in meer of mindere mate van belang voor het functioneren van de economie. Ook regionale, nationale en mondiale ontwikkelingen (denk aan veranderende consumentbehoeftes en de constante wisselwerking tussen globalisering versus lokaal produceren) hebben invloed op het functioneren van de lokale economie. Onze ambitie is een levendige, innovatieve en duurzame economie. Door gezamenlijk te investeren in een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, samenwerking én duurzaam ondernemerschap leveren we een bijdrage aan prettig ondernemen, werken, wonen, recreëren voor ondernemers, inwoners van gemeente Druten en bezoekers.

Toerisme en recreatie leveren een bijdrage aan onze ambitie voor een krachtige gemeente in balans. Door samenwerking en innovatief, duurzaam ondernemerschap wordt een bijdrage geleverd aan het prettig werken, wonen, recreëren voor de Drutenaar en de bezoeker. We investeren in toerisme, waarbij we samenwerken met onze buurgemeente West Maas en Waal om het Land van Maas en Waal als streek onder de aandacht te brengen. Onze streek kenmerkt zich door de twee grote rivieren, haar rivierplassen en de uiterwaarden: dit willen we meer interessant maken voor de recreanten en toeristen. We gaan ook toeristenbelasting invoeren, waarbij de opbrengst opnieuw geïnvesteerd kan worden in toerisme.

3-1	Economische en toeristische visie
3-2	Winkelcentrum
3-3	Onderzoek nieuw bedrijventerrein
3-4	Startende ondernemers
3-5	Onderzoek toeristenbelasting
3-6	Camperplaatsen Veerdam
3-7	Steengoedroute
3-8	Trailerhelling Deest
3-9	Verbetering Markt
3-10	Versterken onderlinge samenwerking bedrijventerreinen
3-11	Energietransitie ondernemers
3-12	Human Capitalagenda

Speerpunten

3-1 Economische en toeristische visie

We werken de economische en toeristische visie verder uit.

Wat gaan we doen?

In 2026 werken we aan: een visie op landbouw/buitengebied, Smart Energy Hub (SEH) en een sterk centrum. We werken ook aan betere samenwerking op de bedrijventerreinen. Daarnaast gaan we door met de streekpromotie Land van Maas en Waal, de regiopromotie Rijk van Nijmegen, het doorontwikkelen van het HIP & TIP, routes en verhaallijnen (GMR verband).

3-2 Winkelcentrum

Samen met de ondernemers maken we het winkelcentrum nog aantrekkelijker.

Wat gaan we doen?

Het aantrekkelijk houden van het centrum is een onderdeel van de economische visie. In 2026 werken we met de centrummanager en het SODC verder aan een aantrekkelijk centrum in Druten. De steun en inzet van ondernemers is daarbij van cruciaal belang. Ook werken we aan de opzet van een horeca- en een vastgoedplatform.

3-3 Onderzoek nieuw bedrijventerrein

We onderzoeken de noodzaak en mogelijke locatie voor een nieuw bedrijventerrein.

Wat gaan we doen?

Hiervoor is in 2021 een verkennend onderzoek gedaan. In 2023 en 2024 zijn potentiële locaties geïnventariseerd maar deze zijn niet concreet geworden. In de omgevingsvisie is hier ook aandacht voor. In 2026 blijven we waakzaam op eventuele mogelijkheden. Daarnaast gaan we in de toekomst kijken of intensiever ruimtegebruik mogelijkheden biedt voor doorontwikkeling van bedrijven.

3-4 Startende ondernemers

Startende ondernemers bieden we een steun in de rug.

Wat gaan we doen?

In samenwerking met StartUp bouwen we de hulp voor startende ondernemers en zzp’ers in 2026 verder uit. Startende ondernemers kunnen zich aanmelden voor workshops, netwerkevenementen

en sparringsessies met ervaren ondernemers en team EZ. Daar waar het kan zoeken we de publiciteit op zodat we meer naamsbekendheid genereren bij de doelgroep. Denk daarbij aan communicatie via de socials, nieuwsbrief en ondernemersverenigingen.

3-5 Onderzoek toeristenbelasting

Op grond van het in 2024 uitgevoerde onderzoek, is besloten de toeristenbelasting in te voeren ingaande 2025.

Wat gaan we doen?

De opbrengsten uit deze verblijfsbelasting worden ingezet voor de toeristisch-recreatieve promotie, met name die van het Land van Maas en Waal.

3-6 Camperplaatsen Veerdam

Met de Stichting Veerdam, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer voerden we verkennende gesprekken.

Wat gaan we doen?

Stichting Veerdam geeft aan andere prioriteiten te hebben en hier voorlopig geen verdere energie in te steken. Gemeentelijke inspanningen zijn niet nodig momenteel.

3-7 Steengoedroute

De Steengoedroute en andere (begeleide) routes vanuit het HIP&TIP bieden de inwoners en bezoekers een bijzondere ervaring.

Wat gaan we doen?

We faciliteren Stichting Kleigoed om de unieke themawandelingen/routes door te ontwikkelen en onder de aandacht te brengen.

3-8 Trailerhelling Deest

In het collegeprogramma is opgenomen dat de trailerhelling in Deest verder wordt ontplooid en beheerd.

Wat gaan we doen?

Gemeente heeft geen zeggenschap hierover. De trailerhelling is in eigendom van Staatsbosbeheer en wordt door hen gebruikt voor onderhouds- en monitoringsdoeleinden.
Onder voorwaarden en bij uitzondering kan de hengelsportvereniging Deest gebruik maken van de trailerhelling; hiervoor dient zij zelf in overleg te gaan met Staatsbosbeheer.

3-9 Verbetering Markt

Betreft voet/fietsverbinding tussen Markt en Molenhoek. Aanleg afhankelijk mogelijkheid van grondaankoop. Dit wordt meegenomen in de ontwikkeling van Woezik.

Wat gaan we doen?

In 2026 wachten we mogelijke ontwikkelingen op deze locatie af.

3-10 Versterken samenwerking bedrijventerreinen

Betreft versterking onderlinge samenwerking en aanpak Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit is een actiepunt uit de economische visie.

Wat gaan we doen?

In 2026 onderhouden we contacten met diverse vertegenwoordigers op Westerhout en Westerhout Zuid om tot een gezamenlijke agenda voor de toekomst te komen. Dat kan breder zijn dan het KVO maar ook gaan over mobiliteit en energie.

3.11 Energietransitie Ondernemers

Betreft het zoeken naar oplossingen voor problematiek of uitwisseling van energie.

Wat gaan we doen?

We werken in 2026 verder aan een gezamenlijke aanpak van problemen rond energie. Daarvoor zijn in 2025 diverse onderzoeken gedaan. We kijken in 2026 of er koppelkansen zijn tussen verschillende bedrijven. VNO-NCW draagt hieraan bij met middelen en kennis. Er wordt gekeken naar kansen om deel te nemen aan een pilot van Liander.

3.12 Human Capital Agenda

Betreft de aanpak van de krapte op de arbeidsmarkt.

Wat gaan we doen?

We werken samen met de Vrienden van Techniek, het Techlokaal, Groeisaam en Pax Christi om het techniekonderwijs te promoten. Behalve de Techniekdag, onderzoeken we mogelijkheden als stages, techniekprijsvraag, promotiemateriaal. Hiervoor subsidiëren we het techlokaal en Pax ontmoet. Daarnaast dragen we structureel financieel bij aan Pax ontmoet, waarbij leerlingen in contact worden gebracht met lokale bedrijven.

De uitvoering van de HCA binnen de Groene Metropoolregio is vanaf 2025 belegd bij de Economic Board.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
Z/21/67924	Economische en toeristische visie Druten
Z/20/54570	Detailhandelsvisie en toekomstvisie centrum Druten
Z/23/104771	Toeristisch en Historisch Informatiepunt Druten

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-15	-15	-16	-16	-16
3.4 Economische promotie	-33	-32	-32	-32	-28
Lasten					
3.1 Economische ontwikkeling	240	300	259	268	277
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	12	13	13	14
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	68	23	24	25	26
3.4 Economische promotie	194	160	143	83	85
Totaal	**456**	**447**	**392**	**341**	**357**

Het Programma Economie bestaat uit de volgende taakvelden:

3.1 Economische ontwikkeling; Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen; Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.

3.4 Economische promotie; hiertoe behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

4. Onderwijs

Inleiding

We dragen er zorg voor dat elke inwoner toegang heeft tot mogelijkheden voor onderwijs en persoonlijke ontwikkeling. Dit realiseren we door een goed gecoördineerd en geïntegreerd netwerk van onderwijsvoorzieningen aan te bieden, waarin voor iedereen passende leer- en groeikansen beschikbaar zijn.

4-1	Techniek onderwijs
4-2	Muziek- en cultuureducatie
4-3	Stimuleren maatschappelijke educatie
4-4	Integraal huisvestingsplan
4-5	Bassischool 't Geerke
4-6	Peuteropvang en voorschoolse educatie
4-7	Druten leest voor(t) 2022-2031
4-8	Jongeren naar school of werk
4-9	Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen

Speerpunten

4-1 Techniek onderwijs

We blijven betrokken bij de ontwikkeling rondom het techniekonderwijs op basisscholen en in het voortgezet onderwijs

---

Wat gaan we doen?

Vanaf 1 januari 2026 gaat Groeisaam het techniekonderwijs in eigen beheer voor de basisscholen zelf organiseren. De Stichting Stimulering Techniekonderwijs Maas & Waal stopt dan met het TechLokaal.

We blijven in 2026 de ontwikkelingen rondom het techniekonderwijs op basisscholen en op het Pax Christi College volgen. We blijven voor zoveel het onderwijs als technische bedrijfsleven een gesprekpartner bij de toekomstige vormgeving van het techniekonderwijs in Druten.

4-2 Muziek- en cultuureducatie

We stimuleren muziek- en cultuureducatie in het primair onderwijs.

Wat gaan we doen?

Deze collegeperiode blijven we de groepen 3 t/m 8 jaar in het primair onderwijs ondersteunen. En we maken Sjors Creatief (jeugd) en Try out (jongeren) mogelijk.

We faciliteren het Cultuureducatiepunt Maas en Waal in het cultureel centrum Bogerd. De cultuurcoach werkt aan versterking van het netwerk en matcht vraag en aanbod. We zetten ons in om in samenwerking met de scholen te komen tot langdurige afspraken.

4-3 Stimuleren maatschappelijke educatie

Groeisaam, IVN, GGD en eventuele andere partners, ondersteunen we bij het aanbieden van praktijklessen, gericht op respect voor de natuur, gezonde voeding en zwerfafval.

Wat gaan we doen?

In 2026 krijgen basisscholen opnieuw subsidie voor onder meer natuur- en milieueducatie en voedseleducatie rechtsvolgend het convenant “Een verrijkend lesaanbod op scholen voor (speciaal) basisonderwijs in de gemeente Druten 2023-2027”

4-4 Integraal huisvestingsplan

De gemeente heeft een zorgplicht voor de onderwijshuisvesting. Voor de planning van huisvestingsvoorzieningen wordt in 2025 het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)

geactualiseerd en vastgesteld. Daarmee vormt het IHP het beleids- en investeringskader voor de onderwijshuisvesting op middellange termijn.

Wat gaan we doen?

De plannen voor nieuwbouw van de basisscholen ’t Klosterhûfke, De Octopus en het Pax Christi College VMBO worden in 2026 verder ontwikkeld.

4-5 Bassischool ’t Geerke

De toekomst van basisschool ’t Geerke wordt meegenomen in het IHP onderwijs 2025.

Wat gaan we doen?

In het IHP 2019 stond het schoolgebouw van 't Geerke in Puiflijk nog op de planning voor renovatie of nieuwbouw na 2039. Bij de actualisatie van het IHP wordt onderzocht of deze planning niet moet worden bijgesteld.

4-6 Peuteropvang en voorschoolse educatie

Een dekkend netwerk voor peuteropvang en voorschoolse educatie binnen heterogene groepen.

Wat gaan we doen?

In 2026 voeren we het beleidskader onderwijskansenbeleid gemeente Druten 2023- 2026 samen met KION, Groeisaam, GGD en Openbare Bibliotheek Rivierenland uit.

Door de val van het kabinet-Schoof in juni 2025 is de status van het plan met betrekking tot bijna gratis kinderopvang onzeker. We houden de ontwikkelingen in de gaten en indien nodig onderzoeken we de impact daarvan op het lokale aanbod voor peuteropvang en voorschoolse educatie. In het bijzonder de financiële aspecten. We nemen daar ook in mee de consequenties voor een mogelijke bezuiniging op de rijksbijdrage voor het onderwijskansenbeleid na 2026.

4-7 Druten leest voor(t) 2022-2031

Samen met het onderwijs, de kinderopvang en bibliotheek werken we aan betere leesvaardigheid en meer leesplezier bij leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs. We stimuleren het voorlezen aan jonge kinderen als basis voor een goede leesopvoeding.

Wat gaan we doen?

Inmiddels heeft het versterken van leesonderwijs op alle basisscholen en in de kinderopvang een prioriteit. In de eerste helft van 2026 ronden we de tussentijdse evaluatie af. De evaluatie doen we samen met onze partners.

Op basis van de uitkomst van de tussentijdse evaluatie overleggen we met onze partners wat de logische vervolgstappen zijn.

4-8 Jongeren naar school of duurzaam werk

In 2035 volgt ieder kind in principe onderwijs in een reguliere setting, met passende ondersteuning waar nodig. Dit vraagt om meer dan structurele aanpassingen: het vereist een fundamentele heroriëntatie op hoe we naar kinderen, onderwijs en samenleving kijken. Inclusief onderwijs is geen eindpunt, maar een continu proces van afstemmen, ontwikkelen en samenwerken, waarbij het systeem zich aanpast aan de diversiteit van kinderen – niet andersom. Sinds 2025 zijn we regionaal en lokaal gestart met deze ontwikkeling, en in 2026 bouwen we daarop voort met onze partners.

Een inclusieve leeromgeving vraagt om sterke pedagogiek, een veilige sfeer, en een gedeelde verantwoordelijkheid tussen scholen, ouders en maatschappelijke partners. Het belang van het kind staat daarbij centraal. Tegelijk is inclusief onderwijs ook een morele opdracht: een manier waarop we als samenleving omgaan met verschillen, kansen en rechtvaardigheid. Gelijke kansen en het waarderen van diversiteit zijn leidende principes in de opbouw van een gemeenschap waarin ieder kind zich gezien, veilig en uitgedaagd voelt.

Wat gaan we doen?

Activiteit 1: Lokale routekaart inclusieve leeromgeving

Begin 2026 ronden we samen met onderwijsinstellingen, kinderopvangorganisaties en maatschappelijke partners het proces af om te komen tot een lokale routekaart inclusieve leeromgeving. Deze routekaart bevat gezamenlijke afspraken en ambities. Na vaststelling gaan we concreet aan de slag met de uitvoering daarvan.

Activiteit 2: Thuiszitters

Thuiszitten is het gevolg van samenhangende en elkaar versterkende factoren, die vaak buiten de directe invloed van onderwijs of gemeente liggen. Thuiszitten is daarom niet volledig te voorkomen. Ons uitgangspunt is om de negatieve gevolgen ervan te beperken, door het leerproces zo min mogelijk te onderbreken en waar mogelijk te blijven faciliteren. In 2026 onderzoeken we samen met onze partners alternatieve leertrajecten, zoals deeltijdonderwijs, praktijkgerichte programma’s en online lesmogelijkheden — om ook bij complexe omstandigheden onderwijsdeelname mogelijk te houden. Daarnaast ontwikkelen we regionaal een signaleringsprotocol, waarmee scholen, ouders en zorgpartners risicofactoren vroegtijdig kunnen herkennen en gezamenlijk kunnen handelen.

Activiteit 3: Vaker onderwijs thuisnabij

We streven naar een passende onderwijsplek zo dicht mogelijk bij huis: voor het primair onderwijs binnen de gemeentegrenzen en voor het voortgezet onderwijs binnen de regio. In 2026 brengen we de vervoersbewegingen van leerlingen in kaart en bekijken we per leerling hoe de reisafstand kan worden verkort. Daarbij stimuleren we ook zelfstandig reizen, zodat leerlingen en ouders meer

autonomie en flexibiliteit ervaren. In 2026 stellen de samenwerkingsverbanden passend onderwijs nieuwe meerjarige ondersteuningsplannen op. Deze plannen geven richting aan het toekomstig regionaal aanbod van gespecialiseerd onderwijs en de ondersteuning die binnen het regulier

onderwijs moet worden versterkt. We gaan hierover in gesprek met onze lokale onderwijspartners om deze transitie gezamenlijk vorm te geven.

4-9 Versterken van basisvaardigheden bij volwassen

Wie beschikt over voldoende basisvaardigheden zoals kunnen lezen, schrijven, rekenen en het kunnen werken met een computer, staat sterker en gezonder in het leven. Daarom willen we laaggeletterden bereiken en hun basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden verhogen.

Wat gaan we doen?

In 2026 zetten wij in op een netwerk rondom het thema lage basisvaardigheden met partners in de gemeente en regio. In het netwerk komen samenwerkingspartners samen om een gecoördineerde aanpak van lage basisvaardigheden in de gemeente Druten te realiseren. Hiermee willen wij mensen bereiken met beperkte basisvaardigheden door signalering, doorverwijzing en begeleiding naar benodigd aanbod.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
Z/19/036627	Integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen Druten (IHP) 2019-2039
Z/22/093619	Druten leest voor(t) 2022-2031
Z/22/096793	Subsidieaanvraag TechLokaal Maas & Waal 2023-2026

Wat kost het?

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-26	-26	-3	-3	-3
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-353	-353	-353	-353	-353
Lasten					
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1.192	1.189	1.364	1.365	2.101
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.234	1.344	1.414	1.481	1.555
Reserve					
Dotatie					
Assurantie	27	28	28	29	30
Onttrekking					
Legaat van Cooth	-40	-40	0	0	0
Totaal	**2.034**	**2.142**	**2.450**	**2.519**	**3.331**

Het Programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

4.1 Openbaar basisonderwijs; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs.

4.2 Onderwijshuisvesting; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.

4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken; Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

5. Sport, Cultuur en Recreatie

Inleiding

Alle inwoners van onze gemeente moeten gezond en vitaal kunnen leven. Daarvoor is het belangrijk dat er genoeg groen is en plekken om te ontspannen. We willen dat er in alle kernen voldoende kwalitatief groen en goede sport-, cultuur en recreatieve voorzieningen zijn voor jong en oud. Dit maakt onze gemeente fijn om in te wonen en draagt bij aan het imago van de gemeente. We stimuleren de kennismaking met en beoefening van sport, kunst & cultuur en recreatieve bezigheden. Daarnaast benadrukken we de waarde van groen, natuur en landschap in onze gemeente. Deze waarde willen we behouden en versterken.

5-1¬	Evenementen
5-2	Dorpshuis De Lier
5-3	Dorpshuis de Horst
5-4	Uiterwaarden toegankelijker
5-5	Oversteek De Uivermeertjes
5-6	Bankjes
5-7	Sponsor een bankje
5-8	Losloopgebied honden
5-9	Nieuwe bomen
5-10	Facelift Oranjebuurt
5-11	Toekomstplannen sportverenigingen
5-12	LTC Horssen
5-13	Stichting Kleigoed
5-14	Pumptrack
5-15	Speelruimtebeleidsplan
5-16	Brede SPUK
5-17	Volwassenenfonds Sport en Cultuur
5-18	Versterking cultuur
5-19	Cultuurhistorisch erfgoed

Speerpunten

5-1 Evenementen

We ondersteunen belangrijke evenementen en initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid.

Wat gaan we doen?

Leefbaarheid is belangrijk voor onze inwoners. Daarom verstrekken we waarderingssubsidies. De regelingen Meedoenertjes en Buurtfonds zetten we ook in, waarbij ontmoeting een belangrijk element is. Daarnaast werken we in 2026 het evenementenbeleid verder uit.

5-2 Dorpshuis De Lier

We onderzoeken de toekomst van dorpshuis De Lier en zaal Mulders als onderdeel van de Integrale visie Puiflijk en nemen hierover een besluit.

Wat gaan we doen?

De toekomst van De Lier wordt meegenomen bij de integrale visie Puiflijk. Inmiddels zijn de werkzaamheden voor de levensduurverlenging voor een periode van maximaal 10 jaar afgerond. Een eventueel vervolgtraject is afhankelijk van de keuze van de raad.

5-3 Dorpshuis de Horst

In 2025 is aan vereniging Dorpshuis Horssen een projectsubsidie van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor het verduurzamen, verbouwen en vernieuwen van het dorpshuis/sporthal de Horst in Horssen.

Wat gaan we doen?

In 2025 is vereniging Dorpshuis Horssen gestart met de verbouwing van het sporthal. De werkzaamheden zijn inmiddels afgerond en de sporthal is op 13 september heropend.

Voor 2026 zijn er geen verdere acties. We hebben de verantwoording voor de subsidie nog niet ontvangen.

5-4 Uiterwaarden toegankelijker

We onderzochten de mogelijkheden de uiterwaarden toegankelijker te maken voor recreatie.

Wat gaan we doen?

De eigenaren/beheerders van de Afferdense en Deestse Waarden, Rijkswaterschap en Staatsbosbeheer, geven aan dat aanpassingen ter verbetering van het recreatieve gebruik gelet op de ecologische normen weinig kansrijk zijn. Ook blijken deze zeer kostbaar te noemen zijn. Uit deze reacties concluderen wij dat aanpassingen niet voor de hand liggen.

5-5 Oversteek De Uivermeertjes

Er komt een extra oversteek van Deest naar recreatiegebied De Uivermeertjes.

Wat gaan we doen?

Bij de verdere plannen voor de woningbouwontwikkeling Deest-Zuid nemen we de extra oversteek mee.

5-6 Bankjes

In alle kernen plaatsen we meer bankjes.

Wat gaan we doen?

De plaatsing van 2 duurzame bankjes per kern zal gefaseerd plaatsvinden en gelijk meelopen met diverse ontwikkelingsplannen per kern.

In elke kern is met input van het Strategisch Kompas bekend of en waar er behoefte is aan ontmoetingsplaatsen.

5-7 Sponsor een bankje

We maken meer openbare ontmoetingsplaatsen en promoten ‘sponsor een bankje’.

Wat gaan we doen?

Sponsor een bankje wordt via de website, publicaties en mondeling gepromoot. Er zijn nu 3 bankjes geplaatst. Ook in 2026 blijven we hier aandacht voor vragen.

5-8 Losloopgebied honden

We zoeken naar ruimte voor een groot losloopgebied voor honden.

Wat gaan we doen?

In 2026 bepalen we aan de hand van de wensen en mogelijkheden waar een losloopgebied kan worden ingericht. Verwachting is dat in de perspectiefnota 2026 de kosten worden (eventueel meerjarig) opgenomen.

5-9 Nieuwe bomen

We planten 1.000 bomen, verdeeld over alle kernen.

Wat gaan we doen?

Dit voeren we verspreid over vier jaar uit. In 2023 is daarmee gestart. Doel is om 500 bomen te planten op n.t.b. locaties en 500 bomen uit te delen aan inwoners.

5-10 Facelift Oranjebuurt

De Oranjebuurt krijgt een facelift en samen met de woningcorporatie blijven we werken aan een fijne leefomgeving in Druten-Zuid.

Wat gaan we doen?

De gemeente wil de woonomgeving/openbare ruimte in de Oranjebuurt aanpakken en sluit daarvoor aan bij Woonwaarts om wensen van bewoners op te halen.

5-11 Toekomstplannen sportverenigingen

Met sportverenigingen bespreken we hun toekomstplannen.

Wat gaan we doen?

We blijven inzetten op het stimuleren van sport en bewegen. Daarbij ondersteunen we initiatieven die hieraan bijdragen. Het huidige Lokaal Sportakkoord loopt tot en met 2026. Dan wordt duidelijk hoe en of deze regeling wordt voortgezet.

Het beleidskader toekomst voetbal gemeente Druten is in 2025 in werking gegaan en loopt tot en met 2034. Voetbalclubs ontvangen een jaarlijkse bijdrage in het onderhoud en vervanging van hun voetbalvelden.

Relevante besluiten/nota's: Beleidskader 'Toekomst voetbalsport gemeente Druten' (zaaknummer: Z/23/127436).

5-12 LTC Horssen

Met LTC Horssen bespreken we de plannen voor verduurzaming en toekomstbestendigheid.

Wat gaan we doen?

In 2025 heeft LTC Horssen een subsidie ontvangen voor de plannen voor verduurzaming en toekomstbestendigheid van de vereniging. Het vernieuwde tennispark is inmiddels geopend.

Relevante besluiten: Beschikbaar stellen budget tbv incidentele subsidie LTC Horssen (zaaknummer: Z/24/258447)

5-13 Stichting Kleigoed

We zetten de samenwerking met Stichting Kleigoed voort om onze rijke steenfabriek-historie breder bekend te maken.

Wat gaan we doen?

Het Historisch Informatie Punt (HIP) en Toeristisch Informatie Punt (TIP) heeft met huisvesting in het Bondsgebouw een centrale plek in Druten gekregen. Het is dé plek waar kennis en informatie over de grofkeramische cultuurhistorie (en andere wetens- en bezienswaardigheden) wordt verzameld, zichtbaar is en publiek toegankelijk is. De vrijwilligers van Stichting Kleigoed maken dit mogelijk. Deze succesvolle constructie zetten we voort.

5-14 Pumptrack

We onderzoeken de mogelijkheid voor een pumptrack (een soort skatepark dat geschikt is voor diverse (cross)fietsen en bijvoorbeeld skateboards).

Wat gaan we doen?

Uit recent onderzoek blijkt dat er mogelijkheden zijn om een pumptrack aan te leggen in de gemeente Druten. Het gaat hierbij om een locatie in Druten-Zuid. Afhankelijk van de besluitvorming en financieringsmogelijkheden start het participatieproces en realisatie van de pumptrack. De planning voorziet in realisatie in 2026. De pumptrack wordt een sport- en ontmoetingsplaats voor jong en oud.

5-15 Speelruimtebeleidsplan

We werken aan een nieuw speelruimtebeleidsplan Druten.

Wat gaan we doen?

We voeren het nieuwe speelruimteplan Druten 2025-2034 uit.

Relevante besluiten/nota's: Speelruimteplan Druten 2025-2034 (zaaknummer: Z/24/241575

5-16 Brede SPUK

We ontvangen GALA-SPUK gelden voor een integraal gezondheidsbeleid van 2023-2026. In 2023 is een plan van aanpak hiervoor opgesteld. We gaan hiermee verder aan de slag.

Wat gaan we doen?

We gaan verder aan de slag met de plannen van het Gezond en Actief Leven-Akkoord. Hierin staat het gezondheidsbeleid met de onderwerpen sporten, bewegen, cultuur, gezondheid en de sociale basis.

Vanwege landelijke wijzigingen in de Brede Regeling Combinatiefuncties (onderdeel Brede SPUK) werken we aan een andere constructie voor de inzet van de combinatiefunctionarissen. In 2026 gaat deze nieuwe werkwijze in. Als onderdeel van deze regeling zetten we daarnaast een buurtsportcoach Volwassenen in.

5-17 Volwassenenfonds Sport en Cultuur

We gaan door met het Volwassenenfonds Sport en Cultuur.

Wat gaan we doen?

In 2025 is de pilot van het Volwassenenfonds Sport en Cultuur geëvalueerd. De uitkomsten waren positief. De gemeente blijft tot en met 2026 aangesloten bij het fonds. In dat jaar wordt besloten of deze voorziening structureel onderdeel wordt van het gemeentelijk beleid.

5-18 Versterking cultuur

We werken aan de versterking van onze lokale culturele infrastructuur.

Wat gaan we doen?

Het Cultuurpunt Maas en Waal ondersteunt de organisatie van cultuureducatie. In 2026 zetten we dit voort waarbij de cultuurcoördinator het opgebouwde netwerk inzet om ook andere doelgroepen te betrekken bij kunst en cultuur. Stichting Agora, Bogerdtheater, Openbare Bibliotheek Rivierenland en cultuuraanbieders zijn hierbij belangrijke partners.
We verstevigen waar mogelijk de inbedding in de sociaal domein (via brede SPUK/GALA/ Brede combinatieregeling, Volwassenfonds, Actief Maas en Waal).

In GMR verband ondersteunen we amateurkunst door inzet van een digitaal tool, en richten we ons op jongeren en cultuur, talentontwikkeling.

5-19 Cultuurhistorisch erfgoed

Monumenten vormen een belangrijk onderdeel van het cultuurhistorische erfgoed van de gemeente Druten. De gemeente Druten kent ruim 100 gemeentelijke monumenten.

Wat gaan we doen?

Wat gaan we in 2026 doen.

- Mede op verzoek van uw raad zal de instandhoudingsplicht van monumenten pro-actiever worden opgepakt.
- We gaan verder met het actualiseren het monumentenbeleid –en de monumentenlijst.
- We komen met een voorstel om al onze monumenten monumentwaardig te houden (de subsidieverordening monumenten uit 2005 wordt geactualiseerd en geharmoniseerd.
- We komen met een voorstel om enkele watersnoodhuisjes te behouden voor de toekomst.
- Het na-oorlogserfgoed (wederopbouwperiode 1945-1965 en Post'65, 1965-1990) wordt verder in beeld gebracht.
- We stellen een afwegingskader voor duurzaamheidsingrepen voor monumenten en gebouwen binnen de beschermde dorpsgezichten vast inclusief beleidsregels voor zonnepanelen.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
Evaluatie en vervolg Volwassenenfonds Sport en Cultuur	Z/25/287214

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
5.1 Sportbeleid en activering	-126	-108	-1	-2	-2
5.2 Sportaccommodaties	-740	-760	-779	-799	-819
5.4 Musea	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	-2	-2	-2	-2	-3
5.6 Media	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-175	-461	-473	-485	-497
Lasten					
5.1 Sportbeleid en activering	653	308	331	346	124
5.2 Sportaccommodaties	1.730	1.783	1.789	1.799	1.825
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	565	645	632	623	632
5.4 Musea	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	184	114	115	116	117
5.6 Media	409	436	344	352	361
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.410	2.741	2.685	2.737	2.791
Reserve					
Dotatie					
Renovatie Voebalvelden	30	0	0	0	0
Frictiekosten personeel zwembad	-55	0	0	0	0
Onttrekking					
Renovatie Voebalvelden	-392	-63	-248	-259	-63
Reserve Sociaal Domein	0	-17	-25	-27	0
Frictiekosten personeel zwembad	0	-46	-30	-21	-21
Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP)	0	-21	-29	-29	0
Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP)	0	-28	-38	-38	0
Totaal	**4.491**	**4.520**	**4.269**	**4.310**	**4.446**

Het Programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering; Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.

5.2 Sportaccommodaties; Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen, het zwembad en de buitensport.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.

5.4 Musea; Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, zoals het museum.

5.5 Cultureel erfgoed; Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.

5.6 Media; Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de omroep en de bibliotheek.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie.

6. Sociaal Domein

Inleiding

In de gemeente Druten willen we dat iedereen goed mee kan doen. Of het nu gaat om sociale contacten, werken, leren, sporten of plezier hebben. Iedereen, jong en oud, moet kunnen meedoen. Ook als je ziek bent of een beperking hebt of als je niet veel geld hebt. Maar ook als je nieuw bent in Nederland en nog moet wennen.

We werken hier samen aan. We gaan in gesprek met inwoners en onze partners en ondernemen samen actie. We zorgen voor elkaar en helpen elkaar. Als er hulp nodig is, denken we mee en gaan we samen op zoek naar een oplossing. We helpen ook mensen die geen hulp zoeken, maar het wel nodig hebben omdat ze een gevaar kunnen zijn voor zichzelf of anderen.

We zetten veel in op het voorkomen van problemen, omdat dit voor iedereen beter is. Het voorkomt (grotere) gezondheidsproblemen en voorkomt dure hulp. We zorgen ervoor dat onze inwoners makkelijk hulp kunnen vinden die niet veel kost en dichtbij is. We letten extra op onze jongeren. Zij zijn de toekomst en soms zijn ze kwetsbaar. We willen dat alle jongeren in de gemeente Druten opgroeien in een veilige omgeving waar ze goede kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Problemen met jongeren die overlast veroorzaken of met drugs, pakken we aan.

6-1	Inclusieagenda
6-2	Seniorenverenigingen
6-3	Eenzaamheid ouderen
6-4	Dronio
6-5	Mantelzorgers
6-6	Eigen bijdrage huishoudelijke hulp
6-7	Armoede
6-8	Dementie
6-9	Dagbesteding
6-10	Jeugd
6-11	Gezond en Actief Leven Akkoord
6-12	Pilot Buurtsportcoach volwassenen
6-13	Zorg & Veiligheid
6-14	Opvang vluchtelingen

Speerpunten

6-1 Inclusieagenda

We stellen een inclusieagenda op.

Wat gaan we doen?

De werkgroep Inclusie is bezig met het ontwikkelen van een Inclusie agenda. Elke keer ligt de focus op een ander thema. Het vergroten van het bewustzijn bij inwoners en professionals blijft een aandachtspunt. In het kader hiervoor zijn bijvoorbeeld gesprekken gevoerd met ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de dienstverlening en evenementen.

6-2 Seniorenverenigingen

We blijven seniorenverenigingen en ouderenactiviteiten ondersteunen.

Wat gaan we doen?

We ondersteunen de seniorenverenigingen met een structurele bijdrage voor de open eettafel, de dag van de ouderen en andere activiteiten. Wethouder en ambtenaren zijn aanwezig bij het kringberaad van ouderen. Via MeerVoormekaar organiseren we samen met de seniorenverenigingen activiteiten voor senioren.

6-3 Eenzaamheid ouderen

We zetten ons actief in om de eenzaamheid van ouderen te bestrijden.

Wat gaan we doen?

Door het ondersteunen van de seniorenverenigingen en via MeerVoormekaar zorgen we dat er voor ouderen voldoende activiteiten zijn. Via de Plusbus zorgen we voor vervoer. MeerVoormekaar legt bij ouderen welzijnsbezoeken af.

6-4 Dronio

De huurbijdrage aan Dronio zetten we voort.

Wat gaan we doen?

Voor de huidige collegeperiode is hiervoor dekking.

6-5 Mantelzorgers

Mantelzorgers ontvangen een mantelzorgwaardering.

Wat gaan we doen?

Wettelijk is geregeld dat de gemeente jaarlijks haar mantelzorgers moet waarderen. De vorm hiervoor staat vrij. Dit wordt geregeld in de verordening. We verlagen het bedrag van het Mantelzorgcompliment van 150 euro naar 50 euro per 1 januari 2026. Dit sluit ook meer aan op hoe dit in de regio wordt gedaan. Dit geeft ruimte om de mantelzorgmiddelen anders in te zetten.

6-6 Eigen bijdrage huishoudelijke hulp

We volgen het landelijk beleid ‘eigen bijdrage huishoudelijke hulp’.

Wat gaan we doen?

Landelijk geldt het abonnementstarief voor gebruikers van een Wmo maatwerkvoorziening. Dit houdt in dat inwoners elke maand hetzelfde bedrag betalen voor de Wmo-ondersteuning die ze ontvangen. Het maakt hierbij niet uit hoe hoog het inkomen is. We verwachten dat in 2027 de eigen bijdrage weer afhangt van het inkomen. We gaan ons het komende jaar voorbereiden op de implementatie van deze wijziging.

6-7 Armoede

Armoede gaat niet alleen over het gebrek aan financiële middelen. Maar ook over het gemis van culturele en sociale middelen. Door armoede worden mensen uitgesloten van een levensstandaard die in onze samenleving, in onze gemeenschap, als minimaal wordt gezien. Dit besef is bepalend voor ons beleid.

Wat gaan we doen?

1. We gaan door met het beleid dat er nu is voor mensen met geldzorgen, armoede en schulden zoals het Kindpakket, de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering, diverse inkomensregelingen en de vroegtijdige aanpak van schulden. We continueren het Volwassenenfonds Sport en Cultuur.

2. We dragen eraan bij dat kwetsbare groepen zich gezond en van waarde voelen en mee kunnen doen in de samenleving. Door samenwerking binnen de verschillende teams en met onze partners zorgen we voor meer samenhang. We willen samen met de mensen in financieel kwetsbare situaties zoeken naar wat hen helpt.

3. We bevorderen de samenwerking met maatschappelijke partners. Mede door de inzet van het platform Armoede en geldzorgen.

4. Met de oprichting van het noodfonds SUN Gelderland Zuid staan wij alle inwoners met financiële nood bij. We bieden snel passende hulp en voorkomen ergere problemen.

6-8 Dementie

Woonvormen voor dementie

Wat gaan we doen?

In de Woonzorgvisie Druten is aandacht voor wonen met dementie. We gaan de dagactiviteiten voor mensen met dementie die in 2025 zijn opgezet met de ZonMw subsidie doorontwikkelen.

6-9 Dagbesteding

Dagbesteding voor mensen met dementie

Wat gaan we doen?

We ontwikkelen nieuwe zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie en sluiten aan op de behoefte aan meer beweging en cultuur. Hierbij hebben wij ook aandacht voor mensen met een migratieachtergrond en bieden we handvatten voor mantelzorgers om de zorg thuis langer vol te kunnen houden.

6.10 Jeugd

Hervormingsagenda Jeugd

De gemeente wil de hulp aan kinderen, jongeren en gezinnen verbeteren, samen met andere organisaties. Dit sluit aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, waarin afspraken staan om de jeugdhulp beter en betaalbaarder te maken.

In 2026 en 2027 ontvangen gemeenten tijdelijk extra middelen van de Rijksoverheid om de plannen uit de Hervormingsagenda uit te voeren. Wij investeren dit onder andere in de versterking van ons Sociaal Team, zodat jeugdigen en gezinnen sneller geholpen worden. Ook zetten we in op een solide sociale basis met vrij toegankelijke hulp, om vroegtijdig hulpvragen op te vangen en duurdere maatwerkzorg te voorkomen.

Belangrijk voor de gemeenteraad: deze bijdrage is eenmalig en stopt na 2027. We gebruiken het geld daarom doelgericht om de jeugdhulp structureel anders en beter te organiseren, zodat kinderen en gezinnen ook in de toekomst goed ondersteund worden en de jeugdzorg betaalbaar blijft.

Wat gaan we doen?

Sinds 2025 werken we projectmatig om de onderdelen uit de Hervormingsagenda uit te voeren. We stellen een visie op voor de sociale basis in 2028, met aandacht voor laagdrempelige hulp, samenwerking met onderwijs en huisartsen, en het bieden van hulp door het Sociaal Team. Ook maken we een implementatieplan met concrete stappen richting dat toekomstbeeld.

Vanaf 2026 breiden we de hulp binnen het Sociaal Team stapsgewijs uit. Voor de begroting van 2026 brengen we de kosten van de eerste fase richting de zo genoemde Stevige Sociale Teams in beeld. In februari 2026 leggen we het meerjarige ontwikkelplan ter besluitvorming voor aan het college, met als doel dit financieel te verankeren in de perspectiefnota 2026.

6.11 Gezond en Actief Leven Akkoord

Gezond en Actief Leven

Wat gaan we doen?

We gaan verder aan de slag met de plannen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Hierin staat het gezondheidsbeleid met de onderwerpen sport, bewegen, cultuur, gezondheid en de sociale basis. We werken bijvoorbeeld aan de samenwerking op valpreventie en gezond gewicht.

6.12 Pilot Buurtsportcoach volwassenen

We zetten een buurtsportcoach Volwassenen in.

Wat gaan we doen?

De pilot is in 2025 positief geëvalueerd. De buurtsportcoach richt zich op het in beweging krijgen van volwassenen. Door middel van het opzetten van activiteiten of door inwoners te helpen passend aanbod te vinden. De buurtsportcoach geeft ook uitvoering aan thema’s uit het Gezond en Actief Leven Akkoord, zoals valpreventie en gezond gewicht. We gaan door met de inzet van de buurtsportcoach in 2026.

Relevantie besluiten/nota's: Beleidsplan Samen voor een gezonde toekomst 2025-2028 (Z/24/265634)

6.13 Zorg & Veiligheid

1. Lokaal en regionaal plan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.
2. Overlast jeugd en volwassenen voorkomen en verminderen.

Wat gaan we doen?

1. We werken aan het herkennen en aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hiervoor maken we gebruik van het regionale en lokale plan Huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. We werken samen met onderwijs, politie, jongerenwerk, regieteam, boa's, straatcoaches, Veilig Thuis en zorgpartijen. Met deze partners overleggen we over de aanpak om overlast door jeugdigen en volwassenen te voorkomen of te verminderen.

6.14 Opvang vluchtelingen

1. Opvang ontheemden Oekraïne
2. Opvang asielzoekers, crisisnoodopvang
3. AMV
4. Arbeidsmigranten
5. Statushouders

Wat gaan we doen?

1. We hebben opvang voor 136 ontheemden op een hotelschip aan de Veerdam. We hebben locatieleiding, beveiliging en een crew van de rederij beschikbaar om de opvang goed en veilig te laten verlopen. Voor maatschappelijke issues zetten we Sterker in met spreekuren en zo nodig met een doorgeleiding naar zorg. We werken samen binnen het Rijk van Nijmegen m.b.t. regelgeving en een zorg locatie. We volgen de landelijke regel- en wetgeving. Voor nu is de RTB van toepassing tot maart 2027. We wachten af wat de regelgeving hierna wordt en gaan dit uitwerken als hier meer duidelijkheid over is. Van invloed hierop is de voortgang of beëindiging van de oorlog. Veel ontheemden zijn aan het werk en de jeugdige gaan naar school. De eigen bijdrage wordt aangepast in lijn met de opgehoogde bedragen zoals deze zijn vastgesteld door het rijk.
2. We hebben een noodopvang vanaf mei 2024 voor de duur van 2 jaar voor 100 asielzoekers. COA geeft uitvoering aan deze opvang en wij werken met ze samen met betrekking tot veiligheid en woonplezier buiten de COA-locatie. Ook regelt de gemeente het onderwijs voor de leerplichtige kinderen.
3. We hebben 2 AMV huizen voor vier AMV-ers tussen de 16 en 18 jaar met een verblijfstatus. De begeleiding van de jongeren wordt verzorgd door stichting NAAST als onderaannemer van het Nidos. We zijn aan het onderzoeken of we een vervolg kunnen opstarten voor als deze jeugdige uit moeten stromen vanuit de voorziening van Nidos/Naast. Hierbij denken we aan een vorm van onzelfstandig wonen met begeleiding.
4. In oktober 2025 beslist de gemeenteraad over het lokale beleidskader huisvesting internationale werkwerkers. Hierin borgen we de gewenste vorm van huisvesting, de registratie en stellen we de internationale werknemer centraal. Regionale afspraken zijn op dit thema belangrijk, omdat de gemeente Druten in verhouding veel internationale werknemers woonachtig heeft in haar gemeente. Daarom sluit dit lokale beleidskader aan bij de afspraken die eerder in regionaal verband gemaakt zijn. Tevens geeft het kader handvatten voor het gemeentelijk handhavingsbeleid. Na vaststelling in de gemeenteraad stelt het college van B&W de bijbehorende beleidsregels met betrekking tot de huisvestingsvormen vast.
5. Gemeente Druten, Woonwaarts en De Kernen spannen zich gezamenlijk in om zo goed mogelijk te voldoen aan de taakstelling. Daarnaast wordt onderzocht hoe AMV-ers uit de twee woningen goed doorgeplaatst kunnen worden na hun 18e jaar. Daarnaast blijven we in gesprek met de wooncorporaties om het aanbod aan passende woningen te analyseren.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
Z/24/256634	Beleidsplan Samen voor een gezonde toekomst 2025-2028
Z/23/105531	Beleidsplan Geldzorgen, Armoede en Schulden
Z/23/138868	Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-6.197	-597	-492	-494	-496
6.21 Wijkteams	-407	-376	-393	-393	-210
6.3 Inkomensregelingen	-5.126	-5.260	-5.391	-5.521	-5.658
6.5 Arbeidsparticipatie	-80	0	0	0	0
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-177	-182	-186	-191	-196
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0	-186	-186
Lasten					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.418	2.537	2.374	2.415	2.455
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	509	548	593	611	606
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	20	333	349	363	377
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	912	208	199	205	211
6.3 Inkomensregelingen	7.504	7.834	8.099	8.356	8.647
6.4 WSW en beschut werk	2.181	2.021	1.834	1.614	1.526
6.5 Arbeidsparticipatie	1.249	1.348	1.430	1.473	1.557
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.511	1.547	1.629	1.704	1.782
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	3.211	3.448	3.671	3.853	4.045
6.712 Begeleiding (WMO)	1.670	1.730	1.777	1.826	1.874
6.713 Dagbesteding (WMO)	852	902	926	951	976
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	122	114	120	124	129
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	788	1.023	681	375	385
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	3.644	3.923	4.023	4.130	4.235
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	85	107	110	113	116
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	63	11	12	12	12
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.225	1.311	1.344	1.379	1.414
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	23	24	25	26
6.791 PGB WMO	148	159	163	167	172
6.792 PGB Jeugd	200	146	150	155	159

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
6.811 Beschermd wonen (WMO)	46	37	39	40	42
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	30	32	33	34
6.821 Jeugdbescherming	466	480	495	509	524
6.822 Jeugdreclassering	106	59	60	62	64
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	4	4	4	4
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	391	415	425	435	445
Reserve					
Dotatie					
Reserve Sociaal Domein	-95	0	0	0	0
Onttrekking					
Algemene reserve	-135	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP)	-140	-35	-48	-48	0
Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang	-100	0	0	0	0
Reserve Sociaal Domein	-65	-15	0	0	0
Reserve Sociaal Domein	0	-265	0	0	0
Totaal	**22.799**	**23.565**	**24.050**	**24.101**	**25.071**

Het Programma Sociaal domein bestaat uit de volgende taakvelden:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die kunnen worden uitgesplitst naar Wmo.

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die kunnen worden uitgeplitst naar Jeugd.

6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal; Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die niet kunnen worden uitgesplitst naar Wmo en Jeugd

6.3 Inkomensregelingen; Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen, zoals bijstandsverlening, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de bijzondere bijstand.

6.4 WSW en beschut werk; Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening, die de MGR voor Druten uitvoert.

6.5 Arbeidsparticipatie; Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Druten uitvoert.

6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo); Tot dit taakveld behoren hulpmiddelen en diensten om zelfstandig te kunnen functioneren voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt.

6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo); Hulp bij het huishouden en eigen bijdragen die vallen onder het abonnementstarief.

6.712 Begeleiding (Wmo); Begeleiding, Persoonlijke verzorging, Kortdurend verblijf, Overige ondersteuning gericht op het individu of huishouden/gezin.

6.713 Dagbesteding (Wmo); Dagbesteding en Overige groepsgerichte ondersteuning.

6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo); Baten en lasten van overige maatwerkarrangementen moeten op dit taakveld worden geboekt als ze niet kunnen worden toebedeeld aan de taakvelden 6.711, 6.712 of 6.713.

6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal; Dit taakveld omvat lokaal ingekochte jeugdhulp (alleen eigen gemeente) en subregionaal ingekochte jeugdhulp (waarbij een deel, maar niet alle gemeenten uit de regio samen inkopen). Ambulante zorg in natura betreft vormen van jeugdhulp waarbij een jongere thuis woont, dus niet bij de aanbieder.

6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal; In dit taakveld gaat het om op regionaal niveau ingekochte ambulante zorg: vormen van jeugdhulp waarbij een jongere thuis woont, dus niet bij de aanbieder. Bij dit taakveld wordt de hulp met de volledige jeugdzorgregio ingekocht, maar niet landelijk. Daarmee omvat dit taakveld ook bovenregionale ingekochte zorg (meerdere regio's gezamenlijk).

6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk; In dit taakveld gaat het om op landelijk niveau ingekochte ambulante zorg in natura, ook bekend als de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA). Bij ambulante hulp woont een jongere thuis, dus niet bij de aanbieder.

6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal; In dit taakveld gaat het om op lokaal niveau ingekochte jeugdhulp met verblijf: de jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.

6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal; In dit taakveld gaat het om op regionaal niveau jeugdhulp met verblijf: de jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.

6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk; In dit taakveld gaat het om op landelijk niveau ingekochte jeugdhulp met verblijf, ook bekend als de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA). De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders.

6.791 PGB Wmo; Op dit taakveld staan alle PGB's (persoonsgebonden budgetten) die worden verstrekt op grond van de Wmo 2015. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.

6.792 PGB Jeugd; Op deze functie staan alle PGB's (persoonsgebonden budgetten) die worden verstrekt op grond van de Jeugdwet. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.

6.811 Beschermd wonen (Wmo); dagbesteding voor mensen die in Beschermd Wonen verblijven, lasten die betrekking hebben op het pakket Beschermd Thuis.

6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo); Opvang, spoedopvang, overige beschermd wonen en opvang.

6.821 Jeugdbescherming; Dit taakveld betreft de baten en lasten die een gemeente heeft voor de jeugdbescherming. Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt door de rechter dwingend opgelegd.

Het doel van de jeugdbeschermingsmaatregel is het opheffen van de bedreiging voor de ontwikkeling van het kind.

6.822 Jeugdreclassering; Dit taakveld betreft de baten en lasten die een gemeente heeft voor de jeugdreclassering. Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

6.91 Coördinatie en beleid Wmo; Op dit taakfeld staan baten en lasten die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen Wmo, maar die niet zijn toe te rekenen aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Wmo.

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd; Op dit taakveld staan baten en lasten die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen Jeugd, maar die niet zijn toe te rekenen aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Jeugd.

7. Volksgezondheid en Milieu

Inleiding

We willen een duurzame, gezonde en vitale gemeente zijn voor alle leeftijden. We moedigen een gezonde manier van leven aan en maken de gemeente duurzamer en groener. Zo ondersteunen en moedigen we initiatieven aan, die zorgen voor een meer gezonde leefstijl. Hierbij richten we ons op kwetsbare mensen waardoor we verschillen in gezondheid verkleinen. We vinden het belangrijk dat je je ook met een ziekte of beperking gezond en vitaal kunt voelen.

De gemeente houdt rekening met het milieu. Voor een groenere leefomgeving moedigen we de samenleving aan om duurzaam te handelen. Hiermee dragen we bij aan een beterklimaat, voor planten en dieren en een gezonde leefomgeving.

Ons doel is om in 2040 helemaal energieneutraal te zijn. Dat betekent dat we lokaal net zoveel schone energie opwekken als we gebruiken. Soms moeten we daarom lastige keuzes maken. We kunnen misschien niet alle bedrijven die veel energie gebruiken toelaten, zelfs als ze goed zijn voor onze gemeente. We moeten verantwoordelijke en moedige besluiten nemen en misschien onze manier van leven veranderen.

In 2050 willen we helemaal geen aardgas meer gebruiken. Ook komen er veel laadpalen bij voor het opladen van elektrische auto's. Het elektriciteitsnet zal meer ruimte vragen; dit vraagt om flinke investeringen van de netwerkbeheerders. We werken samen met netwerkbeheerders om dit voor elkaar te krijgen en om het elektriciteitsnet slimmer te maken.

7-1	AED-dekking
7-2	EHBO-cursus
7-3	Verduurzamen
7-4	Operatie Steenbreek
7-5	Biodiversiteit
7-6	Dierenwelzijn
7-7	Bijzetafval
7-8	Hitteplan
7-9	Buurtbatterijen

Speerpunten

7-1 AED-dekking

We onderhouden de 100% AED-dekking in onze gemeente.

Wat gaan we doen?

We zorgen dat alle AED's worden gecontroleerd en blijven werken.

7-2 EHBO-cursus

We blijven inwoners stimuleren om een reanimatie- of EHBO-cursus te volgen.

Wat gaan we doen?

Ook in 2026 continueren we dit beleid.

7-3 Verduurzamen

In 2025 stelt de gemeente een Lokale Energiestrategie op die inzichtelijk maakt wat we allemaal doen op het gebied van energietransitie en hoe we de doelen gaan bereiken. In 2026 geven we uitvoering aan de Lokale Energiestrategie en bijbehorend uitvoeringsprogramma. Ook monitoren en evalueren we de voortgang.

We focussen op de gebouwde omgeving en het eigen vastgoed, omdat we hier de meeste invloed kunnen uitoefenen. We stimuleren energiebesparing in gebouwen en nemen regie in de warmtetransitie. Daarnaast werken we aan het verduurzamen van bedrijvigheid en maatschappelijk vastgoed, duurzame opwek en een gebalanceerd energiesysteem en duurzame mobiliteit.

Wat gaan we doen?

Gebouwde omgeving

Aardgasvrij Druten

We onderzoeken de mogelijkheid van een warmtenet voor de buurten Druten-West en Boldershof. Het doel is om een betaalbaar en duurzaam alternatief voor aardgas beschikbaar te maken voor de bewoners en vastgoedeigenaren in de buurten Druten-west en Boldershof.

In april 2025 is een Samenwerkingsovereenkomst gesloten met de ontwikkelende partners. Volgens planning werken we toe naar een Conditioneel Investeringsbesluit dat zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Uitgangspunt is dat voor alle partijen, inclusief de gemeente, een haalbare businesscase gerealiseerd kan worden.

Verder werken we in 2026 aan een warmteprogramma. Hierin staat welke buurten de komende 10 jaar van het aardgas af gaan en op welke manier.

Ontzorging

Ook in 2026 gaan we door met het stimuleren en faciliteren van onze inwoners om energie te besparen en woningen te isoleren. Dat doen we door middel van het fysieke en digitale energieloket, energiecoaches en de wijkaanpak isolatie, waarbij inwoners de mogelijkheid krijgen om een gratis adviesgesprek aan te vragen over isolatiemaatregelen aan hun woning. In 2026 gaan we ook verder met de doorontwikkeling van het energieloket en de energiecoaches. Voor eigenaren van grondgebonden woningen met lage energielabels is de gemeentelijke isolatiesubsidie beschikbaar. Daarnaast willen we verder gaan met de aanpakken van specifieke doelgroepen zoals VvE's, monumenten en inwoners met kans op energiearmoede. In 2025 zijn we ook gestart met de gedragscampagne Pak Jouw Moment om inwoners aan te zetten tot energiebesparing en het nemen van isolatiemaatregelen.

Gemeentelijk vastgoed
De gemeente stelt een routekaart op voor de verduurzaming van gebouwen waarvan zij eigenaar is, zoals het gemeentehuis en de gemeentewerf. Bij deze routekaart hoort een uitvoeringsplan met maatregelen en kosten. Routekaart en uitvoeringsplan worden in 2026 aan de gemeenteraad voorgelegd. Voor ander maatschappelijk vastgoed, zoals dorpshuizen die niet in bezit van de gemeente zijn, of sportlocaties, neemt de gemeente een meer ondersteunende rol aan.

Grootschalige duurzame opwek
In 2025 wordt de Visie op zonne- en windenergie opgesteld. In 2026 geven we hier uitvoering aan.

7-4 Operatie Steenbreek

Met operatie Steenbreek moedigen we aan om tuinen en daken te vergroenen en zorgen we voor eigen wateropvang.

Wat gaan we doen?

We participeren niet in Operatie Steenbreek maar hebben gekozen voor een eigen strategie om inwoners te stimuleren om hun tuin te vergroenen en eigen hemelwateropvang te realiseren.

We hebben communicatiemiddelen ontwikkeld (infographic en webpagina) om inwoners te inspireren en een communicatiestrategie opgesteld. We communiceren over klimaatadaptatie gekoppeld aan landelijke dagen (zoals Week van de groene tuin en Nationale klimaatweek) en nemen de communicatie over klimaatadaptatie mee bij reconstructies in de openbare ruimte (zoals Wilgenland) en ruimtelijke ontwikkelingen(zoals Portier).

7-5 Biodiversiteit

Er is een plan gemaakt voor het verbeteren van natuur en biodiversiteit in Druten. Dit doen we met 5 speerpunten. We:

1. gaan meer ecologisch beheren
2. nemen biodiversiteit als kans mee in ontwikkelingen
3. bestrijden overlast gevende soorten alleen op een natuurlijke manier

4. versterken het groenblauwe netwerk
5. stimuleren initiatieven en samenwerking

Wat gaan we doen?

In het voorjaar 2024 is het plan Natuur en Biodiversiteit vastgesteld. De acties vanuit dit plan zijn verdeeld over 5 jaar. In 2024 zijn we gestart met de eerste acties. In 2026 gaan we verder met de uitvoering zoals in het plan is aangegeven.

7-6 Dierenwelzijn

De nota dierenwelzijn is opgesteld.

Wat gaan we doen?

We geven verdere uitvoering aan de nota dierenwelzijn

7-7 Bijzetafval

Pilots slimme afvalcontainers en containertuintjes tegen bijzetafval. Dit is afval dat naast de containers staat.

Wat gaan we doen?

De pilot met containertuintjes is afgerond. De proef heeft helaas niet de gewenste resultaten opgeleverd. Een plan van aanpak voor handhaving voor afvaldumpingen wordt uitgewerkt. Daarnaast wordt verkend of een aanpak met gerichte gedrag interventies wel het gewenste resultaat op kan leveren.

7-8 Hitteplan

Gemeente Druten heeft een hitteplan. Dit sluit aan bij het landelijk hitteprotocol.

Wat gaan we doen?

In 2026 onderzoeken we verder wat geschikte plekken zijn voor koelte tijdens het activeren van het landelijk hitteprotocol.

7-9 Buurtbatterijen

Energiehubs en buurtbatterijen kunnen bijdragen aan toekomstgericht, robuust energiesysteem.

Wat gaan we doen?

Een verkennend onderzoek naar mogelijke oplossingsrichtingen voor netcongestie is in 2023 afgerond. Hierin was speciale aandacht voor de buurtbatterij. De conclusies geven geen aanleiding om op korte termijn met een proef voor buurtbatterijen te beginnen.

Batterijopslag gaat wel een grotere rol spelen de komende tijd, vooral bij systeembatterijen (op het hoogspanningsnet) en bij thuisbatterijen.

Het onderzoek naar een Smart Energy Hub (SEH) voor bedrijventerrein Westerhout Zuid is in 2024 positief uitgepakt. In 2025 werken we aan een samenwerking/organisatiegraad, gericht op de ontwikkeling van een SEH Westerhout Zuid. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de bedrijven, bureau Zebra, de provincie, VNO NCW, Alliander en de gemeente. Met Alliander bekijken we de mogelijkheden voor een pilot waarbij ook Tennet van invloed is. We streven ernaar, wanneer de pilot toegekend wordt, deze in 2026 uit te rollen. Dit is echter afhankelijk van verschillende factoren. Of de factor financiële ondersteuning vanuit de gemeente een cruciale rol gaat spelen is nu nog niet bekend maar onze verwachting is dat we daar wel rekening mee moeten houden.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
	Routekaart energieneutraal Druten 2040
	Raadsbesluit visie op zonne-energie Druten Wijchen
Z/20/048207	TransitieVisie Warmte Druten
Z/23/123607	Duurzame Warmte-plan Druten
Z/23/134106	Routes voor de Lokale Energie Strategie

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
7.1 Volksgezondheid	-158	-76	0	0	0
7.2 Riolering	-2.382	-2.426	-2.512	-2.551	-2.641
7.3 Afval	-2.295	-2.474	-2.513	-2.567	-2.621
7.4 Milieubeheer	-617	-414	-417	-420	-424
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-37	-38	-39	-39	-40
Lasten					
7.1 Volksgezondheid	1.231	1.161	1.104	1.145	1.189
7.2 Riolering	1.830	1.826	1.924	1.950	2.028
7.3 Afval	1.820	1.975	2.024	2.069	2.119
7.4 Milieubeheer	1.588	2.129	1.513	1.459	1.501
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	108	54	55	57	59
Reserve					
Onttrekking					
Kwelbeheersingssysteem ADW	-12	-16	-16	-16	-16
Totaal	**1.077**	**1.701**	**1.124**	**1.087**	**1.154**

Het Programma Volksgezondheid en milieu bestaat uit de volgende taakvelden:

7.1 Volksgezondheid; Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, schoollogopedie en lokaal gezondheidsbeleid.

7.2 Riolering; Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

7.3 Afval; Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

7.4 Milieubeheer; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder klimaatbeleid, waterbeleid, milieubeleid, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen) en geluidsonderzoek.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria; Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging en onderhoud van begraafplaatsen/crematoria.

8. Wonen en Bouwen

Inleiding

In onze gemeente kan iedereen passend, betaalbaar en prettig wonen. Om de woningbouw te versnellen, geven we voorrang aan bestaande ‘harde’ plannen en plannen die snel kunnen starten. Tot en met 2030 bouwen we ongeveer 910 woningen. In het kader van prettig wonen, blijft kwaliteit, duurzaamheid en woonaantrekkelijkheid belangrijk. De regionale verstedelijkingsstrategie, Toekomstvisie Druten2040 en de lokale woon- en omgevingsvisie zijn hierbij ons kompas.

Met het woningbouwprogramma zorgen we ervoor dat de woningen aansluiten bij de woonbehoefte. We hebben speciaal aandacht voor groepen die in de knel zitten. Jongeren die in hun eigen dorp willen blijven wonen. Senioren die behoefte hebben aan levensloopbestendige woningen en voorzieningen dichtbij. En jonge gezinnen die hier willen starten of doorgroeien. Ook willen we de mogelijkheden voor extra woningbouw in de bestaande woningvoorraad beter benutten, bijvoorbeeld door woningsplitsing. Er is een grote behoefte aan sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen. Hiervoor maken we prestatieafspraken met de woningcorporaties. Ook zien we erop toe dat arbeidsmigranten veilig en goed kunnen wonen. Daarover maken we afspraken met de werkgevers.

8-1	Betaalbare woningen
8-2	Starterslening
8-3	Onderzoek woonvormen
8-4	Tijdelijke woningen jongeren
8-5	Dorpsbouwmeester- *gerealiseerd*
8-6	Circulair bouwen
8-7	Woon-zorgvisie
8-8	Locatie Van Woezik
8-9	Ontwikkeling terrein van der Zandt
8-10	Versnellen woningbouw

Speerpunten

8-1 Betaalbare woningen

We zetten instrumenten in om betaalbare woningen betaalbaar te houden.

Wat gaan we doen?

Per nieuwbouwproject kijken we welke instrumenten we inzetten. Bijvoorbeeld zelfbewoningsplicht, koopconstructies, kleine niet-uitbreidbare woningen.

We maken waar mogelijk gebruik van subsidieregelingen voor woningbouw. In Deest-Zuid zetten we de WBI subsidie van €2.5 mln in o.a. t.b.v. betaalbare woningen in het programma.

8-2 Starterslening

We verhogen de starterslening.

Wat gaan we doen?

In 2026 voeren we de in 2023 vernieuwde regeling uit.

8-3 Onderzoek woonvormen

We onderzoeken andere woonvormen zoals hofjes en het woningsplitsen.

Wat gaan we doen?

In 2026 geven we verder invulling aan beter benutten van de bestaande woningvoorraad, onder andere hoe we het splitsen van woningen makkelijker kunnen maken. In de toetsingskaders die we gebruiken voor nieuwe woningbouwinitiatieven krijgt woningsplitsen meer aandacht.

We besteden in nieuwbouwplannen aandacht aan andere woonvormen zoals het wonen in hofjes. In bestemmingsplan Deest-Zuid zijn 3 locaties opgenomen waar hofjes gepland zijn.

8-4 Tijdelijke woningen jongeren

We onderzoeken mogelijkheden voor tijdelijke woningen voor jongeren, onder andere flexwoningen.

Wat gaan we doen?

We faciliteren initiatieven voor flexwoningen.

8-5 Circulair bouwen

We maken een plan voor circulair bouwen en zetten dit in waar de kansen zich voordoen.

Wat gaan we doen?

In 2024 is een handreiking circulair bouwen opgesteld. Deze wordt de komende tijd vertaald in een werkwijze om circulariteit concreet handen en voeten te geven.

8-6 Woon-zorgvisie

We stellen een woonzorgvisie op.

Wat gaan we doen?

In 2024 is de Woonzorgvisie afgerond. In 2025 stellen we een plan van aanpak op, waarmee uitvoering kunnen geven aan de Woonzorgvisie.

8-7 Locatie Van Woezik

We moedigen de ontwikkeling van de locatie Van Woezik aan.

Wat gaan we doen?

De gemeente ondersteunt waar mogelijk ontwikkelaars die deze locatie willen aankopen en herontwikkelen. Er zijn nog geen concrete plannen voor 2026.

8.8 Ontwikkeling terrein Van der Zandt

De mogelijke ontwikkeling van het terrein van Van der Zandt is opgenomen in de Omgevingsvisie Druten.

Wat gaan we doen?

De mogelijke ontwikkeling van deze locatie is opgenomen in het ruimtelijk afwegingskader van de Omgevingsvisie. Deze visie wordt naar verwachting eind 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. Gelet op de huidige voorraad aan woningbouwplannen komt deze locatie niet voor 2031 tot ontwikkeling.

8.9 Versnellen woningbouw

1. We werken aan een grote opgave om de bouw van woningen te versnellen. In de periode 2022 tot en met 2030 willen we 910 woningen bouwen.
2. De versnelde woningbouw maken we mogelijk door vastgestelde plannen ook echt te realiseren. We geven nu voorrang aan het bouwen van plannen die er al zijn, met tijdelijk minder aandacht voor nieuwe ideeën.

Wat gaan we doen?

1. In 2026 willen we 120 nieuwbouwwoningen opleveren. In de Omgevingsvisie Druten geven we richting aan de woningbouwopgave na 2030.
2. We houden in 2026 koers op lopende projecten zoals Portier, Het Erf, De Ruijterstraat/Balles-terrein, Deest-Zuid, Groenemorgen, Roodhekkenpas en Bikkeldam.

Relevante besluiten

Nummer besluit	Beleidsnota
Z/19/040539	Vaststellen begrenzing Bestaand Stedelijk Gebied
Z/19/037423	Visie centrumgebied Horssen
Z/20/054700	Instrumentarium behoud goedkope huur- en koopwoningen
	Toetsingskader woningbouwinitiatieven
Z/22/098659	Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen
Z/23/133495	Woonvisie gemeente Druten 2023-2027
	Integrale Aanpak Deest
	Integrale Aanpak Puijflijk

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
8.1 Ruimte en leefomgeving	-129	-265	-169	-170	-173
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-5.843	-2.703	-3.067	-3.232	-3.267
8.3 Wonen en bouwen	-1.098	-1.023	-1.047	-1.072	-1.097
Lasten					
8.1 Ruimte en leefomgeving	809	824	862	895	929
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.362	2.722	3.088	3.253	3.289
8.3 Wonen en bouwen	1.465	1.189	1.184	1.225	1.262
Reserve					
Dotatie					
Stadsuitleg	60	175	60	60	60
Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP)	500	0	0	0	0
Totaal	**1.125**	**920**	**910**	**959**	**1.003**

Het Programma Wonen en bouwen bestaat uit de volgende taakvelden:

8.1 Ruimtelijke ordening; Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen); Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties.

8.3 Wonen en bouwen; Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening, waaronder ook de bouwleges.

Paragrafen

Overhead, dekkingsmiddelen, baten en lasten

Inleiding

In deze paragraaf geven we meer inzicht in de posten overhead, algemene dekkingsmiddelen en overige baten en lasten, welke in programma 0 zijn opgenomen.

Overhead

De kosten van overhead hebben betrekking op het deel van het personeel dat zich niet rechtstreeks bezighoudt met de producten, maar dat ondersteunend is in het proces. Ook personeel gerelateerde kosten als opleidingen en BHV vallen hieronder. Daarnaast worden hier de kosten voor huisvesting en ICT verantwoord. Per 2018 is de werkorganisatie Druten Wijchen in werking getreden. Hierin is de overhead grotendeels primair ondergebracht. Wat binnen overhead achter is gebleven in Druten zijn de kosten voor de gemeentesecretaris en een deel van de huisvestingskosten.

Bedragen x € 1.000	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Personeels gerelateerd	5.621	5.160	5.395	5.603	5.816
ICT	1.891	1.939	1.950	1.972	2.017
Huisvesting	378	826	835	847	858
Totaal Overhead taakveld 0.4	**7.890**	**7.925**	**8.180**	**8.422**	**8.691**
Inzet reserves	0	56	76	76	0
Totaal Overhead inclusief reserves	**7.890**	**7.869**	**8.104**	**8.346**	**8.691**

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene Dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen presenteren we in onderstaande tabel. De OZB en de uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn de grootste onderdelen daarvan. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De (wettelijk) niet vrij besteedbare heffingen, evenals de specifieke uitkeringen, worden in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord onder de baten. Onvoorzien ramen we niet specifiek, maar we gebruiken hiervoor het begrotingssaldo.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Dekkingsmiddelen	2025	2026	2027	2028	2029
0.5	Treasury - resultaat financieringen	196	282	259	235	181
0.5	Treasury - Dividend	0	-1	-1	-1	-1
0.61	OZB Woningen	3.615	3.980	4.362	4.553	4.746
0.62	OZB niet woningen	1.597	1.793	1.932	1.982	2.032
0.64	Belastingen overig	247	252	258	263	269
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	42.720	44.082	44.070	43.746	44.973
	Onvoorzien	10	10	10	10	10
Totaal		**48.384**	**50.399**	**50.890**	**50.788**	**52.210**

Treasury

Het taakveld Treasury is in bovenstaande tabel gesplitst in het financieringsresultaat en dividend. Het financieringsresultaat betreft het renteresultaat op aangetrokken en uitgezette leningen, zie paragraaf Financiering voor de specificatie.

Lokale heffingen

In de paragraaf “Lokale heffingen” van de programmabegroting wordt nader ingegaan op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente Druten. De onderstaande lokale heffingen zijn daar opgenomen.

·Onroerend Zaak Belasting (OZB)*,

·Toeristenbelasting*,

·Hondenbelasting,

·Rioolrechten,

·Afvalstoffenheffing/ reinigingsrechten,

·Reclamebelasting

·Precariobelasting*

De met * gemarkeerde belastingen zijn vrij besteedbaar.

Gemeentefonds (algemene uitkering)
De omvang van de inkomsten uit het Gemeentefonds is herleid uit de septembercirculaire 2025.

Onvoorzien
Er is, conform wettelijk voorschrift een bedrag opgenomen voor onvoorzien ter hoogte van € 10.000

Baten en lasten

Binnen het taakveld 0.8 overige baten lasten worden de stelposten en bijzondere baten en lasten verantwoord.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Dekkingsmiddelen	2025	2026	2027	2028	2029
0.8	Overige baten	0	0	0	0	0
0.8	Overige lasten	960	33	323	320	320

Overzicht vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (VPB) betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Voor de gemeente Druten komen slechts beperkte activiteiten in aanmerking voor dividendbelasting. Het financieel belang is beperkt tot zo'n € 6k per jaar.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Dekkingsmiddelen	2025	2026	2027	2028	2029
0.9	Vennootschapsbelasting	6	6	6	6	6

Lokale heffingen

Inleiding

De onroerendezaakbelasting (OZB) is in omvang de belangrijkste gemeentelijke heffing. Ook is de gemeente in principe vrij om te bepalen waarvoor de OZB-opbrengsten worden gebruikt. Daarom rekenen we de OZB tot de algemene dekkingsmiddelen.

De riool- en afvalstoffenheffing worden geheven voor een tegenprestatie van de gemeente en leggen beslag op het huishoudbudget van nagenoeg elke inwoner. Daarom zijn deze heffingen interessant om in het overzicht van lokale heffingen te betrekken.

De belastingdruk als gevolg van de lokale heffingen kan voor sommige bewoners te hoog zijn. Daarom hanteert de gemeente een kwijtscheldingsbeleid. Op basis van wettelijke normen mag de gemeente aanslagen (deels) kwijtschelden afhankelijk van de draagkracht van de belastingplichtige.

Gemeentelijk beleidskader

Het uitgangspunt van beleid is dat we de tarieven, heffingen en belastingen elk jaar aanpassen aan het inflatieniveau. Verder dienen tarieven en heffingen per saldo kostendekkend te zijn.

De raad stelt de definitieve tarieven voor 2026 vast in zijn vergadering van 18 december 2025.

Beleidskader 2026

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bevat de volgende belastingen/heffingen die gebaseerd zijn op een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening:

- onroerendezaakbelastingen;
- afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- rioolheffing;
- hondenbelasting;
- lijkbezorgingsrechten;
- leges;
- marktgelden;
- reclamebelasting;
- toeristenbelasting.

Onroerende zaakbelasting

Omvang inkomsten

De gemeente heft onroerendezaakbelastingen (OZB) over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het gaat om twee directe belastingen: een eigenarenbelasting van degene die van een onroerende zaak het genot heeft door eigendom, bezit of beperkt recht en een gebruikersbelasting van degene die een onroerende zaak gebruikt die niet als woning dient.

De OZB opbrengst in voorliggende begroting bedraagt voor 2026 afgerond € 5.774.000 en is gebaseerd op de verwachte opbrengst voor 2025 en vervolgens verhoogd met 2,74% inflatie. Daarnaast is rekening gehouden met een toename van het aantal woningen als gevolg van nieuwbouw.

Vervolgens hebben we in april 2025 opnieuw gekeken naar de OZB en de totale woonlasten van Druten in vergelijking met die van de omliggende/regio gemeenten. Dit op basis van het landelijke onderzoeksbureau Coelo. Daaruit blijkt dat de totale belastingdruk van Druten in 2025 nog iets onder het regio gemiddelde zit.

Op grond van het bovenstaande en zoals we met uw raad bij de Perspectiefnota 2025 hebben afgesproken, hebben we, mede gelet op de financiële positie van de gemeente, in voorliggende begroting rekening gehouden met een geleidelijke verhoging gedurende een periode van 3 jaar tot en met 2027. We maken daarbij geen onderscheid in de jaarlijkse verhogingen per belastingcategorie. Dit betekent dat naast de inflatie voor elk jaar en voor iedere categorie eenzelfde verhoging is meegenomen van 5,2%. Overigens zullen we dit percentage elk jaar opnieuw bezien. Een en ander ter beoordeling van uw raad.

Volledigheidshalve zijn hieronder de tariefverhogingen weergegeven zoals die in voorliggende programmabegroting t.a.v. de OZB-opbrengsten zijn verwerkt. Daarbij zijn zowel het inflatiepercentage als het groeipercentage afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Hierbij moet nog worden opgemerkt dat we de inflatiepercentages hebben geactualiseerd aan de hand van de Meicirculaire 2025. In de Perspectiefnota 2025 waren deze nog ontleend aan Septembercirculaire 2024.

Tabel 1: Verhoging OZB i.v.m. inflatie *

Categorie:	2026	2027	2028	2029
* Eigenaar woning	2,74%	2,52%	2,61%	2,50%
* Eigenaar Niet woning	2,74%	2,52%	2,61%	2,50%
* Gebruiker Niet woning	2,74%	2,52%	2,61%	2,50%

* o.b.v. Mei-circulaire 2025

Tabel 2: Verhoging OZB i.v.m. groei

Categorie:	2026	2027	2028	2029
* Eigenaar woning	5,20%	5,20%	0%	0%
* Eigenaar Niet woning	5,20%	5,20%	0%	0%
* Gebruiker Niet woning	5,20%	5,20%	0%	0%

Tabel 3: Verhoging OZB totaal

Categorie:	2026	2027	2028	2029
* Eigenaar woning	7,94%	7,72%	2,61%	2,50%
* Eigenaar Niet woning	7,94%	7,72%	2,61%	2,50%
* Gebruiker Niet woning	7,94%	7,72%	2,61%	2,50%

Waardebepaling en hoogte tarieven

De OZB-tarieven worden uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. De gemeente waardeert jaarlijks alle onroerende zaken en er wordt rekening gehouden met een eventuele waardedaling of -stijging. Als uitgangspunt geldt, dat bij de tariefbepaling rekening wordt gehouden met die waardeontwikkeling. In de huidige gepresenteerde OZB-tarieven voor 2026 (zie tabel verder in deze paragraaf) is nog geen rekening gehouden met een verwachte waardeontwikkeling. Bij de vaststelling van de tarieven in december 2025 bestaat hier duidelijkheid over. Als dan blijkt dat de gemiddelde waardeontwikkeling anders uitkomt en er daardoor meer of minder OZB geheven zou kunnen worden, dan worden de tarieven daarop bijgesteld. Kortom de in deze begroting gepresenteerde OZB tarieven moeten dan ook als voorlopig worden beschouwd.

Reinigingsheffingen

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht

De reinigingsrechten worden alleen geheven van objecten waar bedrijfsafval ontstaat. Afvalstoffenheffing wordt van huishoudens geheven, waarbij het niet uitmaakt of er daadwerkelijk afval aan de straat wordt gezet.

De tarieven voor 2026 worden ten opzichte van het niveau van 2025 verhoogd met de inflatiecorrectie. Daarnaast is een extra ophoging van de tarieven nodig. Deze stijging wordt veroorzaakt door een hogere indexatie van de dienstverleningsovereenkomst met DAR (5,54%) en de doorbelasting van Munitax (verzorgt heffing en invordering van de afvalstoffenheffing en reinigingsrecht).

Voor de begroting 2026 worden de tarieven voor éénpersoonshuishoudens € 181,96 en voor meerpersoonshuishoudens en reinigingsrechten € 257,42. De prijs voor het ledigen in de ondergrondse container wordt € 1,20 per keer.

De ramingen van de opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn volgens bestaand beleid voor 100% gerelateerd aan de ramingen van de lasten voor vuilafvoer en verwerking. De gemeente hanteert een voorziening om te voorkomen dat er te sterke schommelingen in de tarieven ontstaan.

Kostendekkendheid tarief afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
De gemeente heeft een wettelijke inzamelingplicht voor het afval van huishoudens.

De kostendekkendheid van het tarief voor de afvalstoffenheffing wordt berekend door te bepalen welke kosten hiermee samenhangen. De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan vallen hieronder.

Verder wordt de overhead naar rato berekend over de productieve uren en als opslag meegenomen. Daarnaast wordt over een deel van de kosten de BTW doorberekend. Bij de bepaling van de tariefstelling is het toegestaan om de compensabele BTW als kostenpost op te nemen, omdat gemeenten hiervoor gekort zijn in het gemeentefonds. Daarnaast worden de kosten voor het heffen van het reinigingsrecht en de afvalstoffenheffing (Munitax) doorbelast. Als laatste rekenen we ook 1/3 deel van de kosten voor straatreiniging en zwerfafval toe aan het aan de totale kosten voor afvalinzameling en –verwerking.

Gemeenten mogen op grond van de Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In de gemeente Druten is de afvalstoffenheffing voor 2026 volledig kostendekkend.

Berekening kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	(x € 1000)
Directe kosten taakveld 7.3 afval	1.988
Directe inkomsten taakveld 7.3 afval exclusief heffingen	-324
Netto kosten taakveld afval	1.665
Toe te rekenen kosten en opbrengsten	
Taakveld 0.4: Overhead	62
Taakveld 6.2: Kwijtschelding	61
Taakveld 2.1: Straatreiniging 1/3 deel	32
Taakveld 2.1: Zwerfafval 1/3 deel	30
Doorbelasting kosten Munitax	161
BTW	215
Mutatie met de voorziening	0
Totale te dekken saldo	2.225
Opbrengst heffingen	2.225
Tekort/overschot	0
Dekking	100%

Rioolheffing

Elke eigenaar van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op de riolering betaalt rioolheffing. Het uitgangspunt daarbij is een tarief dat 100% kostendekkend is. Om de kosten te dekken, dient het tarief voor 2026 te worden verhoogd met € 1,00 naar € 273,00 per aansluiting (was € 272,00 in 2025).

Kostendekkendheid tarief rioolheffing

De kostendekkendheid van het tarief voor rioolheffing wordt berekend door te bepalen welke kosten samenhangen met de instandhouding van het gemeentelijk rioolnetwerk. Hiervoor wordt geïnvesteerd in aanleg en vervanging en worden uitgaven gedaan voor het onderhoud. Dit beheer van rioleringen wordt risico-gericht uitgevoerd. Dat houdt in dat op hoofdlijnen planmatig wordt bepaald wanneer vervanging en onderhoud plaatsvindt, maar dat de daadwerkelijke uitvoering van het plan afhankelijk is van de noodzaak daartoe.

Naast de kosten voor onderhoud en vervanging worden ook kosten voor overhead aan de rioolheffing toegerekend. Dat gebeurt door een opslag op de toe te rekenen ambtelijke uren.

Daarnaast wordt 1/3 deel van de kosten voor het vegen van straten en pleinen aan de rioolheffing toegerekend. Dit omdat dat deel als bijdrage wordt gezien aan het schoonhouden van de rioleringen.
Ook wordt over een gedeelte van de kosten de BTW doorberekend. De reden dat deze BTW toch mag worden toegerekend is dat deze extra bijdrage/heffing als compensatie dient voor een daarmee samenhangende onttrekking aan het gemeentefonds. Dit laatste gebeurt overigens al sinds 2003, zijnde het jaar waarin het Btw-compensatiefonds is ingevoerd. De kosten voor het heffen van de rioolheffing belasten we, zoals eerder aangegeven met ingang van 2025, ook door in de heffing.

Berekening kostendekkendheid van de rioolheffing (x € 1000)	2026
Directe kosten taakveld 7.2 riolering	1.826
Directe inkomsten taakveld 7.2 riolering exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld riolering	1.826
Toe te rekenen kosten:	
* Taakveld 0.4: Overhead	81
* Taakveld 2.1: Straatreiniging 1/3 deel	76
* Kosten Munitax	172
* BTW	269
Mutatie met de voorziening	0
Totaal per saldo af te dekken kosten	2.426
Opbrengst heffingen	-2.426
Tekort/overschot	0
Dekking	100%

Op grond van bovenstaande berekening is de conclusie dat de rioolheffing 2026 de kosten voor 100% dekt.

Hondenbelasting

Elke houder van een hond dient zich, na aanschaf, te melden, waarna een aanslag hondenbelasting volgt. Voor 2026 zijn de tarieven ten opzichte van 2025 verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,74%. Op basis daarvan bedragen de tarieven voor 2026 voor het houden van één hond € 97,68, voor elke volgende hond € 135,12 en voor een kennel € 455,28.

Lijkbezorgingsrechten

In 2026 wordt volstaan met een trendmatige aanpassing van de tarieven lijkbezorgingsrechten met 2,74%.

Legesverordening

Algemeen

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. De belastingplichtige is de aanvrager van de dienst dan wel ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Globaal onderscheiden we een drietal hoofdstukken:

Hoofdstuk 1. Algemene dienstverlening, waaronder burgerlijke stand, reisdocumenten, verkeer en vervoer;

Hoofdstuk 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, waaronder bouwactiviteiten, welstand, bestemmingswijzigingen;

Hoofdstuk 3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn, waaronder horecavergunning, evenementenvergunning en kinderopvang.

Kostendekkendheid tarieven leges

De kostendekkendheid van de leges stellen we volgens de Gemeentewet vast op basis van de geraamde baten en lasten ter zake in de begroting 2026. De geraamde baten mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Anders gezegd mogen we over de gehele legesverordening geen ‘winst’ maken op de diensten en producten die wij aanbieden. Dit geldt niet voor de leges waar in de dienstverlening ook een rijksdeelcomponent van toepassing is. De verhoging van rijksleges worden dan volledig vertaald in de tariefstelling. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten en rijbewijzen. Voor 2026 stijgen de legestarieven met de inflatiecorrectie van 2,7%. In de tabel hieronder is de kostendekkendheid van de leges per hoofdstuk nader uitgesplitst. Voor de diensten en producten waarvoor geen baten zijn geraamd in de begroting 2026, is geen kostendekkendheidspercentage vastgesteld.

Kostendekkendheid

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kosten dekkendheid
Hoofdstuk 1 - Algemene dienstverlening					
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	6.091	7.521	6.237	11.217	57%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	169.448	116.147	96.323	338.738	89%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	22.876	60.143	39.114	94.041	77%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens					
Paragraaf 1.5 - Bestuursstukken					
Paragraaf 1.6 - Vastgoedinformatie					
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	6.625	1.108	919	3.932	45%
Paragraaf 1.8 - Gemeentearchief					
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten		59.861	41.306	70.747	70%
Paragraaf 1.10 - Diversen					
Totaal hoofdstuk 1	**205.041**	**244.780**	**183.899**	**518.675**	**82%**

Hoofdstuk 2 – Omgevingswet					
Paragraaf 2.1 - Algemene bepalingen					
Paragraaf 2.2 - Voorfase		25.560	18.030	36.033	83%
Paragraaf 2.3 - Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	69.104	624.767	409.014	892.009	81%
Paragraaf 2.4 - Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed		922	650	920	59%
Paragraaf 2.5 - Milieubelastende activiteiten					
Paragraaf 2.6 - Lozingsactiviteiten					
Paragraaf 2.7 - Aanlegactiviteiten		3.005	2.119	2.469	48%
Paragraaf 2.8 - Overige activiteiten		221	156	255	68%
Paragraaf 2.9 - Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten					
Paragraaf 2.10 - Gelijkwaardigheid					
Paragraaf 2.11 - Overige tarieven					
Paragraaf 2.12 - Modaliteiten		42.165	28.582	61.507	87%
Paragraaf 2.13 - Vermindering					
Paragraaf 2.14 - Teruggaaf					
Totaal hoofdstuk 2	**69.104**	**696.640**	**458.551**	**993.193**	**81%**

Hoofdstuk 3 - Europese dienstenrichtlijn					
Paragraaf 3.1 - Horeca		1.464	1.149	2.189	84%
Paragraaf 3.2 - Seksbedrijven					
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet					
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenement of markt		507	377	804	91%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen					
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014 [en Wet goed verhuurderschap]					
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit		1.197	919	2.597	122%
Totaal hoofdstuk 3		**3.168**	**2.445**	**5.590**	**99%**

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kosten dekkendheid
Kostendekking Hoofdstuk 1	205.041	244.780	183.899	518.675	82%
Kostendekking Hoofdstuk 2	69.104	696.640	458.551	993.193	81%
Kostendekking Hoofdstuk 3		3.168	2.445	5.590	99%
Kostendekking totale tarieventabel	**274.145**	**944.588**	**644.895**	**1.517.458**	**81%**

Leges en kostendekkendheid
In 2025 is gewerkt aan het verbeteren van de kostendekkendheid van de leges. Dit is bereikt door het actualiseren van normtijden, een scherpere toerekening van kosten en het herzien van tarieven waar dat mogelijk is. Hieronder volgt per hoofdstuk een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen.

Hoofdstuk 1 – Huwelijken, rijbewijzen en reisdocumenten
Het kostendekkendheidspercentage in dit hoofdstuk is ten opzichte van de begroting 2025 met 4% gestegen. Dit komt met name door een actualisatie van de normtijden bij huwelijken. Voor rijbewijzen en reisdocumenten geldt dat de tarieven landelijk worden vastgesteld; de mogelijkheden om de kostendekkendheid te verhogen zijn hierdoor beperkt.

Hoofdstuk 2 – Bouwleges (Omgevingswet)
In dit hoofdstuk heeft een kritische herziening van de normtijden plaatsgevonden. De kostendekkendheid op totaalniveau is daardoor t.o.v. 2025 gestegen met 6% van 75% naar 81%, met name door een meer zuivere toerekening van kosten en het uitsluiten van kosten die niet meegenomen mochten worden.
We zijn voornemens om met ingang van 2026 te gaan werken met een staffel voor de bepaling van de hoogte van de bouwleges door deze te koppelen aan een de verschillende kostencategorieën. Dit zorgt ervoor dat de tarieven beter aansluiten bij de werkelijke kosten per categorie. Vanuit de markt geldt het advies om een kostendekkendheid van maximaal 90% na te streven, mede vanwege de noodzakelijke kruissubsidiëring tussen de verschillende legescategorieën.

Hoofdstuk 3 – Europese Dienstenrichtlijn
In dit hoofdstuk is de kostendekkendheid gestegen met 6%, tot een niveau van 99%. Aangezien dit om een beperkt aantal gevallen gaat, is verdere toelichting niet nodig.

Onderzoek naar 100% kostendekkendheid
In 2025 is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de kostendekkendheid verder te verbeteren. Dit heeft geleid tot het actualiseren van normtijden en een gerichtere toerekening van kosten per product of dienst. Zoals hierboven al genoemd zijn we van plan om de kostendekkendheid te verbeteren middels de invoering van een staffelsysteem per kostencategorie. Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden door het college en de raad. Dit zal tijdens de vaststelling van de nieuwe verordeningen gebeuren.
Bij invoering van de staffel worden de financiële effecten van deze maatregelen in 2026 gemonitord en – indien nodig – via de P&C cyclus verwerkt in de (meerjaren) begroting.

Reclamebelasting
De gemeenteraad stelt ieder jaar de verordening reclamebelasting vast waardoor het heffen van reclamebelasting in het afgebakende centrumgebied (werkgebied van het SODC, vastgelegd op het kaartbeeld horende bij de vastgestelde Verordening met nr. 000888) mogelijk wordt.

Jaarlijks wordt deze verordening geactualiseerd.

Het tarief voor 2026 bedraagt:

1. Het vaste bedrag voor de reclamebelasting bedraagt per onroerend zaak € 150,00.
2. Voor zover de waarde van de onroerende zaak meer bedraagt dan € 76.000,00 wordt het in het vorige lid genoemde bedrag vermeerderd met een bedrag per € 1.000,00 waarde van € 1,80.
3. De reclamebelasting bedraagt maximaal per onroerende zaak € 475,00.

De ontvangsten minus de kosten gaan in de vorm van een subsidie naar Stichting Ondernemersfonds Druten Centrum (SODC).

Toeristenbelasting
Zoals uw raad op 27 juni 2024 heeft besloten, is met ingang van 2025 in de gemeente Druten de toeristenbelasting ingevoerd.

De opbrengsten uit deze belasting worden gerekend tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De heffing geschiedt op basis van aangifte. Conform het besluit van uw raad hebben wij de tarieven gelijkgesteld aan die van de gemeente Wijchen.
Vanuit praktisch oogpunt en om te voorkomen dat de toeristenbelasting maar met een paar centen per jaar verhoogd gaat worden, stellen we net als vorig jaar voor om de tarieven ééns in de vijf jaar en dan voor het eerst weer met ingang van 2029 te verhogen. Dit op basis van de prijs index van het bruto binnenlands product over de alsdan verstreken jaren.
Op grond van het bovenstaande worden de navolgende toeristenbelastingtarieven met ingang van 2026 voorgesteld:

1. per persoon per overnachting: € 2,00
2. per persoon per overnachting op vaste standplaats: € 1,00
3. per persoon per overnachting bij festivals: € 2,00

Tabel vergelijking tarieven 2026-2025

De volgende tabel geeft voor de belangrijkste belastingsoorten indicatief aan hoe de tarieven voor het begrotingsjaar 2026 zich verhouden ten opzichte van 2025.

Belastingsoort	Tarieven		Verhoging/verlaging in %
	2025	2026	
Onroerendezaakbelastingen:			
- eigenaren woningen	0,1089%	0,1175% *	7,9%
- eigenaren niet-woningen	0,2776%	0,2996% *	7,9%
- gebruikers niet-woningen	0,2154%	0,2325% *	7,9%
Hondenbelasting:			
- voor een eerste hond	€ 95,16	€ 97,68	2,7%
- voor een tweede hond	€ 131,52	€ 135,12	2,7%
- voor een kennel	€ 443,16	€ 455,28	2,7%
Rioolheffing:			
- per aansluiting	€ 272,00	€ 273,00	0,4%
Reinigingsheffingen:			
- éénpersoons huishouden	€ 169,82	€ 181,96	7,2%
- meerpersoons huishouden	€ 240,24	€ 257,42	7,2%
- reinigingsrechten	€ 240,24	€ 257,42	7,2%
- lediging in ondergrondse container	€ 1,10	€ 1,20	9,1%

* OZB tarieven zijn voorlopig. Er is nog geen rekening gehouden met de waarde-ontwikkeling van de WOZ. Zie ook de toelichting bij het item Onroerendezaakbelastingen eerder in deze paragraaf.

Gemeentelijke lastendruk

Hieronder is indicatief de gemiddelde lastendruk voor 2025 en 2026 weergegeven. Dit op basis van een gemiddelde woningwaarde van € 455.000.

	Huurder Geen eigen woning.		Eigenaar Met eigen woning met waarde van € 455.000	Eigenaar Met eigen woning met waarde van € 455.000
	2025	2026	2025	2026
Afvalstoffenheffing	€ 240,24	€ 257,42	€ 240,24	€ 257,42
20 vuilniszakken/ ledigingen	€ 22,00	€ 24,00	€ 22,00	€ 24,00
Rioolheffing	-	-	€ 272,00	€ 273,00
OZB eigenaar	-	-	€ 495,50	€ 534,63
Totaal	€ 262,24	€281,42	€ 1.029,74	€ 1.089,05

Op grond van bovenstaand overzicht kan worden geconcludeerd dat de lastendruk voor een huurder in 2026 ten opzichte van 2025 toe neemt met afgerond € 19,00 (+ 7,3%). De lastendruk voor een eigenaar met een eigen woning van € 455.000 neemt toe met afgerond € 59,00 (+ 5,8%).

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet in staat is om de belastingaanslag te betalen kan onder bepaalde voorwaarden (afhankelijk van het netto besteedbaar (gezins-)inkomen en persoonlijke omstandigheden) (gedeeltelijke) kwijtschelding worden verleend. Dat kan alleen als het een aanslag betreft voor onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en hondenbelasting. De gemeente voert een actief beleid op het gebied van kwijtscheldingen. Burgers, aan wie structureel kwijtschelding wordt verleend, komen in aanmerking voor een vereenvoudigde kwijtscheldingsprocedure.

Weerstandsvermogen

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de verplichting opgenomen om deze paragraaf in de begroting en de jaarrekening op te nemen. Wij vinden het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Op die manier is er voldoende ruimte en tijd om de risico’s van nu te beheersen en om voor eventuele toekomstige risico’s tijdig maatregelen te treffen.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico’s op te vangen. Het vooraf inschatten van de risico’s en daarmee omgaan is belangrijk voor de sturing van de organisatie en de verantwoording die we verschuldigd zijn aan onze inwoners.

Om inzicht in de risico’s van de gemeente te krijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico- inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico’s is het weerstandsvermogen berekend. Dat is het vermogen van de gemeente om toekomstige financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast.

Kengetallen

Bij ministeriële regeling zijn een aantal kengetallen vastgesteld. Doel van deze kengetallen is om te kunnen beoordelen hoe we als gemeente Druten het in financiële zin doen. De kengetallen geven de mogelijkheid om het financiële beleid te beoordelen en indien nodig aan te passen.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles. De kengetallen moeten in samenhang en dus in relatie tot elkaar beoordeeld worden. Als de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld geven, betekent dit dat de financiële positie van de gemeente onder druk staat en dat er dus maatregelen moeten worden getroffen.

De hiernavolgende tabel geeft inzicht in de financiële positie afgeleid uit het jaarverslag 2024, de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2029.

Kengetallen (in %)	Verslag 2024	Begr.2025	Begr.2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
1. Netto schuldquote	43	61	85	87	91	90
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	44	50	73	75	80	80
3. Solvabiliteitsratio	31	27	23	22	20	19
4. Structurele exploitatieruimte	0,97	2,9	0,5	0,4	-0,9	-2,6
5. Grondexploitatie	2	-1	5	9	11	10
6. Belastingcapaciteit	83	97	94	94	94	94

1. Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist voorzichtig moet zijn met investeren. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn, waardoor er minder geld over blijft voor onverwachte uitgaven.

Dit kengetal is het totaal van onze schulden (aangegane leningen en crediteuren) gedeeld door de inkomsten (totale baten).

Volgens de provincie is een netto schuldquote lager dan 90% voldoende.

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Een hoge netto schuldquote hoeft niet altijd een probleem te zijn. Een oorzaak van een hoge netto schuldquote kan zijn dat veel van de geleende gelden worden doorgeleend. De rente en aflossingen worden dan voldaan door degenen aan wie deze leningen zijn verstrekt. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote ook zonder de door de gemeente verstrekte leningen berekend. Daarmee ontstaat inzicht in het deel van de leningen waarvan de rentelasten en aflossingen direct drukken op de eigen begroting.

Zoals te zien is, hebben de verstrekte de verstrekte leningen een aanzienlijke invloed op de netto schuldquote.

3. Solvabiliteitsratio
De solvabiliteit geeft aan welk deel van onze bezittingen is betaald met spaargeld. In vaktermen is dat het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen. Een hoog aandeel van het eigen vermogen geeft aan dat de gemeente financieel gezond en flexibel is.

Volgens de provincie Gelderland ligt onze solvabiliteit met een ratio van 23 net binnen de norm middelmatig (tussen 20-50%). Een redelijk gedeelte van onze bezittingen is betaald met eigen geld. Maar het grootste gedeelte van onze bezittingen is betaald met geleend geld. Volgens de provincie Gelderland is bij 50% of meer eigen vermogen de solvabiliteit voldoende.

4. Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan of er financieel nog ruimte is voor nieuw beleid. Zolang op lange termijn de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven, blijft er ruimte over, de zogenaamde structurele exploitatieruimte. Incidentele baten, maar ook incidentele lasten worden bij deze berekening dus buiten beschouwing gelaten. Dat geldt in principe ook voor de stortingen en onttrekkingen aan reserves, tenzij deze van structurele aard zijn.

Volgens de begroting 2026 en 2027 is de gemeente Druten voldoende (norm provincie Gelderland > 0%) in staat om financiële tegenvallers op te vangen. Vanaf 2028 daalt dit percentage onder 0.

5. Grondexploitatie
Als een gemeente veel geld heeft geïnvesteerd in de aankoop van gronden, kan dat risico's opleveren. Alle kosten van de grond moeten – in basis – worden terugverdiend via verkoop. Hoe langer het duurt voor de gronden worden verkocht, hoe groter de risico's zijn. Het kengetal geeft aan welk gedeelte van onze totale inkomsten is vastgezet in grondexploitatie.

Ons aandeel in grondexploitatie neemt toe. Dit heeft onder andere te maken met de toename van jaarlijks € 500.000 wat beschikbaar is ten behoeve van strategische aankopen. Daarnaast wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. De komende jaren is voorzien dat het aandeel van de grondexploitatie weinig risico's oplevert voor de financiële positie van onze gemeente (norm provincie Gelderland < 20%).

6. Belastingcapaciteit
Een gemeente heeft de ruimte om belastingen te verhogen. Deze belastingen zijn voor onze inwoners woonlasten. Het gaat om de OZB (onroerende zaakbelasting), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij is de OZB voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal geeft aan hoeveel procent van het landelijke gemiddelde de woonlasten van de gemeente Druten zijn.

De gemeente Druten scoort minder dan 100%. Dat betekent dat onze inwoners minder belasting betalen dan het landelijk gemiddelde. We hebben dus ten opzichte van dat landelijke gemiddelde nog een mogelijkheid om de belastingen te verhogen en daarmee onze inkomsten te verhogen.

Kengetallen provincie Gelderland
De provincie Gelderland heeft de kengetallen opgenomen in een databank en er zijn in overleg met het Ministerie van BZK en de andere provincies signaleringswaarden vastgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. Daarbij kan categorie A als minst en categorie C als meest risicovol worden bestempeld. In onderstaand overzicht zijn de kengetallen en categorieën inzichtelijk gemaakt.

Kengetallen (in %)	Begroting 2026	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	85	< 90	90 - 130	> 130
Netto schuldquote gecorrigeerd	73	< 90	90 - 130	> 130
Solvabiliteitsratio	23	> 50	20 - 50	< 20
Structurele exploitatieruimte	0,5	> 0	0	< 0

Kengetallen (in %)	Begroting 2026	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Grondexploitatie	5	<20	20 - 35	> 35
Belastingcapaciteit woonlasten	94	< 95	95 - 105	> 105

Zoals de tabel laat zien, is de gemeente Druten nog financieel gezond. Echter het meerjarenperspectief staat onder druk. Ratio's verslechteren gezien onze exploitatietekorten. Als meerdere kengetallen in de meest risicovolle categorie vallen, kan dit wijzen op een zwakke financiële positie.

Het weerstandsvermogen geeft aan dat we nog uitstekend in staat zijn om toekomstige risico's af te dekken.

Met de belastinginkomsten blijft de gemeente Druten onder het landelijk gemiddelde. Dat betekent dat in samenhang met de onbenutte belastingcapaciteit, zoals benoemd bij de beschikbare weerstandscapaciteit, er nog ruimte is voor het genereren van inkomsten.

Weerstandsvermogen

Benodigde weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële middelen de gemeente nodig heeft om de risico's op te vangen.

Uit de risicomatrix volgt dat dat we op basis van de ingeschatte risico en de kans dat dit zich voor gaat doen, een weerstandsvermogen van € 3.282.000 nodig hebben.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van alle middelen waarover de gemeente Druten beschikt als zich niet begrote kosten voordoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	Schatting stand 1-1-2026
Algemene reserve	14.168
Reserve grondbedrijf	1.392
Bestemmingsreserve (vrij aanwendbaar)	5.884
Saldo onvoorzien	10
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	**21.454**

De algemene reserve en de reserve grondbedrijf zijn vrij aanwendbaar. Dat betekent dat er niet van tevoren vaststaat waar we het geld aan uitgeven. Omdat de risico's van het grondbedrijf worden meegenomen in het risicoprofiel, wordt de reserve grondbedrijf meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)

Van het totale bedrag aan bestemmingsreserves van € 8.565.000 wordt een bedrag van € 5.884.000 als vrij aanwendbaar aangemerkt. Na goedkeuring van de raad kunnen deze reserves worden ingezet voor het opvangen van risico's. Uitgangspunt is dat de reserves legaat van Cooth, conversie aandelen Vitens, kwel-beheersingssysteem, frictiekosten zwembad en de afschrijvingsreserves Horssen en HOV knoop niet vrij aanwendbaar zijn. Hiervan weten we al dat er toekomstige uitgaven komen.

Saldo onvoorzien

De gemeente kiest ervoor om € 10.000 in de begroting aan te houden als buffer voor eenmalig onvoorziene uitgaven. Deze uitgaven moeten onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om toekomstige risico's op te vangen. Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is, wordt de relatie gelegd tussen de financiële gevolgen van de risico's (gewenste weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het is de taak van het bestuur om te zorgen voor voldoende weerstandsvermogen. Dat vraagt om duidelijke en toetsbare kaders voor concrete vragen zoals: hoeveel geld leggen wij opzij voor het opvangen van mogelijke financiële verliezen?

Is ons weerstandsvermogen voldoende?

Om te bepalen of ons weerstandsvermogen voldoende is, kijken we naar hoeveel financiële middelen nodig zijn en hoeveel er beschikbaar is. De uitkomst van die deelsom is het weerstandsvermogen.

Berekening ratio weerstandsvermogen	Bedrag
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 21.454.000
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 3.282.000
Ratio weerstandsvermogen	**6,54**

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is bepaald dat de gemeente Druten voor de ratio weerstandsvermogen minimaal een waarderingscode “C” wil scoren.

Dat komt neer op minimaal voldoende weerstandsvermogen. De hiernavolgende normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het geeft een waardering van de berekende ratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Druten valt in klasse A. Dat betekent dat ons weerstandsvermogen in 2026 uitstekend is.

Conclusie weerstandsvermogen
De benodigde weerstandscapaciteit valt lager uit dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Dat betekent dat de gemeente Druten over voldoende reserves beschikt om met zekerheid de risico’s af te dekken.

In het hiernavolgende overzicht zijn de ratio’s van het weerstandsvermogen van de afgelopen jaren opgenomen. Het weerstandsvermogen is voldoende op peil.

Rapportagemoment	Verslag 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Ratio weerstandsvermogen	7,90	7,42	6,54

Reservepositie

Er zijn twee mogelijkheden om het weerstandsvermogen te beïnvloeden, namelijk door maatregelen te nemen voor die risico's en dus door die risico's te verminderen, dan wel door de reserve te vergroten (en dus te sparen). Het verloop van de algemene reserve ziet er als volgt uit:

Verloop Algemene reserve	2026	2027	2028	2029
Stand algemene reserve per 1-1	14.168.000	14.325.000	14.488.000	13.871.000
Saldo exploitatie	157.000	163.000	-617.000	-1.928.000
Stand algemene reserve na verrekening saldo meerjarenbegroting	**14.325.000**	**14.488.000**	**13.871.000**	**11.943.000**

De tabel geeft aan dat ons weerstandsvermogen gaat dalen indien het begrotingssaldo vanaf 2028 een tekort laat zien.

Risicomanagement

Een gemeente loopt, net als elke andere organisatie, risico’s in de uitvoering van haar taken. Van een aantal risico’s is bekend welke financiële gevolgen deze hebben en is het vrijwel zeker dat het feit zich zal voordoen (of voorgedaan heeft). De gemeente moet daarvoor voorzieningen treffen (artikel 44 BBV).

Bij een risico is het onbekend of het feit zich zal voordoen. In de ambtelijke organisatie is een inventarisatie gedaan van de mogelijke risico’s die zich voor kunnen doen. Bij die inventarisatie zijn in totaal 71 risico’s met financiële gevolgen benoemd.

Van elk risico is een inschatting gemaakt voor het mogelijke financiële nadelige effect en de kans dat dit risico optreedt. Hierbij wordt de opmerking geplaatst dat het risicoprofiel een momentopname is. In een veranderende omgeving veranderen ook steeds de risico’s. In de hiernavolgende tabel worden de risico’s met de grootse financiële impact, alsmede het totaal van alle overige risico’s in beeld gebracht.

Risico	Gevolg	Gewogen effect
Loonstijging CAO gemeenten 2024	Loonstijging van nieuwe CAO valt hoger uit dan begroot	350.000
Algemene uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot	Begrotingstekort, minder inkomsten dan geraamd. Bezuinigingen en eventueel belastingen verhogen.	150.000
Het tijdig uitvoeren van onderhoud aan wegen blijft achterwege	Grotere schade en vervanging moet eerder, dan wel wordt duurder. Meer risico op aansprakelijkheidsstelling	245.000
Uitlekken van vertrouwelijke informatie cyber risico	Claims in verband met misbruik, alsmede imagoschade	216.000
Overtreding AVG	Autoriteit persoonsgegevens legt na onderzoek een boete op	160.000

Risico	Gevolg	Gewogen effect
Budget re-integratie is uitgeput	Minder uitstroom uit uitkering en geen nieuwe trajecten kunnen opstarten	137.500
Kosten jeugdzorg	Kosten zijn hoger dan begroot.	150.000
Crisissituatie (ramp)	(Milieu)schade, herstelkosten en/of financiële claims door derden	100.000
Grote calamiteit bij een bedrijf	(Milieu)schade, herstelkosten en/of financiële claims door derden	100.000
Niet rechtmatig inkopen	Schadeclaims, vertraging / stagnatie, overeenkomst wordt ontbonden, opnieuw aanbesteden	87.500
Middelgrote calamiteit bij een bedrijf	Juridische aansprakelijkheid, claims, inhuur specialisten voor onderzoek e.d.	87.500
MGR maakt aanspraak op deelnemers voor een extra bijdrage	Gemeente moet meer bijdragen aan MGR dan begroot	63.500
Energielasten	Onzekerheid op de energiemarkt, met stijgende prijzen (budgetoverschrijding)	80.000
Renteomslag percentage stijging	Door mogelijk verder oplopende marktrente zal het rentomslag percentage geleidelijk kunnen toenemen. Het risiciobedrag is beoordeeld op basis van een stijging van de omslagrente met 0,5% tot 2%	78.000
Stelpost: Ruimte onder BCF plafond in algemene uitkering	Druten heeft bij de berekening van de algemene uitkering rekening gehouden met een structurele stelpost voor onderschrijding van het BCF-plafond als algemeen dekkingsmiddel. We houden rekening met een onderschrijding van 50% van deze ruimte.	64.000
Milieu calamiteiten	Milieu - Gezondheid omgeving; Vertraging / stagnatie - Brengt veel werk met zich mee; Financieel - Juridische aansprakelijkheid, claims, inhuur specialisten voor onderzoek e.d.	63.000
Prijsconcurrentie jeugdaanbieders	Financieel - Financiële tekorten, aanbod staakt	52.500
Diverse kleinre risico's	Schade, tekort in de begroting, claims, etc.	1.072.500
Totaal ingeschat financieel risico		**3.282.000**

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Druten is 4.246 hectare groot, waarvan een groot deel bij de gemeente als openbare ruimte in beheer is. Openbare ruimte is veel meer dan alleen fysieke ruimte tussen de gebouwen en woningen in. Het geeft zowel ruimte aan praktische zaken zoals mobiliteit, wonen, werken, spelen en recreëren. Maar draagt ook bij aan de sociale samenhang en ontmoeting in de wijk. Voor het beheer en behoud zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, spelen, openbaar groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het beheer en onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Druten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:

- Beleidsplan Water en Riolering, vastgesteld door gemeenteraad in 2022;
- Beleidsnota Openbare Verlichting, vastgesteld in 2009;
- Landschapsontwikkelingsplan (2007 – 2017) en uitvoerings- en financieringsplan 2007; - IBor-plan 2024-2027
- Groenbeleidsplan vastgesteld in 2004;
- Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen, laatst herzien in 2024 voor de gemeentelijke gebouwen en gebouwen waar de gemeente een onderhoudsverplichting heeft;
- Reserves en voorzieningen, jaarlijks geactualiseerd bij de begroting.

IBor

Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de onlangs vastgestelde nota IBor 2025 t/m 2028. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Beheercategorie	Centrum	Bedrijventerrein	Buitengebied	Woongebied	Ontsluitingswegen
Bomen	B	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verharding	B	C	C	B	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verh.	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Onderstaand een korte beschrijven wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau:

A+= Intensief: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak

A= Aandacht: netjes, hoge beeldkwaliteit en functioneel

B= Normaal: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak

C= Extensief: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming

* Afspraak is dat grotendeels het machinale groenonderhoud op niveau C wordt onderhouden. Afwijkend hierop is het handmatig groenonderhoud, dat we zelf met inzet van de eigen medewerkers uitvoeren, op niveau B onderhouden. Het huidige bestek machinaal groenonderhoud is in 2023 opnieuw aanbesteed voor de periode 2024-2026.

Naast het vastgestelde IBor-plan wordt er ook hard gewerkt aan het opstellen van geactualiseerde beheerplannen voor de diverse disciplines met daarin actuele overzichten van de arealen en kosten. In 2023 is hiervan het beleids-/beheerplan Water en riool afgerond.

Beleidsindicatoren

Indicator	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Klanttevredenheidsonderzoek	-	7.0	7.0	7.0
Aantal klachten	2.217	2.355	2.500	2.500
Aantal burgerparticipatiecontracten	28	29	35	35
Afhandeling meldingen buiten normtijd	32%	29%	20%	20%
Aantal ontevreden melders	3%	3%	3%	3%

Financiële aspecten /Uitvoeringsprogramma

Voor het opstellen en de afstemming van de verschillende civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we een integrale planning, genaamd jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP). In deze planning zijn benodigde (integrale) vervanging en werkzaamheden voor groot onderhoud van en aan wegen, riolering, kunstwerken, openbare verlichting, bomen en groen opgenomen. Voorgaande jaren werd het uitvoeringsprogramma door het college vastgesteld.

Wegen

In de gemeente Druten ligt een totaal oppervlak van circa 1,34 miljoen m² aan verhardingen. Van het totale areaal bestaat 52,7% uit asfaltverharding, 46,5% uit elementenverharding (klinkers, tegels, etc.), 0,4% uit betonverharding en 0,4% uit overige verhardingen (met name onverhard en semi-verharding).

Beleidskader

Het doel van de totale onderhoudsstrategie is om verhardingen in een redelijke tot goede onderhoudstoestand te brengen en te houden, dusdanig dat geen enkele verharding in een onderhoudstoestand ‘onvoldoende’ verkeert of komt te verkeren. Hiermee wordt tevens voorkomen dat weggebruikers onveilige situaties tegenkomen. Het is de taak van de wegbeheerder om de veiligheid van de wegen te bewaken, zodat de kans op ongelukken geminimaliseerd wordt.

Een goede staat van het wegennet is immers van belang voor zowel de duurzaamheid als voor de veiligheid.

Tweejaarlijks wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen in kaart gebracht door middel van een Globale Visuele Inspectie, conform de wegbeheersystematiek van het C.R.O.W. Dit betekent dat alle wegvakonderdelen van asfalt, elementen en beton worden beoordeeld op ernst en omvang van alle schadebeelden. Op basis van de inspectiegegevens wordt de kwaliteit van het Wegenareaal ingedeeld conform de C.R.O.W.

Zowel de levensduur als de uitkomsten van de bovengenoemde inspecties zijn de input voor het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Financiële aspecten

Investeringen in wegen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven in 68 jaar voor wegen met riolering en in 90 jaar voor wegen zonder riolering. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Het budget met de noemer projecten wordt gereserveerd als dekking voor het uitvoeringsprogramma voor wegvervanging. Daarnaast hebben we een egalisatiereserve gekoppeld aan de normbudgetten voor het onderhoud van wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud wegen

Tweejaarlijks worden de wegen geïnspecteerd. De laatste inspectie dateert uit 2023. Hieruit is gebleken dat er sprake is van wegen met achterstallig onderhoud, dit zit voornamelijk in de elementen, niet in het asfalt. Voor de komende jaren zullen hier diverse vervangingsprojecten worden ingepland. In 2025 wordt de nieuwe inspectie uitgevoerd.

Civiele kunstwerken

Vanaf 2025 is het onderhoud aan de kunstwerken conform het vastgestelde kwaliteitsplan (IBor) uitgevoerd. Dit is het gevolg van de inspecties en keuringen die wij doen.

Financiële aspecten

Investeringen in civiele kunstwerken betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting. Hieraan gekoppeld hebben we de egalisatiereserve voor onderhoud van wegen en civiele kunstwerken welke een egaliserend karakter heeft over de jaren.

Achterstallig onderhoud

Er is sprake van achterstallig onderhoud op m.n. de vissteigers. In 2026 maken we een start met de vervanging hiervan. De overige achterstanden zullen in 2026 in kaart worden gebracht.

Openbare Verlichting

In 2009 is het "Beleidsplan Openbare Verlichting 2009-2018" vastgesteld. Om een beeld te krijgen op welke manier het openbare verlichtingsnet van de gemeente nog meer duurzaam gemaakt kan worden, is er in 2019 een uitgebreide inventarisatie en inspectie uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn verwerkt in een vervangingsplan, dat begin 2021 is aangeboden aan de gemeenteraad. In 2021 zijn deze plannen nader uitgewerkt en aanbesteed. In 2022 en 2023 is een start gemaakt om

conform dit plan ca. 540 armaturen te vervangen door energiezuinige ledverlichting. Dit is nog niet gerealiseerd. Voor 2024 zijn er financiële middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een nieuw beleids- en beheerplan OVL. Centraal in dit plan zal staan het (versneld) vervangen van alle resterende conventionele lampen door Led verlichting, de reductie in energieverbruik en het tegen gaan van zgn. lichtvervuiling. Helaas is het niet gelukt in 2025 dit plan te realiseren.

We verlichten de openbare ruimte nu nog conform de richtlijn ROVL 2011. Naast het vervangen van bestaande armaturen doen we in het nieuwe beleidsplan ook voorstellen hoe om te gaan met verlichting bij nieuwbouw en reconstructies. Het uitgangspunt zal daarbij zijn “Donker waar mogelijk, licht waar nodig”.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten. Investeringen betreffen maatschappelijk nut en worden geactiveerd en afgeschreven. Daarnaast is er een egalisatiereserve voor het onderhoud van de openbare verlichting. Op deze manier borgen wij de instandhouding van de OVL op de lange termijn. In het IBor-plan hanteren we als afschrijvingstermijn voor masten 45 jaar en voor armaturen 25 jaar.

Voor het nieuwe beleids- en beheerplan zijn benodigde middelen beschikbaar gesteld.

Achterstallig onderhoud

Er is achterstand op diverse onderhoudsmaatregelen en vervangingen. Met het nieuwe beleidsplan is ook een beheerplan gemaakt, waarmee achterstallig onderhoud op den duur zal worden weggewerkt.

Openbaar Groen

Beleidskader

Voor onderhoud en vervanging van openbaar groen zijn het beleidsplan Natuur en biodiversiteit (2021) samen met de groenstructuurplannen de leidraad voor renovaties van het openbaar groen. De voorbereidende werkzaamheden voor het ecologisch beheer en onderhoud zijn, conform het vastgestelde Ecologisch groenbeheerplan, van start gegaan in 2024. Verzoeken voor grondverkoop of –verhuur en ontwikkelingsplannen worden ook beoordeeld aan de hand van deze plannen.

Bomenonderhoud
Voor het dagelijks beheer van de bomen zijn in het IBor randvoorwaarden gesteld. Het vastgesteld beeldkwaliteitsniveau bepaalt de mate van renovaties en keuzes van inrichtingen van het openbaar groen. Gewerkt gaat worden aan een integraal boombeheerplan met daarin inzichtelijk het dagelijks onderhoud en benodigde vervangingen voor de komende jaren.

Burgerparticipatie groen
Met bewoners worden in 2025 op diverse locaties de beplanting kleinschalig gerenoveerd in combinatie met herstel van plantvakken. Daarnaast voert wijkbeheer, op verzoek van bewoners uit de wijken, kleine vervangingen van beplanting uit.

Drutens bosje
In het kader van bewonersparticipatie zet de aannemer bij het onderhoud van het bosje vrijwilligers in. Daarnaast wordt het toezicht op het gebruik van het Drutens Bosje ondersteund door een groep vrijwilligers die daarvoor door de gemeente is aangesteld en wordt gefaciliteerd. Deze groep voert

ook enkele lichte onderhoudswerkzaamheden uit. Ook in 2025 is er wederom uitval van essen geconstateerd in verband met essentaksterfte. Nieuwe aanplant van bosplantsoen voor een toekomstbestendig bosbeheer is een onderdeel van de jaarlijkse werkzaamheden.

Bomenonderhoud
Handhaven en verbeteren van een duurzaam bomenareaal: We kappen planmatig bomen in het buitengebied die bekend staan als bomen met verhoogd risico. In het verleden zijn meerdere exemplaren omgewaaid, afgebroken en/of breken er regelmatig zware takken uit de bomen. De gemeente is aansprakelijk voor de gevolgen daarvan. Daarnaast vraagt het continue bijsturen vanwege ziekten en plagen om ad-hoc oplossingen. Met name uitval door Essentaksterfte en Kastanjebloedingsziekte vraagt om sturing buiten de planning om.

Onderhoudstoestand bomen
We hebben de afgelopen jaren extra ingezet op het inlopen van achterstallig onderhoud in ons bomenareaal. Het onderhoud is via een bestek uitbesteed. We maken grote stappen, maar op dit moment is er nog steeds sprake van achterstallig onderhoud. Daardoor lopen we aansprakelijkheid risico's. In 2025 is de achterstand nog niet verder ingelopen. Eind 2025 vindt een aanbesteding plaats voor het onderhoud van de bomen tot en met 2031.

Financiële aspecten

Voor beheer en onderhoud bestaan genormeerde budgetten in de begroting.

Riolering

De gemeente Druten heeft circa 117 kilometer vrijverval riolering in beheer. Verder heeft de gemeente onder andere ca. 45 km drukrioleringsleiding, ca. 240 drukrioleringsunits, 9 bergbezinkvoorzieningen, ca. 8.350 stuks straat- en trottoirkolken, 27 stuks rioolgemalen, 6 vuilafscheider en 3 IBA's in beheer.

In 2022 is een geactualiseerd Beleidsplan water en riolering vastgesteld door de gemeenteraad. In dit plan zijn per waterzorgplicht (afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater) de beleidsuitgangspunten vastgelegd. Een van de uitgangspunten in dit plan is om het beleid ten aanzien van riolering en water zoveel mogelijk gelijk te schakelen met de gemeente Wijchen. Daarnaast werken we aan het verder implementeren van risico bewust beheer. Deze methode wordt verder uitgewerkt en doorgevoerd in de diverse operationele plannen.

Koppeling wegen- en rioolbeheer

Om onderhoudswerkzaamheden aan de wegen en de riolering integraal uit te kunnen voeren, dient constant een interactie plaats te vinden tussen het wegbeheer en het rioolbeheer om zodoende kapitaalvernietiging tegen te gaan. Zo kan het zijn dat herbestratingen naar voren worden gehaald of uitgesteld om deze werkzaamheden in combinatie met rioolvervangingen uit te voeren. Dit geldt tevens voor vervangingswerkzaamheden van het riool. In 2025 zijn er vanuit beheer en onderhoud geen overlappende projecten uitgevoerd. Het onderhoudsplan wordt opgesteld op basis van uitgevoerde inspecties. De onderhoudsmaatregelen worden geformuleerd in lijn met het risico bewust beheer.

Gebouwen

Onderhoud gemeentelijk vastgoed

Voor het gemeentelijke vastgoed wordt periodiek een Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) opgesteld. Dit MJOP geeft inzicht in het te verwachten onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het gemeentelijk vastgoed. Op 27 juni 2024 heeft de gemeenteraad van Druten ingestemd met het herijkte “MJOP gemeentelijk vastgoed 2024 – 2029” en zijn de financiële middelen daarvoor gereserveerd.

De gebouwen worden conform de NEN2767 in onderhoudsconditie 3 (redelijke onderhoudstoestand) gehouden, dit betekent als een gebouwdeel op conditie 4 (matige onderhoudstoestand) wordt aangetroffen dat er actie wordt ondernomen om dit te herstellen.

Naast de gebouwen is team Beheer Gemeentelijk Vastgoed ook verantwoordelijk voor het in stand houden van de diverse kunstobjecten verspreid over de gemeente. Deze kunstobjecten zijn onderdeel van het MJOP.

Onderhoud in 2026

Ieder jaar wordt er geschouwd of de geplande onderhoudsactiviteiten ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn. Zijn de onderhoudsactiviteiten niet direct noodzakelijk, dan worden de activiteiten doorgeschoven. Omgekeerd komt het ook voor dat onderhoudsactiviteiten eerder uitgevoerd moeten worden. Om de overlast voor de gebruikers te beperken, worden zoveel mogelijk onderhoudsactiviteiten gebundeld en tegelijkertijd uitgevoerd, eventueel met andere benodigde aanpassingen. Op deze manier wordt er voor ieder jaar een jaarplan gemaakt. In Q4 2025 wordt het jaarplan voor 2026 gemaakt.

Verduurzaming

Het vastgoed van gemeenten valt onder de doelen uit het Klimaatakkoord voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. De vereiste CO2-reductie voor ons gemeentelijk vastgoed bedraagt 49% in 2030 en 95% in 2050. Het gemeentelijk vastgoed van Druten verduurzamen we zoveel mogelijk op natuurlijke momenten. Bij onderhoud aan een pand of installatie, proberen we gelijk duurzame alternatieven te installeren. Denk hierbij aan de installatie van driedubbel glas zodra ruiten vervangen moeten worden, of aan het aanbrengen van extra isolatie bij de vervanging van het dak. Dit leggen we vast in ons MJOP (Meerjaren Onderhoudsplan).

Financiering

Algemeen

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het bevorderen en transparant maken van het financieringsbeleid. De belangrijkste middelen om die transparantie te bevorderen zijn het opstellen van een treasurystatuut en het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening. In de begroting worden de plannen op het gebied van financiering en treasury toegelicht en in de jaarrekening wordt ingegaan op de bereikte resultaten. Hieruit zal ook moeten blijken dat de financieringsactiviteiten zijn uitgevoerd conform het treasurystatuut en de Wet Fido.

Doelstellingen treasurybeleid

De belangrijkste doelstellingen van het treasurybeleid zoals deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut zijn:

- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities (financierings- en beleggingsfunctie);
- Het zoveel mogelijk beschermen van de gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico´s, zoals rente-, koers-, krediet-, valuta- en liquiditeitsrisico (risicomanagementfunctie);
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheersen van de geldstromen en financiële posities;
- Het opzetten en onderhouden van een goede en efficiënte financiële infrastructuur voor het beheer van de geldstromen en posities;

Middels het vaststellen van de begroting geeft de gemeenteraad een mandaat af aan het college van burgemeester en wethouders om de in de financieringsparagraaf voorgestelde transacties ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Het college mandateert de functionarissen van het domein Bedrijfsvoering met inachtneming van het bepaalde in het treasurystatuut om binnen de kaders van de financieringsparagraaf in de begroting en eventuele bijstellingen over te gaan tot het afsluiten van de feitelijke transacties.

Uitgangspunten Risicobeheer

Voor risicobeheer gelden als algemene uitgangspunten:

- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen.
- Uitzettingen vinden uitsluitend plaats bij de schatkist van het Rijk.

Ontwikkelingen 2026

BBV rentetoerekening

De Commissie BBV heeft een “notitie rente” geschreven met bepalingen en richtlijnen. In de notitie wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken.

Doelstelling van de notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze over rente door gemeenten. De commissie BBV adviseert het renteschema uit deze notitie op te nemen. De werkelijke rentekosten in 2026 die centraal op taakveld 0.5 (Treasury) vermeld staan worden met behulp van een renteomslag van 1,5% toegerekend aan de betreffende taakvelden. Er wordt jaarlijks met een vaste omslagrente gerekend voor alle activa op basis van de werkelijke rentelasten. Dit vaste omslagrentepercentage mag niet hoger zijn dan de rente die wordt betaald over externe financiering, met een afwijking van maximaal 0,5%. Voor de begroting 2026 is het omslagrentepercentage bepaald op 1,5%.(2025: 1,50%).

Renteomslag percentage

De marktrente van de afgelopen jaren komt tot uitdrukking in het te hanteren renteomslag percentage voor de begroting 2026. Het te hanteren renteomslag percentage in 2026 is gelijk gebleven aan het percentage wat voor 2025 geldt en bedraagt 1,5%. Dit is mede afhankelijk van de te betalen rente in 2026 op onze langlopende financieringsbehoefte. Thans is onze financieringsportefeuille van € 33,166 miljoen tegen een gemiddelde rentelast van 1,20% gefinancierd.

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening in onze begroting 2026.

Schema rentetoerekening 2026			
			2026
a.	Rentelasten over de korte en lange financiering		853.694
b.	Externe rentebaten		-54.336
	Totaal door te rekenen externe rente		**799.358**
c1.	Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	7.082	
c2.	Rente projectfinanciering	n.v.t.	
	Subtotaal		7.082
	Saldo door te berekenen externe rente		**806.441**
d1.	Rente toegerekend aan het eigen vermogen (n.v.t.)		0
d2.	Rente toegerekend aan voorzieningen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**806.441**
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 1,50%)		970.480
f.	**Renteresultaat Taakveld Treasury**		**164.039**

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren voor decentrale overheden is sinds 2013 wettelijk verplicht. Dit betekent dat decentrale overheden hun tegoeden verplicht moeten aanhouden in de Nederlandse schatkist. De redenen voor deze maatregel zijn het verminderen van de risico's van uitzettingen van overtollige middelen door decentrale overheden en het verlagen van de EMU-schuld van Nederland. Met ingang van 1 juli 2021 is de hoogte van het minimale drempelbedrag wat buiten de schatkist mag worden aangehouden, aangepast naar € 1.000.000. Dagelijks worden in Druten aan het einde van de dag alle overtollige middelen boven het intern aangehouden drempelbedrag van € 500.000 automatisch afgeroomd en gestort in de schatkist. De rentevergoeding voor overtollige middelen bij de schatkist bedraagt medio augustus 2025 1,90%.

Toekomstige financieringsbehoefte

Onze financieringspositie wordt in 2026 met name beïnvloed door investeringen die plaats vinden. Voor een nadere toelichting op het investeringsvolume dat in de begroting 2026-2029 is opgenomen verwijzen wij u naar de investeringslijst in de bijlage.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is 8,5% van de totale begroting. Een gemeente mag tot de kasgeldlimiet met kortlopende leningen (< 1 jaar) gefinancierd zijn. De kasgeldlimiet is door het Rijk ingevoerd om

risico's te beperken bij het aantrekken van geld op korte termijn. Voor Druten bedraagt de kasgeldlimiet in 2026 afgerond € 6.000.000. De liquiditeitenontwikkeling wordt voortdurend gevolgd. Indien de kasgeldlimiet in 2026 structureel dreigt te worden overschreden, worden aanvullende maatregelen genomen door het aantrekken van liquiditeiten met een looptijd langer dan één jaar. Zolang de kortlopende rente lager is dan de rente voor langlopende leningen, streven we naar maximale benutting van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Via de renterisiconorm worden de renterisico's op de vaste schuld ingekaderd. De renterisiconorm is wettelijk vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van leningen met een looptijd langer dan 1 jaar samen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen zijn. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. Als gevolg van deze norm werkt een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk en geleidelijk door in te betalen rentelasten over de vaste schuld.

Onderstaande tabel geeft aan dat de gemeente Druten ruim binnen de renterisiconorm blijft.

	Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
	Positie t.o.v. renterisiconorm				
1	Te betalen aflossingen	4.933	4.933	3.833	3.833
	Renterisiconorm				
2	Stand van het begrotingstotaal per 1-1-26 e.v.	69.341	70.245	71.598	74.145
3	Het vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm (2) x (3)	13.868	14.049	14.320	14.829
	Toets renterisiconorm				
	Renterisiconorm	13.868	14.049	14.320	14.829
	Te betalen aflossingen	4.933	4.933	3.833	3.833
	Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	8.935	9.116	10.487	10.996

Rentevisie en economisch beeld (medio september 2025)

De treasury-activiteiten staan bloot aan zowel interne als externe ontwikkelingen. De interne ontwikkelingen bestaan met name uit investeringsplannen. De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt. Het voorspellen van de renteontwikkeling is echter een lastige opgaaf, zeker op de lange termijn.

Volgens de rentevisie van de grootbanken (eind augustus 2025) zullen de lange rentetarieven in alle looptijden naar verwachting licht gaan stijgen. In de begroting 2026 wordt voor de financieringsbehoefte in 2026 (af te sluiten geldleningen > 1 jaar) rekening gehouden met een rentepercentage van 3,25%.

Leningenportefeuille

Het schuldrestant van onze leningenportefeuille bedraagt begin 2026 € 33,2 miljoen. We verwachten de resterende financieringsbehoefte in de tweede helft van 2025 met kortlopende kasgeldleningen af te dekken, waardoor er in 2025 jaar geen langlopende financiering hoeft te worden aangetrokken. Medio september 2025 heeft de gemeente 7 langlopende leningen met looptijden van 5 t/m 20 jaar. De leningenportefeuille bestaat volledig uit lineaire leningen waarbij geen tussentijdse renteaanpassingen zijn toegestaan. De leningen zijn afgesloten bij de BNG en NWB.

Liquiditeitenbeheer en financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte baseren we op een liquiditeitsplanning. Hiermee wordt geprobeerd de benodigde liquiditeiten op een bepaald moment te berekenen. Voor wat betreft de gemeentelijke inkomsten is dit redelijk in beeld te brengen, zo is bekend wanneer de rijksuitkeringen en de belastingen ontvangen worden. De grootste onzekere factor bij de opbrengsten is de opbrengst van de diverse bouwgrondexploitaties.

In een normale rentestructuur is kort geld (< 1 jaar) goedkoper dan lang geld; daarom is onze strategie erop gericht zoveel en zolang mogelijk te financieren met kort geld. Indien we de kasgeldlimiet benaderen, oriënteren we ons op de mogelijkheden kort geld te vervangen door lang geld. Het daadwerkelijke tijdstip voor aantrekken van lang geld bepalen we uiteindelijk mede op grond van de liquiditeitsbehoefte, rentestanden en andere relevante ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

In 2026 hebben we een financieringstekort van € 14.492.919. Het betreft een momentopname tijdens het opmaken van de begroting. Hierbij is rekening gehouden met de boekwaarden van de activa, eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) en de vaste opgenomen geldleningen per medio september 2025.

Relatiebeheer

Met de huisbankier Bank Nederlandse gemeenten is een financieringsovereenkomst gesloten. De Bank Nederlandse Gemeenten is de huisbankier van de gemeente Druten. De dienstverlening verloopt naar tevredenheid. Tevens zijn basisafspraken vastgelegd over de te ontvangen respectievelijk te betalen rente en de daarbij behorende tarieven. Daarnaast vervult de plaatselijke Rabobank een rol in het beperkte (contante) betalingsverkeer.

Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens van bedrijfsvoering die worden ingezet. Ze zijn afgestemd op de ambities, programma's, taken en processen van de gemeente. Deze taken worden uitgevoerd vanuit de ambtelijke Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW). De WDW is een gemeenschappelijke regeling die in 2018 is opgericht.

De meerwaarde van de WDW is vervat in vijf strategische doelstellingen (5k's) met als doel om de bedrijfsvoering zo in te richten en uit te voeren zodat de gemeentelijke en regionale taken doelmatig en doelgericht worden uitgevoerd. Deze doelstellingen zijn:

1. Verhogen van Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering;
2. Verbeteren van de bestuurlijke Kracht in de regio;
3. Verminderen van de Kwetsbaarheid;
4. Verbeteren van Kansen voor medewerkers;
5. Verminderen en beheersen van Kosten.

Sinds 2018 voeren we tweejaarlijks de inwoners- en ondernemerspeiling uit. De afgelopen jaren laat de ervaren kwaliteit globaal een gelijkblijvend resultaat zien op de meeste onderdelen. Op enkele onderdelen willen wij een ontwikkeling laten zien. We blijven dan ook via de agenda Dienstverlening, de doorontwikkeling van de WDW, innovatief werken aan het verder dichtbij brengen van onze dienstverlening bij inwoners en ondernemers. De agenda dienstverlening is geactualiseerd in 2025.

Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, inkoop, financieel beheer en beleid en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede de kwaliteit van onze dienstverlening.

Thema's die in en vanaf 2026 zullen worden opgepakt:

- Uitvoering Strategisch Personeelsbeleid: denk hierbij aan het houden van een talentschouw, loopbaanbegeleiding en maatwerk ten aanzien van trainingen en opleidingen via de WDW-academie of extern. Ook willen een diverse en inclusieve organisatie zijn. We focussen op talenten en houden rekening met onderlinge verschillen en overeenkomsten van onze medewerkers.
- Verdere verduurzaming van onze gemeentekantoren in lijn met de ambitie om in 2050 als overheidsinstantie CO2 neutraal vastgoed te bezitten. De teams facilitair en vastgoedbeheer trekken hier samen in op. CO2 prestatieladder: De CO2-Prestatieladder is een instrument om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen te stimuleren tot CO2-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om energiebesparing, het efficiënt gebruik maken van materialen en het gebruik van duurzame energie. In 2024 is hier mee gestart en is gemeente Druten hiervoor gecertificeerd. In 2026 zullen wij blijven inzetten en voldoen aan de vereiste normen. Denk hierbij aan het betrekken van onze leveranciers, duurzame acties voor onze medewerkers en energiebesparende maatregelen.

We werken door aan de uitvoering van het Informatiebeleidsplan. Veel projecten pakken we op in samenwerking met de iRvN (i-Rijk van Nijmegen) en onze leveranciers. Belangrijke projecten die we in 2026 oppakken zijn:

- Klant contact monitoring; nog beter zicht krijgen op de klant contact ervaringen van onze inwoners en ondernemers.

- Verdere invoering van werken met Microsoft 365, waaronder MS Teams en het verder ontwikkelen van digitale vaardigheden (2025-2026);
- AI pilots, waaronder invoering audiotranscriptie software voor notulen raadsvergaderingen en hulpsoftware voor het opstellen van zienswijzen omgevingsplan;
- Aanbesteding en implementatie financiële applicatie (vervanging Key2Financien) (2025-2026) en het werken met een digitale reportertool voor de Planning en control rapportages;
- Uitvoering regionale strategische i-agenda en i-samenwerking waaronder een gemeenschappelijke regionale cloudstrategie.
- Programma Informatie op Orde waarin de volgende onderwerpen worden opgepakt:
    - Visie op zaakgericht werken inclusief aanbesteding en implementatie zaaksysteem (vervanging JOIN) (2025-2027);
    - Implementatie en uitvoering geven aan de wet WMEBV: De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Daarnaast verbetert hun rechtspositie in het digitale contact met de overheid. De mogelijkheid om per post met de overheid te communiceren blijft; de Awb geeft burgers en bedrijven de keuze tussen de papieren of de digitale weg.
    - WOO: wij willen leren en grip krijgen van en op het aantal WOO-verzoeken met als doel om te voldoen aan de geldende termijnen van afhandeling ter voorkoming van een toename van WOO-verzoeken en te voldoen aan de verplichting om:
        - Het actief openbaar maken van documenten in elf categorieën in te delen: Het actief openbaar maken houdt in dat documenten in de elf informatiecategorieën binnen 14 dagen nadat ze zijn vastgesteld of ontvangen, gepubliceerd moeten worden op het internet.
        - Het op orde brengen van de informatiehuishouding van bestuursorganen: Documenten moeten in goede, geordende en toegankelijke staat worden gehouden (gedurende de geldende bewaartermijn of blijvend, zoals vastgesteld in selectielijsten).
        - Versterking en verbetering van het Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel: De bestuurlijk-ambtelijke context en het proces binnen de gemeente is complex. Veel verkeer komt samen in één knooppunt met verschillende perspectieven, belangen en prioriteiten. De afwegingen zijn vaak lastig te maken en dan is het van belang dat de kwaliteit van besluitvormende stukken op orde is naast goede communicatie en competenties van medewerkers. In 2025 is hier reeds een stap in gemaakt, maar een grotere stap gaan we maken in 2026 om met elkaar te leren en te verbeteren. We hebben hiervoor al verplichte leerlijnen ontwikkeld voor nieuwe medewerkers, gaan nadenken over een herhaalklas voor bestaande medewerkers en blijven leren en verbeteren vanuit de monitoring op de stukken die naar de colleges en de raad gaan.

Organisatieontwikkeling

De WDW is en blijft in ontwikkeling als onderdeel van een continu proces. In 2025 heeft het bestuur van de WDW een besluit genomen over de doorontwikkeling van de WDW. Op het moment van schrijven was nog niet bekend wat de inhoud is van dit besluit.
In 2026 zal in ieder geval het doorontwikkelplan WDW worden opgesteld met onderwerpen als het goed weggezet krijgen van onderwerpen als proces-, programma- en projectgericht werken, verdere digitalisering zoals data gedreven werken en MS365, de doorontwikkeling van de WDW-academie, de opvolging van het Medewerker onderzoek en het On- en Off boarding programma.

Begroting 2026 WDW

De WDW heeft haar Begroting 2026 in juli 2025 vastgesteld, rekening houdend met de ingediende zienswijzen van de beide gemeenten. Deze begroting is technisch van aard en volledig opgezet vanuit het bestaande beleid. De financiële effecten hiervan zijn verwerkt in de Perspectiefnota.
Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2026 heeft de WDW een eerste begrotingswijziging vastgesteld, waarbij de cao is vertaald. De effecten hiervan zijn meegenomen in voorliggende begroting. Bij de Perspectiefnota hadden we al een inschatting gemaakt van de voordelige effecten van de nieuwe cao. Op basis van de begrotingswijziging stellen we de begroting positief bij. Daar staat tegenover dat we aansluiten op de meerjarenraming van de WDW, waarbij de index vanaf 2027 hoger ligt dan eerder aangenomen in de begroting van Druten.

Kostenverdeling & verdeelsleutel

De beide colleges hebben op 12 maart 2024 een besluit genomen over de evaluatie en herijking van de kostenverdeelsleutel. Dit besluit passen we toe in deze begroting.
Dit betekent concreet het volgende:

- De kosten tot € 33,9 miljoen verdelen we op basis van de originele verdeelsleutel (35,2% Druten en 64,8% Wijchen);
- De kosten boven dit bedrag verdelen we op basis van inwoneraantallen. Voor 2026 gaan we uit van het aantal inwoners per 1-1-2025. Dat leidt tot een verhouding 32,1% Druten en 67,9% Wijchen.

Uitdagingen

Net zoals andere gemeenten, staan we als WDW voor een aantal uitdagingen die onze aandacht vragen. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een samenhangende aanpak. Steeds vaker zelfs in regionaal verband, want veel uitdagingen houden niet op bij de gemeentegrenzen van Druten. Ook de impact van de krappe arbeidsmarkt is groot. Een extra uitdaging om een aantrekkelijke inclusieve werkgever te zijn en te blijven, zodat ambitieuze en goede medewerkers de WDW weten te vinden en (blijven) kiezen voor de WDW. Een aantrekkelijke, robuuste maar vooral duurzame en vitale organisatie is noodzakelijk voor het realiseren van de bestuurlijke ambities en het bouwen aan de toekomst van en met de inwoners, ondernemers en instellingen van de gemeente Druten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf verslagjaar 2023 geeft het college van B&W de rechtmatigheidsverantwoording af in de jaarrekening. Hiermee verklaart het college van B&W direct richting de Raad dat zij financieel rechtmatig heeft gehandeld. Eventuele rechtmatigheidsafwijkingen groter dan de door de Raad bepaalde verantwoordingsgrens worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De verbijzonderde interne controles zijn op dit moment zodanig ingericht om de af te geven rechtmatigheidsverantwoording goed te onderbouwen.

In de jaarrekening 2023 en 2024 hebben we dit proces voor het eerst doorlopen en met een goed resultaat afgerond. Voor de controle in 2026, over boekjaar 2025 komen we met een voorstel om de financiële verordening aan te passen, om aansluiting te houden met gewijzigde regelgeving rond goedkeuringstoleranties. Wij blijven dit volgen en zorgen dat we hier klaar voor zijn.

Fraude, Integriteit, Misbruik & Oneigenlijk gebruik

Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van de WDW en de beide gemeenten en kan tot grote financiële schade leiden. Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit. Om meer zekerheid te krijgen dat alle frauderisico's in beeld zijn en ter voorkoming van daadwerkelijke fraude is eind 2025 het beleid Fraude, Integriteit, Misbruik & Oneigenlijk gebruik vastgesteld. De afspraak is dat dit onderwerp minimaal 2 x per jaar op de agenda van het college en het WDW-bestuur staat. Denk hierbij aan onderwerpen als het doorspreken van onze beheersingsmaatregelen – zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiële en niet-financiële indicatoren – of situaties waarbij Fraude of Misbruik kan ontstaan, hoe we die dan kunnen voorkomen en/of hoe we de bewustwording kunnen vergroten.

Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid nemen we op in de verbijzonderde interne controle (hierna: VIC).

In de VIC worden onder andere de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van onderkende fraude- en corruptierisico's te verminderen zoals bijvoorbeeld een detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat deze volgens de geldende Europese aanbestedingsregels en Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed waarbij rekening is gehouden met functiescheiding.

Wet Open Overheid (WOO)

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (WOO) in werking getreden. Deze wet richt zich op een transparante overheid en vraagt een cultuurverandering rond de omgang met informatie. Bepaalde informatie moet verplicht en actief openbaar gemaakt worden. Dit raakt een groot aantal processen in onze gemeente. Ook informatieverzoeken aan de overheid (voorheen WOB-verzoek) vallen onder de nieuwe wet. Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen, moet onze gemeentelijke informatiehuishouding op orde zijn, de juiste IT-voorzieningen aanwezig zijn en vooral bekend zijn wat de wet voor ambtenaar en bestuurder betekent. Het grijpt in op het dagelijks handelen van een groot deel van onze organisatie en heeft daarmee de komende jaren een flinke impact op onze bedrijfsvoering.

Op 1 november 2024 is de eerste tranche van informatie die openbaar moet worden onder de WOO ingegaan. Gemeente Druten en de werkorganisatie voldoen hieraan.

Voor de tweede tranche zijn er vertragingen op rijksniveau die naar verwachting eind 2025 nog niet zijn opgelost. De WDW is in kaart aan het brengen welke documenten gepubliceerd moeten worden, en hoe wij de ambtenaren daarin het beste kunnen ondersteunen. In 2027 moet de WOO geïmplementeerd zijn, met nog 3 jaar extra voor het op orde krijgen van het informatiebeheer. Voor de coördinatie van het WOO-proces zal in lijn met andere gemeenten een coördinator worden aangesteld om het proces in goede banen te leiden. Denk hierbij aan het volledig en tijdig afdoen van de verzoeken en het mogelijk aan de voorkant afvangen en/of verduidelijken van de vragen. De formatieve uitzetting wordt in 2026 voorgelegd aan het WDW-bestuur en geformaliseerd in de WDW-begroting. Het aantal WOO-verzoeken neemt aanzienlijk toe wat een onevenredig en nu nog vaak onvoorzien beslag legt op onze organisatie.

Verbonden Partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn organisaties waarbij sprake is van zowel een bestuurlijk als financieel belang. In deze paragraaf hebben we onderscheid gemaakt in gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Bij iedere partij wordt aangegeven welk openbare belang zij behartigen en welke ontwikkelingen in 2026 worden verwacht. Afsluitend presenteren we een financiële tabel met onder andere de Drutense bijdrage in de totaalomzet van de verbonden partijen.

In 2021 heeft de gemeenteraad de nota "verbonden partijen" vastgesteld. In deze nota is vastgesteld op welke wijze we de verbonden partijen vormen, monitoren en eventueel beëindigen. De verbonden partijen zijn in toezicht arrangementen geplaatst variërend van basis -, basis tot basis +. De basis + partijen worden nauwlettender gemonitord in vergelijking met de basis - partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Werkorganisatie Druten Wijchen

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Op 30 maart 2017 namen de gemeenteraden van de gemeenten Druten en Wijchen met de oprichting van de Werkorganisatie Druten Wijchen het besluit om te komen tot een ambtelijke fusie. Deze fusie is formeel ingegaan op 1 januari 2018 en daadwerkelijk gestart met de nieuwe teams op 1 mei 2018.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Druten en Wijchen. In het bestuur van de Werkorganisatie hebben de beide burgemeesters en de beide wethouders Financiën zitting. Bij deze samenwerking blijven de beide gemeenten politiek-bestuurlijk helemaal zelfstandig. Iedere gemeente houdt de eigen gemeenteraad, griffie, college van B&W en gemeentesecretaris. De gemeenten blijven ook hun eigen beleid bepalen en de dienstverlening aan de inwoners blijft lokaal.

Algemene doelstelling

De WDW verzorgt voor beide gemeenten de bestuursondersteuning en de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. De begroting omvat daarom de budgetten voor de personele kosten en alles wat het personeel nodig heeft om haar werk uit te kunnen voeren, zoals huisvesting, ICT en voertuigen.

De meerwaarde van de WDW is vervat in vijf strategische doelstellingen (5k’s):

1. Verhogen van Kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering;
2. Verbeteren van de bestuurlijke Kracht in de regio;
3. Verminderen van de Kwetsbaarheid;
4. Verbeteren van Kansen voor medewerkers;
5. Verminderen en beheersen van Kosten.

Ontwikkelingen 2026

Het managementteam (MT) van de WDW heeft een strategische agenda uitgewerkt voor de doorontwikkeling van de organisatie. Er zijn twee scenario's uitgewerkt waar het bestuur op verslagdatum nog geen besluit over heeft kunnen nemen.

In 2025 hebben we de huidige Agenda Dienstverlening geëvalueerd. In 2026 stellen we de nieuwe Agenda Dienstverlening op. Dit op basis van de input die we hebben verkregen in de inwoners- en ondernemerspeiling, de evaluatiebijeenkomsten en uit het structurele monitoren van klantsignalen.

De nieuwe Agenda Dienstverlening helpt ons gericht onze dienstverlening te verbeteren en hierin te prioriteren. In 2026 wordt opnieuw een meting uitgevoerd ten aanzien van de kwaliteit van de dienstverlening. Daarnaast willen we de klantsignalen structureel monitoren, zodat wij tijdig kunnen reageren als dat nodig is.

BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (DRAN)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Druten heeft samen met de andere 18 deelnemende gemeenten in regio ArnhemNijmegen een samenwerking op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer, vervoer voor inwoners die geen of niet altijd gebruik kunnen maken van regulier openbaar vervoer. Deze samenwerking is vormgegeven in een bedrijfsvoeringsorganisatie, de DRAN (Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen). De DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers. De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer zijn overgedragen aan de DRAN.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

In het bestuur van de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen zitten 18 personen; uit elke gemeente één. Vanuit Druten is wethouder N. Huntink bestuurslid en wethouder R. Thoonen plaatsvervangend bestuurslid

Algemene doelstelling

Bij het nemen van dit besluit is uitgegaan van de verwachtingen (gewenste effecten) dat:
-samenwerking de kwaliteit van dienstverlening naar zowel de eigen organisaties als de inwoners zal vergroten.
-samenwerking ook zal leiden tot kostenbesparingen en een verhoging van de efficiency.

Ontwikkelingen 2026

BVO DRAN blijft het doelgroepenvervoer uitvoeren conform de uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kaderbrief 2026 BVO DRAN.

G.R. Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO) in Druten

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt
Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving, de WMO en de Jeugdwet.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
Het IBO is een gemeenschappelijke Regeling voor de gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast. Verantwoordelijk wethouder is mevrouw N. Huntink.

Algemene doelstelling
Dit betreft onderzoek naar misbruik en oneigenlijk gebruik en andere misstanden van de sociale zekerheid (bijstand e.d.), de WMO en de jeugdzorg. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek.

Ontwikkelingen 2026
Vanwege de komst van Mook en Middelaar per 1 januari 2026 is aanpassing van de regeling IBO per die datum noodzakelijk. De regionale colleges hebben de voorgestelde maatregelen ten aanzien van de bestrijding van zorgfraude overgenomen. De kwartiermaker aanpak zorgfraude (Veiligheidsregio Gelderland Zuid) gaat in 2026 verder met het uitwerken en implementeren van de maatregelen om de basis op orde te krijgen. We onderzoeken de uitvoeringsconsequenties binnen het IBO.

Groene Metropoolregio
Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt
De Groene Metropoolregio is op 1 januari 2021 van start gegaan, als opvolger van het Georganiseerd overleg Arnhem Nijmegen (GO). In de conceptbegroting zijn de kosten opgenomen van het regiobureau, de jaarlijkse bijdrage aan de Stichting The Economic Board en de financiële uitwerking van de vijf centrale opgaven uit de regionale agenda. De opgaven zijn “verbonden regio”, “productieve regio”, “circulaire regio”, “ontspannen regio” en “groene groei regio”.
In 2024 is het samenwerkingsverband geëvalueerd en zijn er naar aanleiding daarvan verbeteringen aangebracht zoals de Integrale tafel die de integrale besluitvorming ten goede moet komen. Verder zal de nieuwe Regioagenda 2025-2028 geeffectueerd worden inclusief de nieuwe begroting.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, (Beuningen), Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Algemeen bestuur: burgemeester
Dagelijks bestuur: geen deelname

Algemene doelstelling
Als gemeente streven we naar een goede en opgavegerichte samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en partners in de regio om zo een wezenlijke bijdrage aan het realiseren van de gezamenlijke ambities te kunnen leveren. De opgaven en ambities zijn vastgelegd in de Regionale Agenda 2025-2028 en worden jaarlijks uitgewerkt in een programma.

Hierbij wordt samengewerkt met The Economic Board (TEB), een zogenaamde triple helix-organisatie. TEB is een netwerk van ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties. Zij stimuleert samenwerking voor een gezond en duurzaam leven onder de merknaam Lifeport. De gemeente Druten subsidieert The Economic Board (TEB) via de GMR.

Ontwikkelingen 2026
Uitvoering geven aan de Regioagenda 2025-2028. In 2026 zullen de afspraken tussen de gemeenten en de TEB worden herzien.

MGR Rijk van Nijmegen, WerkBedrijf en IRvN
Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt
Het WerkBedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het WerkBedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineen geslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt, waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband, omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt door vertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Op 1 januari 2016 is de tweede module gestart: ICT Rijk van Nijmegen (iRvN). De ICTsamenwerking is de basis voor verdere samenwerking op dit onderwerp in de regio Rijk van Nijmegen. Een samenwerking op de ‘harde’ ICT is de eerste focus. De huidige gemeentelijke netwerken zijn inmiddels, via glasvezelverbindingen, gekoppeld tot één netwerk dat centraal beheerd wordt.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen zijn de deelnemers aan deze regeling.

Algemeen bestuur MGR: burgemeester en wethouder N. Huntink
Dagelijks bestuur: geen deelname
Lid Bestuurscommissie Werk: wethouder N. Huntink
Lid Agendacommissie: raadslid de heer F. Nuij

Algemene doelstelling
Het doel van deelname aan de module WerkBedrijf is het in regionaal verband uitvoeren van gemeentelijke taken op het gebied van arbeidsbemiddeling. Voor een effectieve dienstverlening op het gebied van arbeidsbemiddeling, zijn de werkgevers in de regio van groot belang. We willen 'één gezicht' naar deze werkgevers hebben. In plaats van meerdere gemeenten, een SW-bedrijf, UWV en aanbieders van dagbesteding, heeft een werkgever te maken met één organisatie: WerkBedrijf. Arbeidsbemiddeling is niet aan gemeentegrenzen gebonden; door deel te nemen aan de verbonden partij WerkBedrijf, kunnen we regionaal werken. We sluiten op deze manier ook aan op de (landelijke) indeling van arbeidsmarktregio's. Dit maakt de samenwerking met UWV, werkgevers- en werknemersorganisaties en partners vanuit het onderwijs gemakkelijker.

Met deelname aan deze verbonden partij willen we het volgende bereiken:
- Zo hoog mogelijke uitstroom naar werk vanuit een uitkering op grond van de Participatiewet ('bijstand').
- Zo veel mogelijk kansen op werk bieden aan mensen met een arbeidsbeperking.
- Werk bieden aan mensen met een SW-dienstverband, met daarbij als doel om de kosten en

opbrengsten van het SW-bedrijf zo veel mogelijk in evenwicht te brengen (zodat de gemeentelijke aanvulling op de rijkssubsidie zo laag mogelijk is.)

Ontwikkelingen 2026

Voor 2026 zijn er voor WerkBedrijf geen extra landelijke kortingen, naast de 1,2 miljoen bezuiniging die vanaf 2024 op basis van het beleidskader “Klaar voor nieuwe kansen!” geldt. Evenals in 2025 houdt WerkBedrijf oog voor een meer kandidaatsgerichte dienstverlening om de mismatch op de arbeidsmarkt (gevraagde competenties in vacatures passen niet of minder bij die van de kandidaten) te temperen. In 2026 krijgt de nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur zijn beslag, o.a. in een versterkte samenwerking in de vorm van een Werkcentrum voor de arbeidsmarktregio. In 2026 ontplooit WerkBedrijf ook nadere initiatieven op basis van de extra “impulsgelden” die het Rijk (meerjarig) beschikbaar heeft gesteld aan de centrumgemeenten voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Tot slot zullen in de loop van 2026 de gevolgen van de Participatiewet in balans scherper worden voor WerkBedrijf.

De iRvN en deelnemers werken samen aan een regionale strategische i-agenda. Deze projecten kennen een grote onderlinge afhankelijkheid en daarmee ook risico’s. Om die reden vragen ze om nauwe regionale samenwerking. Als onderdeel van deze agenda vinden in 2026 de volgende grote projecten plaats:

- Verdere implementatie van Microsoft 365. Met name het in gebruik nemen van MS Teams als centrale digitale samenwerkingsplatform in de cloud, inclusief het werken met documenten. Dit ter vervanging van de fysieke netwerkschijven van iRvN.
- Uitvoering van projecten uit het meerjarige programma voor informatiebeveiliging.
- Uitvoeren van het gezamenlijke cloud beleid, waarbij iRvN en deelnemers geleidelijk steeds meer overstappen naar Software as a Service (SaaS) contracten met leveranciers. In plaats van gebruik te maken van on premise software gefaciliteerd via de Citrix oplossing van iRvN.
- Nadere uitwerking van het gezamenlijke beleid voor Mobile Device Management (MDM). Om meer grip te krijgen op de beveiliging van alle apparaten die door werknemers worden gebruikt.

Daarnaast wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de regionale samenwerking tussen de gemeenten en iRvN. We onderzoeken een nieuw scenario voor de samenwerking om op regionale schaal meer slagkracht te krijgen voor de i-opgaven.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De colleges van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel aan de regeling.

Algemeen bestuur: wethouder N. Huntink
Dagelijks bestuur: wethouder N. Huntink

Algemene doelstelling

Ontwikkelingen 2026

De GGD is bezig met het versterken van de organisatie om deze toekomstbestendig te maken. De complexiteit van de opgaven en taken van de GGD nemen toe. Dit betekent dat zij voorbereid moeten zijn op 'sneller, complexer en op schaarste van mensen en middelen'. We werken aan een verbeterd samenspel tussen opdrachtgevers (gemeenten) en GGD én als opdrachtgevers onderling om zo tot een betere sturing te komen.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid in Nijmegen

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een samenwerkingsverband dat sinds 1 januari 2004 bestaat uit de volgende drie onderdelen: de regionale brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ), de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV). Ook zijn het veiligheidsbureau en de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) hier ondergebracht. De wettelijke grondslag ten aanzien van bovengenoemde taken ligt in de Wet op de Veiligheidsregio's, de Wet Publieke Gezondheid en de Wet Ambulancezorgvoorzieningen.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel in deze regeling.

Algemeen bestuur: burgemeester
Dagelijks bestuur: geen deelname

Algemene doelstelling

Artikel 2 van de Wet Veiligheidsregio's belast het College van B&W met de organisatie van de brandweerzorg, de rampenbestrijding en de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. De Veiligheidsregio moet garant staan voor een organisatie die kwalitatief goede dienstverlening biedt. De inwoners en gemeenten dienen ervan op aan te kunnen dat de operationele dienstverlening op de terreinen van ambulancezorg, brandweer en de voorbereiding en bestrijding van rampen en crises betrouwbaar en adequaat is.

Ontwikkelingen 2026

De beleidsdoelstellingen uit het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 zijn vertaald naar activiteiten voor deze periode. Dit zijn: een sterk netwerk, een weerbare organisatie en informatiemanagement. Dit doet de VRGZ door doorontwikkeling en versterking van het (bovenregionaal) netwerk en de eigen organisatie.

GR MARN

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht

van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, West Maas en Waal en Wijchen zijn deelnemers aan de regeling.

Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen
Dagelijks bestuur: wethouder R. Thoonen

Algemene doelstelling
Een groot deel van het huishoudelijke afval wordt door of via ARN verwerkt. De MARN, waarin de gemeente Druten en regiogemeenten zijn verenigd, is aandeelhouder in ARN bv en heeft als belangrijke rol om namens de regiogemeenten onze belangen in de ARN te behartigen, te weten:
- een doelmatige en milieu hygiënisch verantwoorde verwerking van afvalstoffen;
- het toezien op de continuïteit in de afvalverwerking.
Verder kan ARN bv via het aandeelhouderschap van de MARN een belangrijke partner-rol vervullen in de transitie naar een circulaire economie door de ontwikkeling van nieuwe technologieën.

Ontwikkelingen 2026
Aan de MARN wordt geen gemeentelijke bijdrage verstrekt. De gemeente krijgt ieder jaar een uitkering.

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen in Nijmegen
Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt
De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.

De omgevingsdiensten voeren zelf geen beleidstaken uit, deze worden door de gemeenten uitgevoerd.

De omvang van het werkterrein van de omgevingsdiensten wordt gebaseerd op de bestaande regionale samenwerkingsverbanden in Gelderland (de Gelderse maat).

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen

Dagelijks bestuur: geen deelname

Algemene doelstelling
De ODRN verleent vergunningen, houdt toezicht op en handhaaft Milieubelastende activiteiten (bedrijven die impact hebben op het milieu) onder de Omgevingswet. Verder voert de ODRN bepaalde asbesttaken uit voor onze gemeente. Op basis van landelijke afspraken over Seveso inrichtingen (majeure risicobedrijven) is de ODRN verantwoordelijk voor een gedeelte van deze taken voor landsdeel Oost (Gelderland en Overijssel). Daarnaast adviseert de ODRN gemeenten en provincie, op verzoek, bij de opstelling van milieubeleid en geeft specialistisch milieukundig advies.

Ontwikkelingen 2026
De belangrijkste ontwikkeling voor de ODRN in 2026 is de voorgenomen fusie met de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) tot de nieuwe Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). De beoogde ingangsdatum hiervan 1 januari 2026. Het belang van robuuste, grotere en deskundige omgevingsdiensten wordt (landelijk) onderstreept. De besturen zien diverse voordelen bij een fusie waaronder versterkte expertise, verhoogde efficiëntie, verbeterde dienstverlening, grotere innovatiekracht en een “toekomstvaste” organisatie. Toch is fusie zelf een complex proces dat gedegen moet gebeuren. Deze wijziging vraagt daarom veel tijd van de ODRN en de betrokkenen organisaties.

Euregio Rijn-Waal in Kleve en ’s-Heerenberg
Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt
De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam op basis van het Verdrag van Anholt, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergieeffecten.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden afkomstig uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten, regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.

Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregioraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Alle lid-organisaties zijn in de Euregioraad vertegenwoordigd. Druten wordt vertegenwoordigd door de burgemeester en een raadslid.

Algemene doelstelling
De Euregio Rijn-Waak is actief op veel maatschappelijke terreinen, zoals economie, onderwijs, arbeidsmarkt, infrastructuur, gezondheidszorg, veiligheid, recreatie en cultuur. Door deze brede inzet draagt de Euregio bij aan een sterke, goed verbonden grensregio. Daarnaast biedt de Euregio Rijn-Waal platforms voor samenwerking tussen verschillende groepen en instellingen. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

1. Platform Arbeidsmarkt,
2. Euregionaal Forum Gezondheidszorg,
3. Ronde Tafel Openbare Orde en Veiligheid.

Ook ondersteunt de Euregio Rijn-Waal tijdelijke werkgroepen die zich richten op actuele grensoverschrijdende thema's. Deze groepen kunnen snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en zorgen voor praktische oplossingen.

Ontwikkelingen 2026
Continuering bestaand beleid.

Financieel belang
Lidmaatschap

Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, en Wijchen te Beuningen. ("Munitax")

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt
De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen werken onder de naam "Munitax" samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente.

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen.

Wethouder W. Brink. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Algemene doelstelling
Munitax voert het lokale belastingbeleid uit. Dit is de wettelijke taak, volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ), voor het jaarlijks taxeren van woningen, bedrijven en onroerende zaken en het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen volgens de gemeentelijke belastingverordeningen. Ook neemt Munitax bezwaren in behandeling.

Ontwikkelingen 2026
Munitax voert de belastingoplegging uit binnen de gestelde termijnen en op het gewenste kwaliteitsniveau. In 2025 hebben de deelnemende gemeenten het voornemen uitgesproken om voor de belastingtaken per 1 januari 2027 toe te treden tot de BSR en Munitax op te heffen. De gemeenteraden nemen hier uiterlijk januari 2026 een definitief besluit over. Het jaar 2026 staat dan in het teken van de laatste belastingoplegging door Munitax en implementatie bij de BSR.

Overige verbonden partijen

Stichting Regionaal Bureau Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe (RBT ANV)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Gemeenschappelijke regeling financiële grondslag Stichting RBT ANV is uitsluitend een publiekrechtelijke afspraak zonder bestuur en rechtspersoonlijkheid. Druten is geen deelnemer aan de GR. Druten geeft wel subsidie aan RBT. De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT ANV vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT ANV wordt gebruikt om de gemeente Druten als onderdeel van de regio Rijk van Nijmegen op toeristisch gebied te promoten (marketing) en voor het gastheerschap (zoals de Citystore en Toerist Information Point). De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Leidend voor de opdracht aan stichting RBT AVN (als enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV - TVAN) is de Uitvoeringsagenda Bestemming in Balans van de regio Arnhem-Nijmegen en de uitvoeringsafspraken van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen. De taken van TVAN zijn onder te verdelen in de categorieën: toeristische marketing, destinatiemanagement en productontwikkeling, alsmede regionaal gastheerschap waarbij lokaal maatwerk wordt geleverd. Het zwaartepunt van de opdracht voor TVAN is gelegen in marketing.

Algemene doelstelling

De doelstelling van TVAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling bezoekers te trekken en evenwichtig te verspreiden over de regio Arnhem-Nijmegen. Met marketing- en productontwikkeling wil TVAN de regio Arnhem – Nijmegen - Veluwe laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio's moeten een “must see & must do” bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

Ontwikkelingen 2026

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen en TVAN zijn in gesprek over de activiteiten voor 2026. Op het niveau van het Rijk van Nijmegen wensen we specifiek producten te subsidiëren die bijdragen aan een sterke merkuitstraling. Daarnaast is het voornemen om de betrokkenheid en interactie met de gemeenten als opdrachtgevers te formaliseren en te structureren. Daarbij is het voor andere partijen binnen de regio die zich ook bezighouden met marketing van belang dat er onderlinge afstemming en samenwerking is met TVAN.

Dienst Afvalstoffen en Reiniging NV (DAR) in Nijmegen

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De gemeente Druten is voor onbepaalde tijd aandeelhouder van de DAR. Vanaf 1 januari 2011, zijn 5.114 aandelen (4,6%) overgenomen van de Gemeente Nijmegen. Daarna is de aandelenportefeuille diverse malen herijkt, voor het laatst met het toetreden van de gemeente Mook en Middelaar. De gemeente Druten heeft op dit moment een belang van 4,6% in Dar.

Doelstelling van de deelneming is o.a. het realiseren van verdergaande scheiding van afvalstromen en het realiseren van kostenvoordelen van schaalvergroting in de afvalverwijdering.

De gemeenten die een belang hebben in Dar zijn: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Algemene doelstelling
Dar staat voor de toekomstbestendige regio die we door kunnen geven aan toekomstige generaties. Dit doet Dar door zich te richten op de circulaire, groene en schone leefomgeving. Hiermee zijn ze betrokken bij maatschappelijke thema's, zoals grondstoffenschaarste, biodiversiteit, klimaatadaptatie en een schone, hele en veilige leefomgeving voor onze inwoners.

De doelstelling van de gemeentelijke deelname in DAR NV is het bevorderen van met name een schone woon- en leefomgeving door het inzamelen en verwijderen van huishoudelijk afval. Met het aangaan van een jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de afvalinzameling en de uitvoering hiervan door DAR NV voldoen we aan de zorgplicht op gebied van afvalinzameling. Door de deelname is het mogelijk om, ten opzichte van een externe partij, een betere regie te voeren op de inzameling van afval. Daardoor kunnen we de continuïteit en kwaliteit van afvalinzameling borgen.

Ontwikkelingen 2026
In december 2025 worden in samenwerking met de regiogemeente nieuwe financiële contouren voor Dar vastgesteld, deze zullen in 2026 verder worden ingebed in de organisatie om vervolgens in 2027 vertaald te worden in nieuwe DVO afspraken.

In 2026 zal ook de gemeente Overbetuwe toe treden als aandeelhouder van Dar, hiermee geeft Dar invulling aan haar eerste stap om te komen tot schaalvergroting. Na de toetreding en inbedding van de dienstverlening aan Overbetuwe zal weer een (reguliere) herijking van de aandelen plaats gaan vinden.

Vitens
Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt
Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Algemene doelstelling
Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Druten heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering. Daarin wordt gestemd over nieuwe tariefvoorstellen en wordt het jaarverslag vastgesteld. Druten heeft 16.023 aandelen.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (NV BNG)

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van de overheid en voor het maatschappelijk belang. De BNG voorziet in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening en biedt zo toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector.
Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg. De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Algemene doelstelling

Betrokkenen/ Bestuurlijk belang
De gemeente Druten heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de NV BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang.

Financieel belang
De gemeente heeft met 9.477 aandelen een financieel belang (nominale waarde € 23.692). Elk jaar keert de BNG een dividend uit.

Gelders Genootschap (welstand)

Visie, Algemene doelstelling en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

Gelders Genootschap is een vereniging van 55 ledengemeenten. Namens de vereniging voert het bureau van het Gelders Genootschap de dagelijkse werkzaamheden uit. Vanaf de start in 1919 is de verenigingsgedachte altijd een katalysator geweest voor het gemeenschappelijk streven naar omgevingskwaliteit. Gemeenten onderschrijven als lid van de vereniging allemaal hetzelfde doel: het in standhouden en bevorderen van de schoonheid van stad en land. Bij deze ideële doelstelling past ook een non-profit opzet. Via de jaarlijkse Algemene ledenvergadering (ALV) hebben de leden zeggenschap over de koers en financieel beleid van het Gelders Genootschap. 126 De ALV beslist ook over de samenstelling van het dagelijks bestuur. Dit bestaat in totaal uit 6 personen: wethouders en burgemeesters van de aangesloten ledengemeenten en verder een bestuurlijk voorzitter.

Stichting Economic Board

Visie en toelichting openbaar belang dat gediend wordt

The Economic Board is een triplehelix-samenwerking tussen overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven in de regio Arnhem – Nijmegen, met Wageningen. Als innovatiemotor stimuleren en verbinden wij bedrijvigheid en innovaties in de topsectoren Food, Health en Energy en de cross-overs daartussen. Veertien gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen leveren een bijdrage aan de Stichting van € 1,04 per inwoner in 2025. Deze bijdrage wordt via de Groene Metropoolregio aan de Stichting te gaan verstrekken. De Groene Metropool factureert deze bijdrage door aan de deelnemende gemeenten.

Algemene doelstelling

Doel van de gemeente is het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de crossovers

daartussen om daarmee de economische slagkracht van de stad én de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten.

Ontwikkelingen 2026

De TEB heeft de Human Capital Agenda van de Groene Metropool overgenomen daar de triple helix de uitvoering van de agenda beter ter hand kan nemen. De TEB zal haar nieuwe plannen voor 2026 en verder in 2025 in de raden toelichten en vragen om de financiële bijdrage te verlengen.

Financiën Verbonden partijen

Bedragen x € 1.000

GR	Begroot resultaat	Bijdrage Druten	Eigen vermogen 2025	Eigen vermogen 2026	Vreemd vermogen 2025	Vreemd vermogen 2026
GGD	0	1.267	2.220	2.220	28.802	27.815
MGR Werkbedrijf	0	3.666	0	0	29.636	29.580
IBO	0	64	0	0	187	187
VRGZ	0	0	8.809	8.190	77.188	75.339
Munitax	0	753	0	0	0	0
GR Omgevingsdienst Regio Nijmegen	0	707	556	556	3.690	3.654
MARN	0	0	7.104	6.690	2.244	2.116
Werkorganisatie Druten Wijchen	0	18.505	1.131	912	6.561	6.364
BVO DRAN	0	885	0	0	12.000	13.000
Groene Metropool	0	192	100	100	8.027	8.016

Grondbeleid

Beleid

De gemeente Druten heeft geen vastgestelde Nota Grondbeleid. Basis is dat het grondbeleid zowel in juridisch als in financieel opzicht instrumenteel van aard is en volgend is ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld. Zodoende is het grondbeleid situationeel, passief/faciliterend (bijvoorbeeld Portier waar we anterieur contracteren) tot actief (bijvoorbeeld Woningbouw Deest – Zuid, waar we zelf gronden verwerven). Maar gelet op de expertise in combinatie met de economische situatie, past het de gemeente meer om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen derde partijen te faciliteren.

In 2025 is gestart met het opstellen van een Nota Grondbeleid. Daarmee wordt meer richting en duidelijkheid gegeven aan de algemene koers van het grondbeleid, hoewel deze altijd volgend is ten aanzien van ambities en beleidsdoelstellingen van de gemeente. In 2026 zal een geactualiseerde nota grondbeleid worden vastgesteld.

Begin 2024 is de Beleidsnotitie kostenverhaal Druten vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Hierbij wordt de plankostenscan als basis gehanteerd voor kostenverhaal. Daarmee wordt het kostenverhaal bij anterieure overeenkomsten op een eenduidige manier toegepast. Het kostenverhaal zal in 2026 geactualiseerd worden vastgesteld.

Begin 2019 heeft de gemeenteraad de Nota Bovenwijkse Voorzieningen vastgesteld. Deze nota gaat over het kostenverhaal bij de aanleg van bovenwijkse openbare voorzieningen ten behoeve van bouwplannen. De nota geeft inzicht in de aan te leggen bovenwijkse voorzieningen en de bijdragen die bij bouwplannen worden gevraagd.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zal deze nota nog moeten worden geactualiseerd. Dit zal in 2026 worden opgepakt.

Voor grondbeleid gelden voorts de algemene financiële kaders die volgen uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV), maar ook uit de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en Europese wetgeving ten aanzien van staatssteun. Deze algemene kaders zijn spelregels waaraan de gemeente zich altijd dient te houden.

Portier

Op 12 september 2023 is een anterieure overeenkomst gesloten tussen de ontwikkelaar en de gemeente voor de realisatie van het project, bestaande uit de bouw van 159 woningen en een parkeerhuis met 200 parkeerplaatsen. Aansluitend is op 28 september 2023 het bestemmingsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Dit plan is inmiddels onherroepelijk, evenals de omgevingsvergunningen voor de woningen en het parkeerhuis.

Het complex met 44 sociale huurappartementen is in juni 2025 opgeleverd. In mei 2025 is gestart met de bouw van de twee appartementengebouwen langs de Van Heemstraweg: 33 middeldure huurappartementen in een gebouw van 6 lagen en 40 koopappartementen in een gebouw van 10 lagen met een half verdiepte parkeerkelder met 43 parkeerplaatsen. Het zeslaagse gebouw wordt naar verwachting in september 2026 opgeleverd en het tienlaagse gebouw in januari 2027. De start bouw van de 42 grondgebonden woningen is begin 2026 voorzien met een oplevering aan het einde van dat jaar. De bouw van het parkeerhuis start in september 2025 met een oplevering in mei 2026.

Voor dit project heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet van € 375.000,- beschikbaar gesteld. Hier staan opbrengsten uit grondverkoop aan en een exploitatiebijdrage van de

ontwikkelaar tegenover. Dit is vastgelegd in de gesloten anterieure overeenkomst. Omdat het een particuliere ontwikkeling betreft is er voor dit project geen grondexploitatie vastgesteld. Eind 2023 heeft de Minister van BZK een startbouwimpuls subsidie van € 1,2 miljoen toegekend aan het project. Dit bedrag is doorgesluisd naar de ontwikkelaar in de vorm van restitutie van de betaalde exploitatiebijdrage en een korting op de overeengekomen grondprijs. De businesscase van de ontwikkelaar was namelijk € 1,2 miljoen negatief, dus met deze subsidie kon de realisatie van het project op korte termijn starten. Het project sluit voor de gemeente naar verwachting minimaal budgettair neutraal.

Woningbouw Deest zuid

Op 16 november 2023 heeft de gemeenteraad het Masterplan met Grondexploitatie Deest-Zuid unaniem vastgesteld. Met het vaststellen van de grondexploitatie “Woningbouw Deest-Zuid” door de gemeenteraad zijn de financiële kaders gesteld die nodig zijn voor de verdere ontwikkeling van de locatie. De gemeenteraad heeft op 24 september 2024 het bestemmingsplan met exploitatieplan Deest-Zuid 2023 vastgesteld. Tegen het bestemmingsplan is beroep ingesteld. De Raad van State heeft op 27 augustus jl. het beroep tegen het plan ongegrond verklaard, waarmee het bestemmingsplan ‘onherroepelijk’ is geworden. Vervolgens gaan we de stedenbouwkundige verkaveling verder uitwerken in deelplannen/woongebieden, deze zetten we in de markt voor de daadwerkelijke woningbouwontwikkeling. De projectontwikkelaars kunnen eind dit jaar inschrijven op de openbare planselectie van fase 1 van het ontwikkelgebied Deest-Zuid. Volgens planning wordt het plangebied in 2026 bouwrijp gemaakt en start aansluitend de bouw van fase 1 medio 2027. Voor fase 2 zijn wij in onderhandeling met de grondeigenaar om dit te kunnen verwerven. Per 28 juni 2024 is een toekenningsbeschikking WBI verleend door het ministerie BZK van € 2,48 miljoen aan de gemeente ten behoeve van dit project.

Van het verwachte grondexploitatieresultaat (eindwaarde) Deest-Zuid van circa € 3.1 miljoen zal circa € 1.7 miljoen worden aangewend om de toegerekende kosten aan de bestaande stad (bovenplanse infrastructuur en dotatie reserve Stadsuitleg) af te dekken.

Voorzieningen

In 2024 is de laatste verliesgevende voorziening (Westerhout Zuid) vrijgevallen, er staat geen saldo meer op de balans.

Voor de onderbouwing van de geraamde kosten en opbrengsten wordt verwezen naar de MPG.

De reserve grondbedrijf bedraagt per 1 januari 2025 circa € 1.392 miljoen.

Financiën

Uitgangspunten

Rekentechnische uitgangspunten

Op 19 juni heeft de gemeenteraad de financieel technische uitgangspunten vastgesteld, die als basis dienen voor deze begroting.

De volgende algemene uitgangspunten gelden voor de programmabegroting 2026 en de meerjarenramingen 2027-2029:

- De programmabegroting moet voldoen aan wettelijke vereisten. De programmabegroting 2026 moet voldoen aan de algemene bepalingen zoals deze zijn opgenomen in het burgerlijk wetboek, en de meer specifiekere bepalingen zoals vermeld in het besluit begroting en verantwoording en de gemeentewet.
- De programmabegroting dient duidelijk en transparant te zijn. De gemeenteraad moet op basis van de begroting gefundeerde besluiten kunnen nemen. Daarnaast is het van belang dat het college op basis van de programmabegroting duidelijk wordt geautoriseerd tot het doen van uitgaven. Niet alleen moet duidelijk zijn hoeveel het college uit mag geven, ook moet duidelijk zijn welke maatschappelijke effecten de gemeenteraad nastreeft. Tot slot is de programmabegroting van belang voor derden. De provincie toetst de begroting en de burgers kunnen in de begroting zien hoe de gemeente omgaat met de beschikbare middelen.
- Het bestaande beleid is de basis voor de programmabegroting. De programmabegroting 2026-2029 wordt opgesteld op basis van bestaand beleid. Dit wil zeggen dat de programmabegroting 2025 inclusief de besluiten genomen tot en met de perspectiefnota 2025 als startpunt dient voor de programmabegroting 2026. Verder wordt binnen het bestaande beleid rekening gehouden met financiële ontwikkelingen die veroorzaakt worden door autonome groei (areaaluitbreiding), o.a. mutaties in de voorzieningen bijstand, WMO, leerlingenvervoer.

Financieel-technische uitgangspunten opstellen programmabegroting 2026-2029

Vanuit de rijksoverheid en macro-economisch gezien zijn er ontwikkelingen die van belang zijn voor de begroting en het meerjarenperspectief. Deze ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds, zijn een gegeven. De effecten van de septembercirculaire verwerken we in de begroting 2026.

a. Bestaand beleid

Bestaand beleid is dat ramingen worden aangepast aan autonome ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld areaaluitbreidingen of contractueel afgesproken indexeringen. Aan deze autonome ontwikkelingen liggen dus geen beleidswijzigingen ten grondslag. De bepaling van de nominale ontwikkelingen, in het bijzonder de verwachte loon- en prijsstijging, wordt gebaseerd op gegevens zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Voor de samenstellingen van de ramingen 2026 en volgende jaren wordt voorgesteld de volgende uitgangspunten te hanteren.

b. Loonstijging

In de gemeentelijke bijdrage aan de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) is de loonwaarde van de ingebrachte formatie verwerkt. Bij de samenstelling van de begroting 2026 wordt uitgegaan van de voor 2026 geraamde personele lasten van de WDW. In de gemeentelijke begroting wordt gerekend met de loonstijging zoals deze bekend is bij de samenstelling van de begroting 2026 van de WDW. Daarbij wordt voor het jaar 2026 rekening gehouden met een indexering van 3,8%.

c. Prijsstijging

Voor het saldo van prijsgevoelige uitgaven minus prijsgevoelige inkomsten niet zijnde belastingen/heffingen/rechten wordt prijscompensatie toegepast. De compensatie is gebaseerd op de prijsmutatie bruto binnenlands product (bbp), uit de meicirculaire 2025. De gemeente Druten hanteert bij de doorrekening voor de begroting 2026 vooralsnog een prijscompensatie van de hierin genoemde 2,6%. In de meicirculaire 2025 worden waarschijnlijk de prijsindexen aangepast t.o.v. die van de gepubliceerde in de septembercirculaire 2024. De verhoging van de index wordt dan meegenomen in de berekening van de algemene uitkering(opbrengstenkant). Dit effect van de verhoogde index aan de kostenkant wordt verwerkt via de conceptbegroting 2026-2029.

d. Loon- en prijsaanpassing gesubsidieerde instellingen/ gemeenschappelijke regelingen Voorgesteld wordt om voor subsidies dezelfde prijsstijging te hanteren als onder punt 7.c. (2,6%). Voor de subsidies aan de welzijnsorganisaties Stichting MeerVoormekaar, MEE, Sterker Sociaal Werk, WijkGGZ, Ixta Noa, RIBW en Pro-Persona Connect is vanaf 2025 aangesloten bij de regionale indexatie zoals het ROB (Regionaal Ondersteunings Bureau) deze in het derde kwartaal 2025 vaststelt voor 2026 voor alle regionaal gecontacteerde zorgaanbieders. Deze index verwerken we in de conceptbegroting 2026-2029. Voor de gemeenschappelijke regelingen zijn de financiële begrotingsrichtlijnen 2026 regio Nijmegen vastgesteld. De Portefeuillehouders Financiën uit de regio hebben besloten om: “De GR-en rekening te laten houden met een indexering van de gemeentelijke bijdragen voor de begroting 2026, zoals in de samenvatting van de BRN opgenomen percentages”.

Deze percentages zijn als volgt:

- GGD: 4,86%
- VRGZ: 4,66%
- ODRN: 4,91%
- MGR: 2,85%
- MARN: 2,71%

Op basis van de ingediende conceptbegrotingen 2026 van de diverse GR-en hebben we de financiële gevolgen verwerkt via de perspectiefnota 2025.

e. Inflatiecorrectie

In de bestaande methodiek worden belastingen/heffingen en rechten waardevast gehouden. We baseren ons hierbij op hetzelfde indexcijfer als voor de prijsstijging, zijnde 2,6%. Hierbij gaan we ook van uit het percentage zoals is genoemd in de septembercirculaire 2024. We stellen voor om met dit indexcijfer te rekenen voor het begrotingsjaar 2026. Voor de onroerendezaakbelasting (OZB) houden we, naast de jaarlijkse inflatiecorrectie, rekening met een geleidelijke OZB-verhoging tot en met 2027 naar het niveau van het gemiddelde in de regio.

f. Rente

Voor af te sluiten langlopende leningen wordt voor 2026 gerekend met een rentepercentage van 3,25%. Voor investeringen wordt voor 2026 het berekende omslagpercentage van 1,5% toegepast.

Op basis van een doorrekening kan dit percentage ook de komende jaren worden gehanteerd. Op dit moment is het gewogen gemiddelde rentepercentage op onze langlopende leningenportefeuille 1,2%. Gezien onze huidige lopende leningenportefeuille is het verantwoord om dit percentage van 1,5% eveneens in de begroting 2026-2029 te hanteren. Voor de rente op kortlopende leningen, m.n. kasgeld, wordt voorgesteld om voor de komende jaren een percentage te hanteren van 3%.

g. Netto-toename aantal woningen met woonfunctie

In 2024 is het aantal woningen met woonfunctie per saldo toegenomen met 261 (2023 was +58; 2022 was + 88). De prognose voor 2024 was een toename van 130. We prognosticeren voor 2026 en verder een netto-toename van woningen met woonfunctie van gemiddeld 130 per jaar. Dit sluit aan bij de woningbouwafspraken conform Woondeal 2.0.

h. Aantal inwoners

Het (voorlopig) aantal inwoners per 1 januari 2025 bedraagt 19.761 (1 januari 2024:19.591). Dit betekent een bevolkingstoename van 170 inwoners. Gelet op de toename van het aantal woningen conform Woondeal 2.0 en de gemiddelde bevolkingsgroei van de afgelopen jaren wordt voorgesteld de jaarlijkse groei van het aantal inwoners hierop af te stemmen. Voor het jaar 2026 betekent dit een toename van 195 op het aantal inwoners.

i. Aantal uitkeringsgerechtigden

Aantal uitkeringsgerechtigden	31-12-2024 werkelijk	31-12-2025 prognose	31-12-2026 prognose	31-12-2027 prognose	31-12-2028 prognose	31-12-2029 prognose
Participatiewet	254	255	260	265	268	270
IOAW	11	11	8	8	7	6
IOAZ	0	0	0	0	0	0
Totaal	265	266	268	273	275	276

Meerjarenraming

In de Perspectiefnota 2025 is aan de raad een beeld geschetst van het meerjarenperspectief. Op grond van dat perspectief is deze begroting verder opgesteld. In de volgende tabellen worden de mutaties vanaf de begroting 2025, naar de Perspectiefnota, tot de Programmabegroting 2026-2029 weergegeven. Hierbij maken we onderscheid in het structurele perspectief en het incidentele perspectief.

STRUCTUREEL

Ontwikkelingen ten opzichte van begroting *(x € 1.000.)*	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Begroting 2025	-2.685	-2.457	-2.402	-2.845
Perspectiefnota 2025	2.705	1.784	1.003	808
Startpositie 2026 t/m 2029	**20**	**-673**	**-1.399**	**-2.037**
Gemeentefonds algemene uitkering vrij besteedbaar	60	100	86	71
Bijdrage WDW	101	11	-33	49
Bijstelling OZB o.b.v. Munitax rapportage juli 2025	78	84	87	89
IBOR aansluiting	-290	-309	-276	-253
Kapitaallasten	211	45	42	43
Effect kostenverdeelstaat tarieven en leges	-3	1	-2	83
Rente (paragraaf 6 financiering)	68	59	49	24
Indexaties overig	80	-6	-73	-97
Overige mutaties bestaand beleid	48	0	-54	-109
Totaal structureel voor nieuw beleid	**373**	**-688**	**-1.573**	**-2.137**
Nieuw Beleid	-23	952	956	209
TOTAAL STRUCTUREEL SALDO	**350**	**264**	**-617**	**-1.928**

INCIDENTEEL

Saldo Perspectiefnota	**-84**	**0**	**0**	**0**
Programmabegroting bestaand beleid	0	0	0	0
Programmabegroting nieuw beleid	-109	-101	0	0
Totaal incidenteel Programmabegroting 2026	**-193**	**-101**	**0**	**0**

Totaal resultaat	157	163	-617	-1.928

Provinciaal toezicht

Provinciaal toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Druten te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft het “Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader” vastgesteld, waarin de regels staan beschreven om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Te weten:

• De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar ten minste de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor de begroting inclusief nieuw beleid. Dit neemt de provincie mee in de beoordeling. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2029) tot stand zal worden gebracht.

• De jaarrekening en begroting worden op tijd ingezonden. De jaarrekening vóór 15 juli en de begroting vóór 15 november.

• Er kan geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht, beoordeelt de provincie of er sprake is van een opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld, dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden, waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Is er in uw (meerjaren)begroting alleen evenwicht in de laatste jaarschijf (2029) van de meerjarenraming? Dan beoordeelt de provincie of er sprake is van opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Dit is het geval als ook bij de begroting 2025 alleen de laatste jaarschijf (2028) structureel en reëel in evenwicht was. Als dat zo is, dan moeten bij de begroting 2026 minimaal de laatste twee jaarschijven structureel en reëel in evenwicht zijn (2028 en 2029).

We voldoen aan bovenstaande toets van de provincie.

In de begroting zijn verder ook geen bezuinigingsstelposten opgenomen.

Overzicht baten en lasten

In onderstaand overzicht presenteren we per programma de totale baten en lasten, inclusief mutaties met de reserves.

x € 1.000

Programma	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
0 Bestuur en ondersteuning	-49.279	-51.259	-51.851	-51.773	-53.246
1 Veiligheid	-3	-3	-3	-3	-3
2 Verkeer en vervoer	-160	-155	-159	-163	-168
3 Economie	-47	-48	-48	-48	-45
4 Onderwijs	-379	-379	-356	-356	-356
5 Sport, cultuur en recreatie	-1.043	-1.331	-1.255	-1.288	-1.320
6 Sociaal domein	-11.987	-6.415	-6.462	-6.785	-6.745
7 Volksgezondheid en milieu	-5.489	-5.428	-5.481	-5.577	-5.726
8 Wonen en bouwen	-7.070	-3.990	-4.284	-4.475	-4.538
Lasten					
0 Bestuur en ondersteuning	13.141	12.486	12.814	13.109	13.504
1 Veiligheid	2.206	2.270	2.333	2.465	2.608
2 Verkeer en vervoer	2.973	3.356	3.672	3.829	3.931
3 Economie	503	495	440	389	401
4 Onderwijs	2.426	2.533	2.778	2.846	3.657
5 Sport, cultuur en recreatie	5.950	6.027	5.895	5.972	5.850
6 Sociaal domein	35.321	30.295	30.560	30.934	31.817
7 Volksgezondheid en milieu	6.578	7.145	6.620	6.680	6.896
8 Wonen en bouwen	7.636	4.736	5.134	5.373	5.481
Reserve					
Dotaties					
0 Bestuur en ondersteuning	1.173	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	1.401	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	27	28	28	29	30
5 Sport, cultuur en recreatie	-24	0	0	0	0
6 Sociaal domein	-95	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	560	175	60	60	60
Onttrekkingen					
0 Bestuur en ondersteuning	-3.359	-104	-124	-124	-18
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	-1.417	-42	-42	-42	-42
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	-40	-40	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	-392	-175	-369	-373	-84
6 Sociaal domein	-440	-315	-48	-48	0
7 Volksgezondheid en milieu	-12	-16	-16	-16	-16
8 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
Totaal	**-1.342**	**-157**	**-163**	**617**	**1.928**

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht presenteren we de per programma de baten en lasten, alsmede de mutaties met reserves, voor zover dit **incidentele** posten betreft. De gemeente hanteert het principe 'structureel, tenzij...'. Dat betekent dat we alle baten en lasten onder het structurele perspectief laten vallen, tenzij duidelijk aantoonbaar is dat baten of lasten een incidenteel karakter hebben.

Programma (x € 1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Exploitatie					
Baten					
0 Bestuur en ondersteuning	600	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0	0
6 Sociaal domein	0	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	-11	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	-600	0	0	0	0
Lasten					
0 Bestuur en ondersteuning	1.094	133	101	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	167	0	0	0	0
3 Economie	116	0	0	0	0
4 Onderwijs	23	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	426	32	0	0	0
6 Sociaal domein	881	8	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	45	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	310	20	0	0	0
Reserve					
Dotaties					
0 Bestuur en ondersteuning	1.173	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0	0
6 Sociaal domein	-95	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	500	0	0	0	0
Onttrekkingen					
0 Bestuur en ondersteuning	-3.311	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	0	0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	-392	0	0	0	0
6 Sociaal domein	-285	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
Totaal	**640**	**193**	**101**	**0**	**0**

Overzicht structurele baten en lasten

In onderstaand overzicht presenteren we de per programma de baten en lasten, alsmede de mutaties met reserves, voor zover dit **structurele** posten betreft. De gemeente hanteert het principe 'structureel, tenzij...'. Dat betekent dat we alle baten en lasten onder het structurele perspectief laten vallen, tenzij duidelijk aantoonbaar is dat baten of lasten een incidenteel karakter hebben.

Programma (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie					
Baten					
0 Bestuur en ondersteuning	-49.879	-51.259	-51.851	-51.773	-53.246
1 Veiligheid	-3	-3	-3	-3	-3
2 Verkeer en vervoer	-160	-155	-159	-163	-168
3 Economie	-47	-48	-48	-48	-45
4 Onderwijs	-379	-379	-356	-356	-356
5 Sport, cultuur en recreatie	-1.043	-1.331	-1.255	-1.288	-1.320
6 Sociaal domein	-11.987	-6.415	-6.462	-6.785	-6.745
7 Volksgezondheid en milieu	-5.478	-5.428	-5.481	-5.577	-5.726
8 Wonen en bouwen	-6.470	-3.990	-4.284	-4.475	-4.538
Lasten					
0 Bestuur en ondersteuning	12.047	12.352	12.713	13.109	13.504
1 Veiligheid	2.206	2.270	2.333	2.465	2.608
2 Verkeer en vervoer	2.806	3.356	3.672	3.829	3.931
3 Economie	388	495	440	389	401
4 Onderwijs	2.404	2.533	2.778	2.846	3.657
5 Sport, cultuur en recreatie	5.525	5.994	5.895	5.972	5.850
6 Sociaal domein	34.440	30.287	30.560	30.934	31.817
7 Volksgezondheid en milieu	6.533	7.145	6.620	6.680	6.896
8 Wonen en bouwen	7.326	4.716	5.134	5.373	5.481
Reserve					
Dotaties					
0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	1.401	0	0	0	0
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	27	28	28	29	30
5 Sport, cultuur en recreatie	-24	0	0	0	0
6 Sociaal domein	0	0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0
8 Wonen en bouwen	60	175	60	60	60
Onttrekkingen					
0 Bestuur en ondersteuning	-48	-104	-124	-124	-18
1 Veiligheid	0	0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	-1.417	-42	-42	-42	-42
3 Economie	0	0	0	0	0
4 Onderwijs	-40	-40	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	0	-175	-369	-373	-84
6 Sociaal domein	-155	-315	-48	-48	0
7 Volksgezondheid en milieu	-12	-16	-16	-16	-16
8 Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
	-1.982	-350	-264	617	1.928

Totaaloverzicht taakveldraming

In onderstaande tabel presenteren we de voorgeschreven taakvelden van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

x € 1.000

Taakveld	2025	2026	2027	2028	2029
Baten					
0.1 Bestuur	-17	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	-5.585	-692	-598	-603	-160
0.2 Burgerzaken	-416	-448	-438	-449	-460
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-19	-19	-20	-20	-21
0.4 Overhead	-447	-444	-454	-465	-476
0.5 Treasury	-202	-240	-217	-194	-169
0.61 OZB woningen	-3.615	-3.980	-4.463	-4.653	-4.846
0.62 OZB niet-woningen	-1.597	-1.793	-1.932	-1.982	-2.032
0.64 Belastingen overig	-247	-252	-258	-263	-269
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-42.720	-44.082	-44.070	-43.746	-44.973
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	-3	-3	-3	-3	-3
2.1 Verkeer en vervoer	-160	-155	-159	-163	-168
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-15	-15	-16	-16	-16
3.4 Economische promotie	-33	-32	-32	-32	-28
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-26	-26	-3	-3	-3
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-353	-353	-353	-353	-353
5.1 Sportbeleid en activering	-126	-108	-1	-2	-2
5.2 Sportaccommodaties	-740	-760	-779	-799	-819
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0
5.4 Musea	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	-2	-2	-2	-2	-3
5.6 Media	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-175	-461	-473	-485	-497
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-6.197	-597	-492	-494	-496
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-407	-376	-393	-393	-210
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0

Taakveld	2025	2026	2027	2028	2029
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	-5.126	-5.260	-5.391	-5.521	-5.658
6.4 WSW en beschut werk	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	-80	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	0	0	0	0
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-177	-182	-186	-191	-196
6712 Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0
6713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0
6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	0	0	-186	-186
6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	0	0	0	0
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	0	0	0
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	0	0	0
6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0
6791 PGB WMO	0	0	0	0	0
6792 PGB Jeugd	0	0	0	0	0
6811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0
6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0
6821 Jeugdbescherming	0	0	0	0	0
6822 Jeugdreclassering	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	-158	-76	0	0	0
7.2 Riolering	-2.382	-2.426	-2.512	-2.551	-2.641
7.3 Afval	-2.295	-2.474	-2.513	-2.567	-2.621
7.4 Milieubeheer	-617	-414	-417	-420	-424
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-37	-38	-39	-39	-40
8.1 Ruimte en leefomgeving	-129	-265	-169	-170	-173
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	-5.843	-2.703	-3.067	-3.232	-3.267
8.3 Wonen en bouwen	-1.098	-1.023	-1.047	-1.072	-1.097
Lasten					
0.1 Bestuur	1.853	1.998	1.989	1.977	2.034
0.10 Mutaties reserves	2.966	203	88	89	90
0.2 Burgerzaken	838	843	852	880	909
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	413	439	460	477	494
0.4 Overhead	8.327	8.364	8.631	8.887	9.169
0.5 Treasury	6	7	7	7	7
0.61 OZB woningen	726	774	527	537	549
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	15	16	16	17	17

Taakveld	2025	2026	2027	2028	2029
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	960	33	323	320	320
0.9 Vennootschapsbelasting	6	6	6	6	6
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.506	1.545	1.648	1.764	1.885
1.2 Openbare orde en veiligheid	700	725	685	701	723
2.1 Verkeer en vervoer	2.973	3.356	3.672	3.829	3.931
2.2 Parkeren	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	240	300	259	268	277
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	12	13	13	14
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	68	23	24	25	26
3.4 Economische promotie	194	160	143	83	85
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1.192	1.189	1.364	1.365	2.101
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.234	1.344	1.414	1.481	1.555
5.1 Sportbeleid en activering	653	308	331	346	124
5.2 Sportaccommodaties	1.730	1.783	1.789	1.799	1.825
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	565	645	632	623	632
5.4 Musea	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	184	114	115	116	117
5.6 Media	409	436	344	352	361
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.410	2.741	2.685	2.737	2.791
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.418	2.537	2.374	2.415	2.455
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	509	548	593	611	606
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	20	333	349	363	377
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	912	208	199	205	211
6.3 Inkomensregelingen	7.504	7.834	8.099	8.356	8.647
6.4 WSW en beschut werk	2.181	2.021	1.834	1.614	1.526
6.5 Arbeidsparticipatie	1.249	1.348	1.430	1.473	1.557
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.511	1.547	1.629	1.704	1.782
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	3.211	3.448	3.671	3.853	4.045
6712 Begeleiding (WMO)	1.670	1.730	1.777	1.826	1.874
6713 Dagbesteding (WMO)	852	902	926	951	976
6714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	122	114	120	124	129
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	788	1.023	681	375	385
6752 Jeugdhulp ambulant regionaal	3.644	3.923	4.023	4.130	4.235
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	85	107	110	113	116
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	63	11	12	12	12
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.225	1.311	1.344	1.379	1.414

Taakveld	2025	2026	2027	2028	2029
6763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	23	24	25	26
6791 PGB WMO	148	159	163	167	172
6792 PGB Jeugd	200	146	150	155	159
6811 Beschermd wonen (WMO)	46	37	39	40	42
6812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	30	32	33	34
6821 Jeugdbescherming	466	480	495	509	524
6822 Jeugdreclassering	106	59	60	62	64
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	4	4	4	4
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	391	415	425	435	445
7.1 Volksgezondheid	1.231	1.161	1.104	1.145	1.189
7.2 Riolering	1.830	1.826	1.924	1.950	2.028
7.3 Afval	1.820	1.975	2.024	2.069	2.119
7.4 Milieubeheer	1.588	2.129	1.513	1.459	1.501
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	108	54	55	57	59
8.1 Ruimte en leefomgeving	809	824	862	895	929
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	5.362	2.722	3.088	3.253	3.289
8.3 Wonen en bouwen	1.465	1.189	1.184	1.225	1.262
Totaal	**-1.342**	**-157**	**-163**	**617**	**1.928**

Geprognosticeerde balans

In onderstaande tabel presenteren we de balans vanaf de laatst vastgestelde jaarrekening, met een meerjarige prognose.

x € 1.000

Balanspost	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
Immateriële vaste activa	77	65	53	41	29	17
Materiële vaste activa	62.205	70.719	77.512	76.973	78.011	78.807
Financiële vaste activa	8.906	8.493	8.297	8.244	7.910	7.594
Totaal vaste activa	71.188	79.277	85.862	85.258	85.950	86.418
Voorraden	1.462	-972	3.482	6.242	8.081	7.171
Debiteuren en overige kortlopende vorderingen	9.124	9.124	9.124	9.124	9.124	9.124
Rekening courant Rijk	2.514	2.514	2.514	2.514	2.514	2.514
Liquide middelen	48	48	48	48	48	48
Overlopende activa	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196	3.196
Totaal vlottende activa	16.344	13.910	18.364	21.124	22.963	22.053
TOTAAL ACTIVA	**87.532**	**93.187**	**104.226**	**106.382**	**108.913**	**108.471**
Algemene reserves	15.695	15.560	15.560	15.560	15.560	15.560
Bestemde reserves	8.913	8.565	8.074	7.565	7.051	6.981
Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	2.138	1.342	157	163	-617	-1.928
Totaal eigen vermogen	26.746	25.467	23.791	23.288	21.994	20.613
Vreemd vermogen						
Voorzieningen	6.668	6.812	6.874	7.226	7.618	7.911
Geldleningen o/g	38.601	33.167	28.233	23.300	19.466	15.633
Totaal vreemd vermogen	45.269	39.979	35.107	30.526	27.084	23.544
Kortlopende schulden	2.501	2.501	2.501	2.501	2.501	2.501
Overlopende passiva	13.016	25.240	42.827	50.067	57.334	61.813
Totaal vlottende passiva	15.517	27.741	45.328	52.568	59.835	64.314
TOTAAL PASSIVA	**87.532**	**93.187**	**104.226**	**106.382**	**108.913**	**108.471**

Indicatoren

In onderstaande tabel hebben we de verplichte indicatoren opgenomen die de BBV voorschrijft. De verplichte indicatoren zijn vooral bedoeld om onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten te bevorderen. Wij sturen als gemeente voor een groot deel niet specifiek op deze indicatoren. We presenteren hier de meest recente waardes.

Op Waarstaatjegemeente.nl zijn de actuele waarden terug te vinden.

Naam Indicator	Eenheid	Waarde Druten	Waarde Gelderland
Overhead	% van totale lasten	12	n.b.
Verwijzing Halt	Aantal per 1.000 jongeren	16	8
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,3	1,8
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,3	3,9
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,5	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,6	4,9
Functiemengingen (verhouding tussen banen en woningen)	% verhoudingen tussen banen en woningen	48,8	54,6
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 65 jaar	156,7	174,2
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	7,4	5,1
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	21	28
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers VO en MBO	2,7	2,1
Niet sporters	% Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet	46,0	43,1
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 74 jaar	646,8	840,4
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	1
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	4	5
Neto Participatiegraad	% van de werkzame beroepsbevolking	75,1	74,0
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1	2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	211,8	292,4
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 1.000 inwoners	72,0	210,8
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp	% het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	16,0	14,9
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	% Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een	0,7	1,0

Naam Indicator	Eenheid	Waarde Druten	Waarde Gelderland
	maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen		
Jongeren (12 tot 23 jaar) met jeugdreclassering	% Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar)	0,3	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	900	709
Omvang huishoudelijk restafval	kg/inwoners	50	92
Hernieuwbare elektriciteit	% Het aandeel zelf opgewekte energie ten opzichte van het totale energiegebruik	51,7	28,4
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	394	398
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	27,2	7,6
Demografische druk	% Het percentage van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar	72,8	74,8
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	929	987
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	999	1.052

EMU saldo

Omschrijving	2025	2026	2027
	Conform Perspectiefnota 2025	Volgens begroting 2026	Volgens meerjarenraming in begroting 2026
1 Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. intrekking uit reserves	-1.277	-333	-347
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	8.514	6.793	-539
3 Mutatie voorzieningen	144	62	352
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-498	4.454	2.760
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekening EMU-saldo (=1-2+3-4-5)	**-9.149**	**-11.518**	**-2.216**

Algemene uitkering

Algemene uitkering, uitwerking septembercirculaire 2025

In deze septembercirculaire wordt een actueel beeld geschetst van de financiële kaders, gebaseerd op de Miljoenennota 2026 van het Rijk. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. In de septembercirculaire zijn met name mutaties als gevolg van wijzigingen in de rijksuitgaven verwerkt. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

De doorrekening van de septembercirculaire laat voor alle jaren een voordeel zien ten opzichte van de meicirculaire 2025, zoals uit onderstaande tabel valt op te maken.

Belangrijkste onderwerpen septembercirculaire 2025

Volume- en prijs accres

In deze septembercirculaire 2025 is een nieuwe raming voor het volumeaccres 2026 en verdere jaren opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) door het Centraal Planbureau. Het volume accres van het gemeentefonds is vanaf 2024 gekoppeld aan het 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp (t-9 t/m t-2), waardoor het gemeentefonds minder schommelt.

Verder is het loon– en prijs accres aangepast aan de nieuwe macro economische cijfers. Voor de jaren 2026 en verder is de raming voor de prijs bbp bijgesteld. Met name voor 2026 en 2030 is de raming voor de prijs bbp omlaag bijgesteld (2026 -0,25% en 2030 -0,14%). Voor de overige jaren zijn de bijstellingen beperkt.

Extra middelen jeugd (Compensatie met terugwerkende kracht voor kosten jeugdzorg 2023 en 2024)
In de voorjaarsnota 2025 is door het Rijk een tussenstap gezet met betrekking tot de kosten die gemeenten maken voor de jeugdzorg. Dit biedt verlichting voor de financiële situatie van gemeenten, maar lost de financiële problematiek niet structureel op.

Het demissionaire kabinet heeft besloten tot compensatie voor de uitgaven van gemeenten aan jeugdzorg in de jaren 2023 en 2024. De deskundigencommissie heeft aangegeven dat gemeenten recht hebben op 50% van deze meerkosten. Dit betreft een (incidenteel) bedrag van € 728 miljoen. Gemeenten kunnen dit bedrag benutten voor de ondersteuning van de transformatie van de jeugdhulp, conform de afspraken in de Hervormingsagenda. Het gaat dan met name om het versterken van de sociale basis en stevige lokale teams. Druten ontvangt hiervoor in 2025 € 715.000.

D1) Aanpassing budgetten Participatie (Bijdrage beschut Werk)

In de periode 2025-2027 wordt in totaal € 110 miljoen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidies (LKS) bij beschut werk te verbeteren. Voor werknemers met een indicatie beschut werk zal een forfaitaire loonkostensubsidie (vaste vergoeding voor gemiste loonkosten) worden ingevoerd. Deze maatregel vergt een wetswijziging die naar verwachting in 2028 in werking zal treden. Tot het moment dat de wetswijziging is gerealiseerd worden de extra middelen toegevoegd aan de Rijksbijdrage beschut werk via de Integratie Uitkering participatie. We labelen de beschikbaar gestelde budgetten op grootboeknummer participatie.

D2) Implementatie Participatiewet in balans

Het wetsvoorstel Participatiewet In Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. In totaal wordt er € 58,1 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd, verspreid over meerdere jaren. We labelen de beschikbaar gestelde middelen op grootboeknummer P-wet.

D3) Overheidsbrede dienstverlening (voorheen SPUK IDO)

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze decentralisatie uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Hiervoor is vanaf 2026 een structurele bijdrage van € 15,4 miljoen beschikbaar. Met deze decentralisatie-uitkering kunnen gemeenten, vanuit hun regiorol, lokaal bepalen waar en welke vorm van ondersteuning het meest passend is. De verdeling van de middelen over gemeenten is gebaseerd op het aantal inwoners en het aantal lager opgeleiden in gemeenten. Druten ontvangt vanaf 2026 jaarlijks afgerond € 17.000. We voegen deze middelen toe aan grootboeknummer bibliotheken.

D4) Hervormingsagenda jeugd 2023 en 2024

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen van het Rijk die ze kunnen inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp conform de afspraken in de Hervormingsagenda. Het gaat dan om het versterken van de sociale basis en stevige lokale teams, met tevens aandacht voor het verbeteren van kind- en gezinsbescherming en de bredere integrale aanpak sociaal domein. Voorstel is om deze middelen toe te voegen aan de reserve sociaal domein en op basis van planvorming in 2026 en latere jaren te benutten ter dekking van uitgaven voor de stevige lokale teams.

D5) Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De decentralisatie-uitkering Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) vervangt de specifieke uitkering (SPUK) CDOKE. Met deze uitkering wordt in 2006 een totaalbedrag van € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken

op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Druten ontvangt hiervoor € 630.798 en we stellen voor conform bestaand beleid dit bedrag toe te voegen aan grootboeknummer Energietransitie.

D6) Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies. Zij ontvangen hiervoor middelen vanuit het gemeentefonds. Voor gemeenten is er in 2025 een bijdrage van in totaal € 15,3 miljoen beschikbaar. Elke gemeente ontvangt een vast bedrag van € 20.000. Het resterende bedrag wordt verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente. Voor Druten bedraagt de uitkering afgerond € 30.000. We voegen dit bedrag toe aan grootboeknummer Asiel (636056) in 2025.

D7) Inkomsten noodopvang

Via de algemene uitkering ontvangen we met ingang van voor de Noodopvang Asiel een vergoeding. Dit omdat het inwoneraantal tijdelijk met 100 is togenomen en de mensen ingeschreven staan in de BRP per peildatum 1-1-2025. Het bedrag wat Druten hiervoor in 2026 via het gemeentefonds (extra) ontvangt bedraagt ca. 72k. We stellen voor dit bedrag te labelen op grootboeknummer Asiel.

D8) Wet integrale Suïcidepreventie

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidepreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Hiertoe wordt vanaf 2026 jaarlijks € 10 miljoen beschikbaar gesteld. We ontvangen afgerond € 9.000 en we voegen dit bedrag toe aan het jeugdbudget via grootboeknummer Overig jeugd.

D9) Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen

Het kabinet stelt eenmalig € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober. Het kabinet heeft hierover besloten na overleg met de VNG. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten jaarlijks via het gemeentefonds krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen. We voegen het te ontvangen bedrag van afgerond € 65.000 toe aan grootboeknummer verkiezingen ter dekking van de te maken kosten.

Overige aandachtspunten septembercirculaire 2025

Herijking gemeentefonds Fase 2

Op 1 januari 2023 voerde het Rijk de herverdeling van het gemeentefonds definitief in. Gemeenten gaan in stapjes naar die nieuwe verdeling. Dit ligt vast voor 3 jaar: maximaal € 37,50 per inwoner (zowel positief als negatief). Dit ingroeipad is in 2025 volledig ingevoerd. In een kamerbrief van februari 2025 is bekendgemaakt dat het kabinet het nieuwe verdeelmodel in 2025 verder gaat evalueren. Aangekondigd is dat er per 1 januari 2027 een volgende stap in het ingroeipad wordt gezet. Uiterlijk in het voorjaar van 2026 worden de details bekend over de verdere aanpassingen van het verdeelmodel per 1 januari 2027. Omdat het nadeel voor Druten in de herverdeling fors groter is dan € 37,50 per inwoner (€ 117 per inwoner nadeel) houden we uit voorzichtigheidsoverwegingen (en conform het advies van onze toezichthouder) rekening met een verder doorvoering van het ingroeipad per 2027. In de berekening van de algemene uitkering houden we daarom rekening met een negatieve stelpost van 285K in 2027 oplopend tot € 1.140K in 2030.

	Bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028	2029
A	Raming alg. uitkering bij septembercirculaire 2025	44.211	44.082	44.071	43.746	44.973
B	Raming alg. uitkering bij meicirculaire 2025	42.720	43.248	43.909	43.632	44.874
C	**Resultaat (= B -/- A) voor mutatie beheerproducten**	**+ 1.491**	**+ 834**	**+ 162**	**+ 114**	**+ 99**
D	**Mutatie beheerproducten**	**- 869**	**- 774**	**- 62**	**- 28**	**- 28**
1	Budget participatie (bijdrage beschut werk)	- 29	- 32	- 34		
2	Implementatie Participatiewet in balans	- 30	- 13	- 2	- 2	- 2
3	Overheidsbrede dienst-verlening (was SPUK IDO)		- 17	- 17	- 17	- 17
4	Hervormingsagenda jeugd compensatie 2023 en 2024	-715				
5	Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		- 631			
6	Spreidingswet	- 30				
7	Inkomsten Noodopvang		- 72			
8	Wet integrale Suïcidepreventie		- 9	- 9	- 9	- 9
9	Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	- 65				
E	**Resultaat na mutatie beheerprodukten (=C-/-D)**	**+ 622**	**+ 60**	**+ 100**	**+ 86**	**+ 71**

Bijlagen

Investeringslijst (Bijlage 1)

Nr	Omschrijving	Bedrag	Raadsbesluit benodigd
1	Koningstraat Afferden (1 krediet via PPN 2024)	€ 771.585	Ja
2	Rotondes veiligheid (Coll.progr.via PPN23)	€ 605.205	Nee
3	IBOR 2026 Wegen	€ 1.503.506	Nee
4	IBOR 2026 Kunstwerken	€ 69.591	Nee
5	IBOR 2026 Meubilair	€ 393.124	Nee
6	Basisschool Klosterhufke Deest (IHP/ best.plan 2023)	€ 5.300.000	Ja
7	Rioleringen 2026 schijf vervanging	€ 288.501	Nee
8	Rioleringen 2026 schijf AFS 15 jaar	€ 117.500	Nee
9	Rioleringen 2026 schijf verbetermaatregelen	€ 100.000	Nee
10	Actieve grondpolitiek	€ 500.000	Nee

Mutaties bestaand beleid (Bijlage 2)

x € 1.000

Nr	Onderwerp	Toelichting	2026	2027	2028	2029
1	Bijdrage IBO	Op basis van de begroting van het IBO (Instituut Bijzonder Onderzoek) stellen we de begrote bijdrage aan deze gemeenschappelijke regeling bij.	13	14	16	16
2	Speelotheek zaaknr 296116	Op verzoek van de Adviesraad is onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een Speelotheek. Dit heeft positief uitgepakt en de opstartfase is nagenoeg afgerond. Een speelotheek heeft subsidie en donateurs nodig totdat de abonnementen voldoende geld opbrengen. Daarom heeft de Speelotheek subsidie aangevraagd. In 2029 op grond van de financiële perspectieven van de SpeelOsaurus Druten een nieuwe afweging te maken.	-5	-5	-5	-5
3	Wtcg CER	De begrotingspost Wtcg CER is beoordeeld en er is daarbij lucht uit deze raming gehaald. Dit op basis van de prognose 2025 en de realisaties van de afgelopen jaren.	15	15	16	16
4	Indexering Welzorg hulpmiddelen	In begroting 2026 was rekening gehouden met een index van 2,7 procent. Werkelijke index per 1 juni 2025 is 3,87 procent.	-6	-6	-6	-6
5	Dividenduitkering Dar	De aankomende jaren gaan we geen dividenduitkering van Dar ontvangen. We zullen in de toekomst jaarlijks beoordelen of het verantwoord is om hiervoor een incidenteel bedrag op te nemen in onze begroting.	-7	-7	-7	-7
6	Invulling werfbeheer Druten	De gemeentewerf in Druten heeft nu geen werfbeheerder. In hoofdzaak zorgt de werfbeheerder voor orde en netheid en bewaakt de veiligheid op de werf. Daarnaast ontvangt de werfbeheerder bezoekers en beantwoordt vragen van inwoners. Door het ontbreken van een werfbeheerder komt het geregeld voor dat de werf overdag de poort moet sluiten als alle medewerkers op locatie aan het werk zijn. Dit is in het kader van service en dienstverlening een onwenselijke situatie. Met het vertrek van een technisch medewerker kan de uitbreiding voor een deel worden opgevangen. Voor het restant	-19	-19	-19	-19

Nr	Onderwerp	Toelichting	2026	2027	2028	2029
		betaal Druten buiten de sleutel een extra bijdrage aan de WDW.				
7	Regeling voor preventieve beveiligingsmaatregelen. Zaaknr 294041	In de begroting 2025 hebben we structureel Euro 7k gelabeld van de extra middelen uit het gemeentefonds voor preventieve beveiligingsmaatregelen bestuurders. Nu we de regeling uit hebben gewerkt blijkt dat we meer geld nodig hebben voor deze taak.	-10	-10	-10	-10
8	Zienswijze kosten verdeelsleutel VRGZ	Door herziening kostenverdeelsleutel stijgt de jaarlijkse bijdrage van Druten aan de VRGZ significant.	0	-56	-112	-168
9	VRGZ - correctie zienswijze PPN 2025	In de Perspectiefnota hadden we een stelpost opgenomen van Euro 19k. Deze kan komen te vervallen met bovenstaande herziening van de kostenverdeelsleutel.	0	19	19	19
10	Opbrengsten burgerzaken	Op basis van de verwachte aantallen reisdocumenten en rijbewijzen, verwachten we in 2026 meer inkomsten te genereren. Voor 2027 en verder gaan we uit van de huidige meerjarenraming.	12	0	0	0
11	Mantelzorgcompliment	De mantelzorgwaarderingen kunnen we vanaf 2026 verlagen van Euro 150 naar Euro 50.	55	55	55	55
	Totaal		**48**	**0**	**-54**	**-109**

Nieuw beleid structureel (Bijlage 3)

x € 1.000

Nr	Onderwerp	Toelichting	2026	2027	2028	2029
1	Bendefit	Bendefit ontving in 2024 en 2025 een waarderingssubsidie voor de inzet en bijdrage in de beleidsdoelen van de gemeente Druten op gebied van gezondheid en sport. Bendefit heeft voor 2026 opnieuw een subsidieaanvraag ingediend. Echter is hier geen (structureel) budget voor opgenomen in de begroting. Om de samenwerking verder te versterken kennen we Bendefit een jaarlijkse budgetsubsidie toe zodat de continuïteit van de stichting gewaarborgd blijft.	-5	-5	-5	-5
2	Stelpost nieuwbouw Pax Christi	In de begroting hielden we rekening met een bijdrage aan de schoolstichting in het kader van het doordecentraliseren (DCC) van de budgetten voor onderwijshuisvesting. Nu we besluiten zelf de bouw te financieren vervalt de opgenomen stelpost DDC. Een voorbereidingskrediet wordt aangevraagd om te komen tot een voorlopig ontwerp, wat naar verwachting moet leiden tot een investering die per 1-8-2028 in gebruik kan worden genomen. We houden een stelpost voor kapitaallasten aan van Euro 750k vanaf 2029.	0	1.000	1.000	250
3	Koningstraat Afferden	Samen met de inwoners van Afferden is er gekeken naar de mogelijkheden voor een veilige en groene straat. Tijdens de participatiebijeenkomsten is een voorkeursontwerp opgesteld. Om het project uit te voeren is er Euro 3.685k nodig. Vanuit het coalitieprogramma is al een gedeelte gedekt. Hierdoor is er een aanvullend krediet van Euro 2.519k noodzakelijk.	0	-75	-75	-75
4	Koningstraat Afferden dekking riool	Een deel van de kosten van de werkzaamheden aan de Koningstraat kunnen worden gedekt uit het riooltarief.	0	41	41	41
5	stevige sociale teams en solide sociale basis	De Hervormingsagenda Jeugd schrijft voor dat gemeenten per 2028 beschikken over stevige sociale teams en een solide sociale basis. Via het bestedingsplan 2026 maken we een start met het vormen van de stevige sociale teams en de solide sociale basis.	-326	0	0	0

Nr	Onderwerp	Toelichting	2026	2027	2028	2029
6	Dekking Stevige sociale teams	Dekking in 2026 uit reserve SD voor 265K en dekking uit bestaande incidentele middelen 2026 ad Euro 61,1K	326	0	0	0
7	Toetreding BSR	Op 23 september heeft het college vastgesteld voornemens te zijn per 1 januari 2027 toe te treden tot de BSR en Munitax op te heffen. De bijdrage aan de BSR ligt lager dan hetgeen we aan Munitax betalen. In de Perspectiefnota hadden we al een stelpost opgenomen voor het gunstige financiële effect. Die stelpost passen we hiermee aan naar het effect op basis van de huidige meerjarenraming en de offerte van de BSR.	0	21	25	28
8	Continuering mantelzorgmakelaar structureel	Vanaf 2026 willen we inzetten op duurzame mantelzorgondersteuning in de vorm van structurele inzet van de Consulent Mantelzorg. Voor 2025 en 2026 hebben we hier tijdelijke middelen op vrijgemaakt. We nemen hier de structurele inbedding op.	-18	-30	-30	-30
	TOTAAL		**-23**	**952**	**956**	**209**

Mutaties incidenteel perspectief (Bijlage 4)

x € 1.000

Nr	Onderwerp	Toelichting	Bestaand / Nieuw	2026	2027	2028	2029
1	Energielabel C	Voor de Pilot Aanpak Energielabel C plicht kantoren gaan we opdracht geven aan de ODRN om deze wettelijke taak voor ons uit te voeren.	B	-10	0	0	0
2	Dekking Energielabel C CDOKE	Dekking kosten Pilot Aanpak Energielabel C plicht kantoren betreft budget CDOKE-gelden.	B	10	0	0	0
	Totaal bestaand beleid			**0**	**0**	**0**	**0**
3	Menstruatie Uitgifte Punten	1 op de 8 vrouwen heeft niet altijd voldoende geld om menstruatie producten te kopen. Tot dit jaar werden de Menstruatie Uitgifte Punten middels subsidie vanuit het Rijk gefinancierd. Nu is samenwerking met de gemeente nodig om deze voorzien overeind te houden. Hiermee worden in Druten ca. 500 meisjes en vrouwen geholpen die deze producten niet zelf kunnen betalen. De gevraagde bijdrage voor 2026 is Euro 7.500.	N	-8	0	0	0
4	Pilot consulent Mantelzorg	In 2025 en 2026 in totaal Euro 21.000 beschikbaar stellen voor invulling functie van consulent mantelzorg in het sociaal team.	N	-13	0	0	0
5	Dekking Pilot consulent Mantelzorg	Dekking voor bovengenoemde pilot vanuit bestaand budget WMO inloopvoorziening GGZ.	N	13	0	0	0
6	Participatie	Voor het opstellen, uitvoeren en borgen van dit beleid is structurele beleidscapaciteit op participatie nodig. Iets wat op dit moment niet beschikbaar is voor de gemeente Druten. Wij stellen daarom voor om in 2026 en 2027 1 fte voor een beleidsadviseur participatie beschikbaar te stellen. Deze inzet is essentieel om de participatie-ambitie van Druten waar te maken en te verankeren in de organisatie.	N	-101	-101	0	0
	Totaal nieuw beleid			**-109**	**-101**	**0**	**0**

Incidenteel perspectief totaal (Bijlage 5)

x € 1.000

Onderwerp	Inkomsten / Uitgaven	2026	2027	2028	2029
Uit Perspectiefnota 2024:					
ppn2024 cofinanc.verhuiscoach	u	-20			
Uit Programmabegroting 2025:					
Ov.kosten kwaliteit dienstverlening	u	-12			
Bijstelling subs. Muziek-en cultuul	u	-8			
Muziek- en cultuureducatie	u	-24			
Overige kosten (I-pads)	u	-20			
Begroting 2026:					
Menstruatie Uitgifte Punten	u	-8			
Pilot consulent Mantelzorg	u	-13			
Dekking Pilot consulent Mantelzorg	u	13			
Participatie	u	-101	-101		
Totaal		**-193**	**-101**	**0**	**0**

Verloop overzicht reserves en voorzieningen (Bijlage 6)

x € 1.000

NR	Naam	1-1-2025	1-1-2026	Dotaties	Onttrekkingen	31-12-2026
850000	Algemene reserve	14.303	14.168	0	0	14.168
850001	Grondbedrijf	1.392	1.392	0	0	1.392
840001	Afschrijvingsreserve Centrum Horssen	380	361	0	19	342
840002	Afschrijvingsreserve HOV Knoop	234	234	0	23	211
860001	Stadsuitleg	599	659	175	0	834
860002	Legaat van Cooth	149	109	0	40	69
860004	Onderhoud kunstwerken	12	12	0	0	12
860006	Onderhoud wegen	2.602	2.602	0	0	2.602
860007	Onderhoud straatverlichting	461	461	0	0	461
860009	Kwelbeheersingssysteem ADW	624	612	0	16	597
860010	Assurantie	109	136	28	0	164
860012	Reserve Sociaal Domein	516	356	0	297	58
860014	Conversie aandelen Vitens	210	162	0	48	114
860018	Frictiekosten personeel zwembad	227	172	0	46	125
860019	Bestemmingsreserve dorpshuis de Lier	544	544	0	0	544
860021	Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang	100	0	0	0	0
860022	Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP)	660	1.020	0	140	880
860026	Renovatie Voetbalvelden	1.486	1.124	0	63	1.062
	Totaal reserves	**24.608**	**24.125**	**203**	**692**	**23.635**
917001	Egalisatie vuilafvoer en verwerking **	0	0	0	0	0
917002	Egalisatie Riolering **	2.190	2.250	0	0	2.250
910003	Openbare gemeentelijke gebouwen	608	774	664	530	907
910004	Pensioenen wethouders	2.729	2.618	63	173	2.508
910005	Dubieuze debiteuren	467	548	84	0	632
910006	Gymmaterialen	79	66	13	17	63
912001	Parkeerfonds	30	30	0	0	30
915001	Onderhoud Uivermeertjes	362	349	6	19	336
915002	Natuur en biodiversiteit	205	176	0	29	147
	Totaal voorzieningen	**6.669**	**6.812**	**830**	**768**	**6.874**